

Jaarverslag 2023

**Jeugdzorg
emmaüs**

Inhoud

Voorwoord	3
Voorstelling Jeugdzorg Emmaüs	4
• Organigram	4
• Medewerkers in cijfers	5
• Waar zijn we actief?	6
• Samenwerkingen	7
Intersectoraal kwaliteitsbeleid	8
Duurzaamheidsbeleid	10
Samenwerking met GGZ	11
Jeugdzorg Emmaüs regio Mechelen	16
1. Organisatie in cijfers	17
2. Organisatie in beeld	25
3. Kwaliteitsprojecten	42
Jeugdzorg Emmaüs regio Antwerpen	52
1. Organisatie in cijfers	53
2. Organisatie in beeld	59
3. Kwaliteitsprojecten	69
Beleidsignalen	91

Voorwoord

Beste lezer,

Het is zover: het allereerste jaarverslag van jeugdzorg Emmaüs gebundeld in net geen 100 bladzijden.

En wat voor een jaar!

We werden geconfronteerd met een hele resem nieuwe oproepen, richtlijnen, regelgevingen en programma's. Een greep uit het aanbod: erkenningsbesluit voor voorzieningen in de jeugdhulp, rechtspositie minderjarigen, geïntegreerd jeugd- en gezinsbeleid, jeugddelinquentierecht, hulpprogramma geblokkeerde trajecten, crisis- en investeringsplan jeugdhulp, gezinshuizen, ...

Dit is slechts de achtergrond waartegen we werken: op de voorgrond staan de gezinnen, kinderen en jongeren die we begeleiden. We doen dit thuis, in verblijf, in een onthaal, observatie en oriëntatie centrum, via dagbegeleiding in groep, mits ondersteunende begeleiding, door ambulante training, door herstelbemiddeling, ...

We doen dit niet uit de losse pols, maar door middel van kwaliteitsvolle interventies, gestoeld op wetenschappelijk onderzoek en samen met partners uit verschillende sectoren. Dit is nodig om complexe situaties aan te pakken.

Die 'WE' met hoofdletters, dat zijn de 833 collega's, vrijwilligers, jobstudenten en stagiairs die elke dag samen hun competenties en talenten inzetten om een positief verschil te maken voor jongeren en gezinnen. Dit jaarverslag is vooral het resultaat van hun werk.

Een laatste tip voor de lezer: pin je niet vast op de cijfers in dit jaarverslag. Achter elk getal gaat een verhaal schuil. Een verhaal dat verbeelding, vertrouwen, moed en tijd vereist.

Veel leesplezier,

Bart Hansen

algemeen directeur

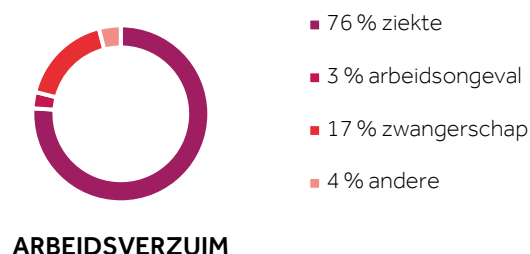
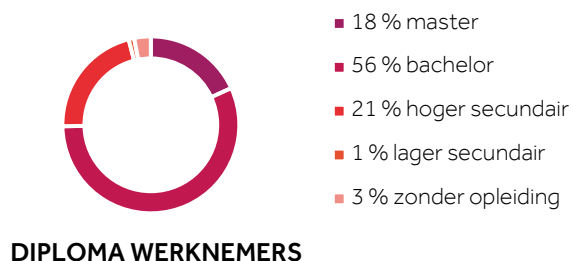
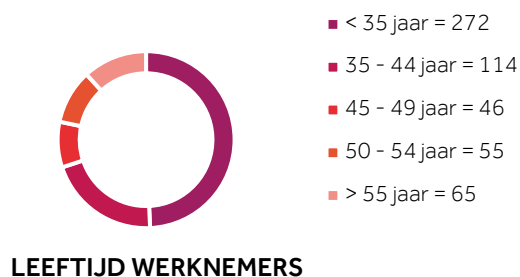
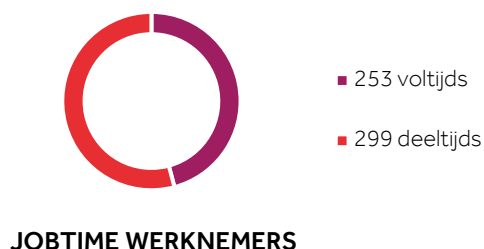
Voorstelling Jeugdzorg Emmaüs

Organigram

Medewerkers in cijfers

In 2023 telde Jeugdzorg Emmaüs:

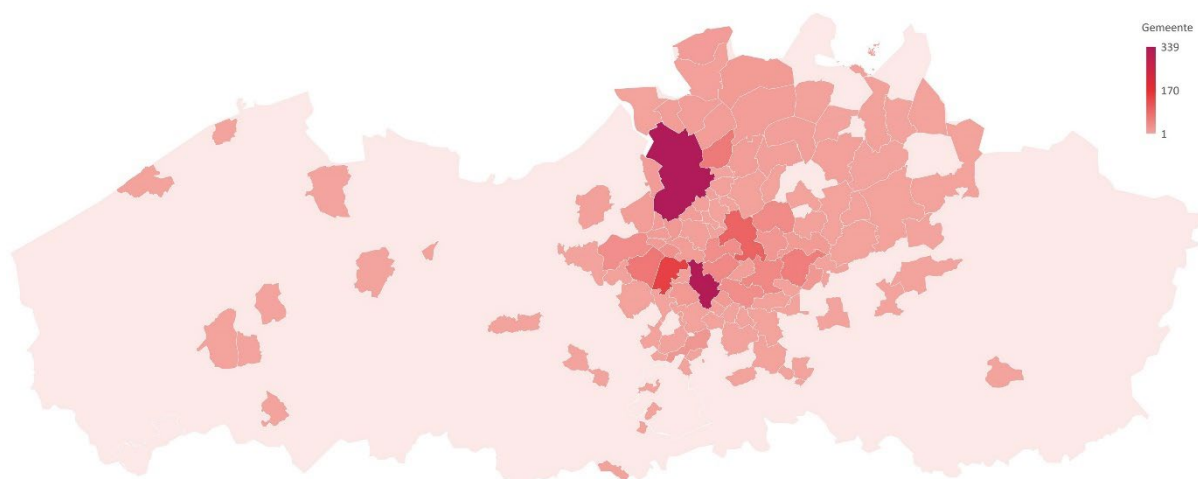
23.506
UREN OPLEIDING EN TRAINING

389.216
KM OP DE FIETS
(of bijna 10x rond de aarde)

Waar zijn we actief?

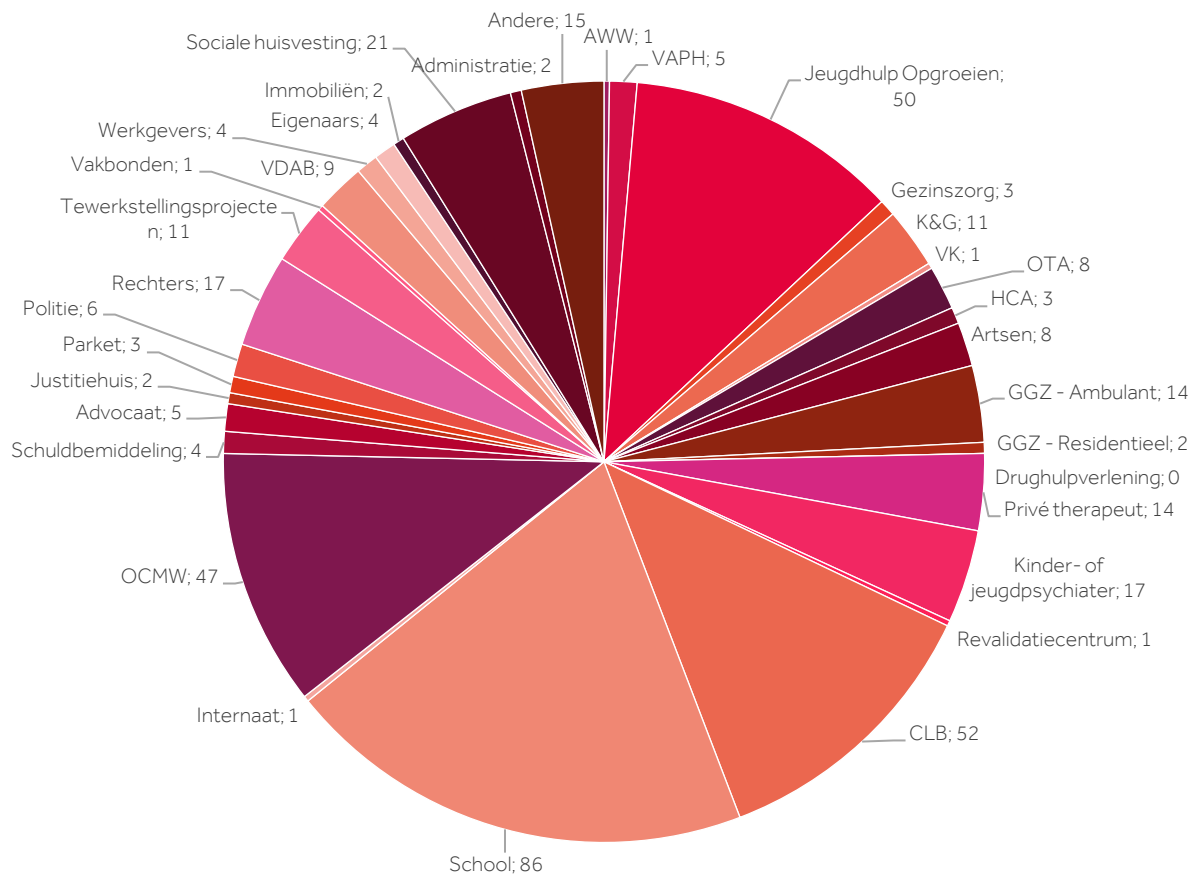
Jeugdzorg Emmaüs heeft **1779** kinderen, jongeren en gezinnen bereikt in 2023.

Cliënten werden hoofdzakelijk aangemeld vanuit Antwerpen, Mechelen, Willebroek en Lier.

Samenwerkingen

Organisaties waarmee Jeugdzorg Emmaüs in 2023 samengewerkt heeft:

Innovatief intersectoraal kwaliteitsmodel

Wat is de definitie van kwaliteitsvolle zorg?

Hoe kan je goed zorgen in de complexe realiteit van elke dag in de sectoren van welzijn of gezondheid?

Hoe realiseer je dit in de praktijk en maak je dit zichtbaar en aantoonbaar?

Dat zijn vragen die elke organisatie in zorg en welzijn zich stelt.

Jeugdzorg Emmaüs, Bethanië ggz, Monnikenheide-Spectrum en AZ Sint-Maarten werkten samen aan een gezamenlijk antwoord waarin drie elementen centraal staan:

- een visie op kwaliteit die gedeeld wordt over de sectoren heen;
- het zichtbaar maken van kwaliteitsvolle praktijken die inspirerend kunnen zijn voor anderen;
- het uitbouwen van een lerend netwerk waarin inspiratie gedeeld kan worden over de sectoren heen. Dit doen we via de zogenaamde 'thematafels' waarop collega's van de betrokken organisaties elkaar ontmoeten, in gesprek gaan, van elkaar leren en samen nieuwe initiatieven opzetten.

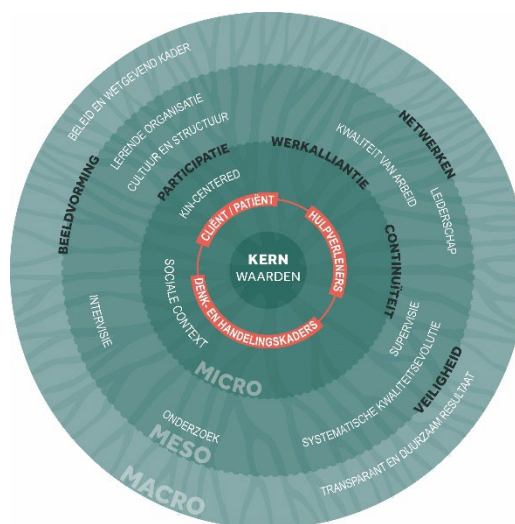
Ons project werd opgevolgd door een zogenaamd 'stakeholdersoverleg' waarin vertegenwoordigers uit de academische wereld, cliënten- en familieorganisaties en overheidsinstellingen met ons meedachten.

Het project ging gepaard met een onderzoek door dr. Johan Boxstaens en dr. An Nuytiens. De resultaten hiervan zijn gebundeld in het boek *Hoezo, zorg?!*

ONZE VISIE OP KWALITEIT?

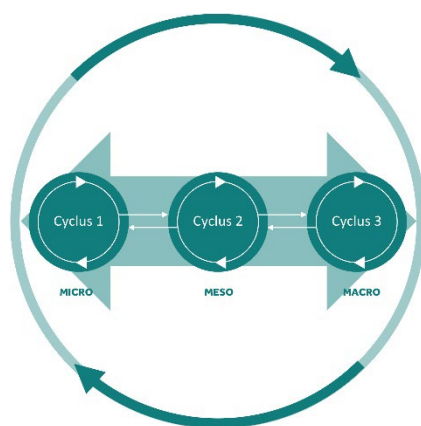
Samen met medewerkers, cliënten, hun context, beleids mensen en externe partners gingen we op zoek naar die dingen die we écht belangrijk vinden wanneer het gaat over goede zorg. Door deze elementen samen te brengen met inzichten uit de wetenschappelijke literatuur, ontwikkelden we ons kwaliteitskader.

In deze figuur wordt onze intersectorale visie op kwaliteit voorgesteld. Belangrijk is de gelaagdheid: goede zorg komt niet enkel tot stand in de concrete zorgrelatie (micro), maar is ook afhankelijk van wat er binnen organisaties (meso) en op niveau van de samenleving (macro) gebeurt.

WERKEN ROND KWALITEIT?

Uiteraard willen we met onze visie op kwaliteit ook aan de slag. Dat doen we door kwaliteit te verbinden met reflexiviteit en vooral: door opnieuw samen te werken. Kwaliteit is immers van iedereen! Vanuit verschillende perspectieven wordt input verzameld over belangrijke elementen van kwaliteit van zorg. Deze meningen worden zorgvuldig bij elkaar gebracht en vervolgens ingebed in een reflectieproces.

VAN KWALITATIEVE REFLECTIE NAAR REFLEXIEVE KWALITEIT?

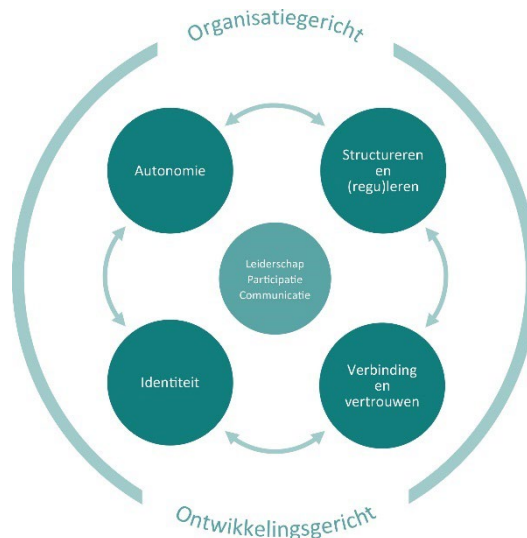
Opnieuw stellen we voorop dat het nadenken over kwaliteit moet gebeuren op verschillende niveaus: op de afdeling (micro), binnen de bredere organisatie (meso) en op niveau van de samenleving (macro). Belangrijk is dat deze denkprocessen onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, zo toont deze figuur.

REFLEXIVITEIT IN ACTIE?

Een voorbeeld ter verduidelijking. Stel: een afdeling wil werken rond jongerenparticipatie, één van de belangrijke thema's rond kwaliteit van zorg en hulpverlening. Op dat ogenblik is het belangrijk dat alle perspectieven bevestigd worden over hoe zij kijken naar participatie op die afdeling. Die info vormt de basis van een reflectieproces op afdelingsniveau (micro): hoe kijkt het team naar de input die gegeven wordt? Wat loopt goed, wat kan anders? Mogelijk leidt deze reflectie tot acties die de participatie van jongeren op de afdeling ten goede komt. Het zou ook kunnen dat de afdeling bepaalde zaken wil doorvoeren waarvoor ze de bredere organisatie (meso) nodig heeft. Dat verplicht ons tot een reflectieproces op organisatieniveau. Tenslotte is het mogelijk dat de organisatie een aantal zaken dient te verduidelijken voor de overheid (bv. de zorginspectie), wat leidt tot een reflectieproces op macroniveau.

WERKT DIT WEL?

In de eerste twee fases hebben we veel tijd gestopt in het ontwikkelen van concepten en kaders. Maar... werkt dat in de praktijk? Samen met collega's, jongeren en hun sociale context, beleids mensen hebben we getest hoe we reflexiviteit kunnen inzetten in het werken rond kwaliteit. Best spannend, maar ook razend interessant. Uit deze oefening distilleerden we een derde en laatste kader waarin we vier dimensies onderscheiden die essentieel zijn als je op een reflexieve manier rond kwaliteit wil werken: verbinding & vertrouwen, identiteit, autonomie en structureren en (regu)leren.

Dit project stopt niet met het afronden van een onderzoek en het schrijven van een boek... De toepassing van het kwaliteitsmodel in de praktijk is waar het uiteindelijk om draait. De komende jaren zullen we dan ook verder inzetten op de verdere uitwerking en implementatie van het model, zowel binnen (Jeugdzorg) Emmaüs alsook in het bredere werkveld.

Duurzaamheidsbeleid

DUURZAAMHEID

Duurzaamheid is een breed begrip. Kort gezegd gaat het over 'een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie, zonder de behoeften van toekomstige generaties, zowel hier als in andere delen van de wereld, in gevaar te brengen'.

De technische insteek is evident. Vanuit het Vlaams Energie- en Klimaatplan wordt bijvoorbeeld sterk de nadruk gelegd op investeringssubsidies voor energie-gerelateerde maatregelen en het inzetten op multifunctionaliteit van gebouwen. Dergelijke ingrepen kunnen uiteraard snel resultaat opleveren op vlak van duurzaamheid.

Daarnaast zijn we als mens (en dus ook als mensgerichte organisatie) erg afhankelijk geworden van producten en dingen die niet duurzaam zijn, maar juist slecht voor het milieu. Denk bijvoorbeeld aan autoverplaatsingen, smartphones en computers, enzovoort. Maar evengoed het voedsel dat we eten, bijvoorbeeld verwerkte vleesproducten of groenten die buiten het oogstseizoen vanuit andere werelddelen worden geïmporteerd.

Jeugdzorg Emmaüs maakt onlosmakelijk en bewust deel uit van een bredere samenleving. Door in te zetten op duurzaamheid beschermen we niet alleen onze natuurlijke omgeving en de ecologische en menselijke gezondheid. Naast een sterke maatschappelijke betrokkenheid heeft Jeugdzorg Emmaüs een bijzondere interesse in mensen die het niet gemakkelijk hebben in de maatschappij. Zij worden vaak nog sneller en harder getroffen door de ongelijkheid in de verdeling van bijvoorbeeld economische welvaart en schonere lucht. In die zin stelt de Verenigde Naties ook onomwonden dat armoede een belemmering vormt voor duurzaam gebruik van de natuurlijke omgeving.

We zijn onszelf er terdege van bewust dat een verandering in dagelijks denken en doen noodzakelijk is om een blijvende verandering op vlak van duurzaamheid te bekomen.

GREEN DEAL

De zorg- en welzijnsorganisaties vangen mee de fysieke, mentale en sociale gevolgen van de klimaatveranderingen op. Tegelijk dragen ze ook zelf bij aan deze problemen. Deze vicieuze cirkel wil de Vlaamse overheid doorbreken met de 'Green Deal Duurzame Zorg'.

Concreet gaat het over een vrijwillige, ambitieuze overeenkomst om een duurzaam project te starten.

Eind 2023 schreven we een actieplan waarmee we ons engageren in deze Green Deal, door in te zetten op:

- sensibilisering
- groene stroom
- zonnepanelen
- duurzame voeding
- elektrificatie van het wagenpark
- digitalisering
- terugdringen van single-use producten

Hoewel meer specifieke HR-gerelateerde thema's niet weerhouden werden in het formele engagement van Emmaüs in de Green Deal, wil Jeugdzorg Emmaüs hier toch nadrukkelijk blijven op investeren.

Samenwerking met GGZ

Jeugdzorg Emmaüs is er zich terdege van bewust dat jongeren in de jeugdhulp steeds meer te maken hebben met complexe en meervoudige problemen. We merken dagelijks dat een goede samenwerking met verschillende sectoren cruciaal is. De gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg is met andere woorden een belangrijke partner voor Jeugdzorg Emmaüs om tot kwalitatieve hulpverlening te komen.

Het spreekt dan ook voor zich dat er in beide regio's sterk wordt ingezet op het uitwerken en onderhouden van onderlinge samenwerkingsverbanden.

In Jeugdzorg Emmaüs – regio Antwerpen

Er is een structurele samenwerking uitgebouwd met GGZ-partners zoals PC Bethanië, Pangg 0-18 (Provincie Antwerpen Netwerk Geestelijke Gezondheid), UKJA (Universitaire Kinder- en Jeugdpsychiatrie Antwerpen) en OPZ Geel. Op deze manier kunnen de meest complexe vragen beantwoord en bijgeschakeld worden waar nodig.

Deze samenwerkingsverbanden zijn structureel, ze zijn verankerd in de werking van de organisatie en z'n verschillende werkingen. Daarbij vertrekkend vanuit ieders deskundigheid en expertise, complementair aan elkaar in functie van de zorgvraag van de jongere.

Het verschil in expertise vertaalt zich ook naar de rolverdeling. Waar de residentiële voorzieningen instaan voor verblijf en ondersteuning gericht op normalisering en maatschappelijke integratie, met aandacht voor het 'hier en nu', en het herstel van het gewone leven, staan de GGZ-partners in voor de specialistische hulpverlening. Deze vertaalt zich in advies op vlak van psychiatrische problematiek, medicamenteuze opvolging en vorming.

De samenwerkingen op dossierniveau met GGZ-partners toont zich op verschillende manieren.

Een aantal voorbeelden:

- Bij Van Celst is er een structurele opvolging door Kinder- en Jeugdpsychiatrie UKJA van alle dossiers van deze werking via dossierbespreking en multidisciplinair overleg. Er is mogelijkheid en directe toegang tot verschillende therapievormen en dagbehandeling. Om tegemoet te komen aan de complexe problematiek van onze doelgroep is de samenwerking tussen beide organisaties van onschatbare waarde.
- In 2023 werden er 2 gedeelde trajecten begeleid door Van Celst en OPZ Geel.
- Bij het OOOO, Kits en Krinkel is er een structurele wekelijkse dossierbespreking met Kinder- en Jeugdpsychiatrie UKJA.

Daarnaast voorziet een kinder- en jeugdpsychiater van UKJA jaarlijks 6 opleidingsmomenten voor eerstelijnsmedewerkers van de organisatie.

Naast samenwerking op dossierniveau werd ook ingezet op het uitbouwen van een lerend netwerk waarin inspiratie gedeeld kan worden over de sectoren heen. Dit doen we via 'thematafels' waarop collega's van de betrokken organisaties (Jeugdzorg Emmaüs, Bethanië ggz, Monnikenheide-Spectrum en AZ Sint-Maarten) elkaar ontmoeten, in gesprek gaan, van elkaar leren en samen nieuwe initiatieven opzetten. Er werd expertise gedeeld en samen nagedacht over:

- Seksualiteit
- Gelijkwaardig samenwerken met de context
- Omgaan met moeilijke situaties of ingrijpende gebeurtenissen
- Zorg voor medewerkers

Vanuit het lerend netwerk worden er ook concrete begeleidingsvragen gesteld om op dossierniveau mekaars partner te zijn. In 2023 werden op deze manier 21 dossiers intersectoraal samen gedragen.

We hebben ervaren dat Intersectorale samenwerking meer is dan alleen maar expertisedeling en krachten bundelen; het draait ook om verbinding, bereid zijn om iets voor elkaar te doen en te helpen.

Het is een krachtige vorm van solidariteit waarbij professionals trots zijn op hun eigen expertise, maar ook bereid zijn om over het muurtje te kijken en samen te werken met professionals uit andere sectoren. Het is een vorm van verbondenheid waarbij we samen de lasten dragen en nooit alleen staan in het oplossen van uitdagende complexe vraagstukken. Het is een wisselwerking van geven en nemen, van samen groeien en leren van elkaar. Het is het besef dat we samen sterker staan. Door samen te dragen kunnen we elkaar kalmeren en geruststellen, wetende dat we niet alleen zijn in de complexiteit die als maar groter wordt.

De komende jaren blijven we de uitdaging aangaan om elkaar te blijven inspireren en motiveren om samen te werken aan een betere hulpverlening zodat we samen sterker blijven staan en de complexe vraagstukken van vandaag en morgen kunnen dragen.

In Jeugdzorg Emmaüs – regio Mechelen

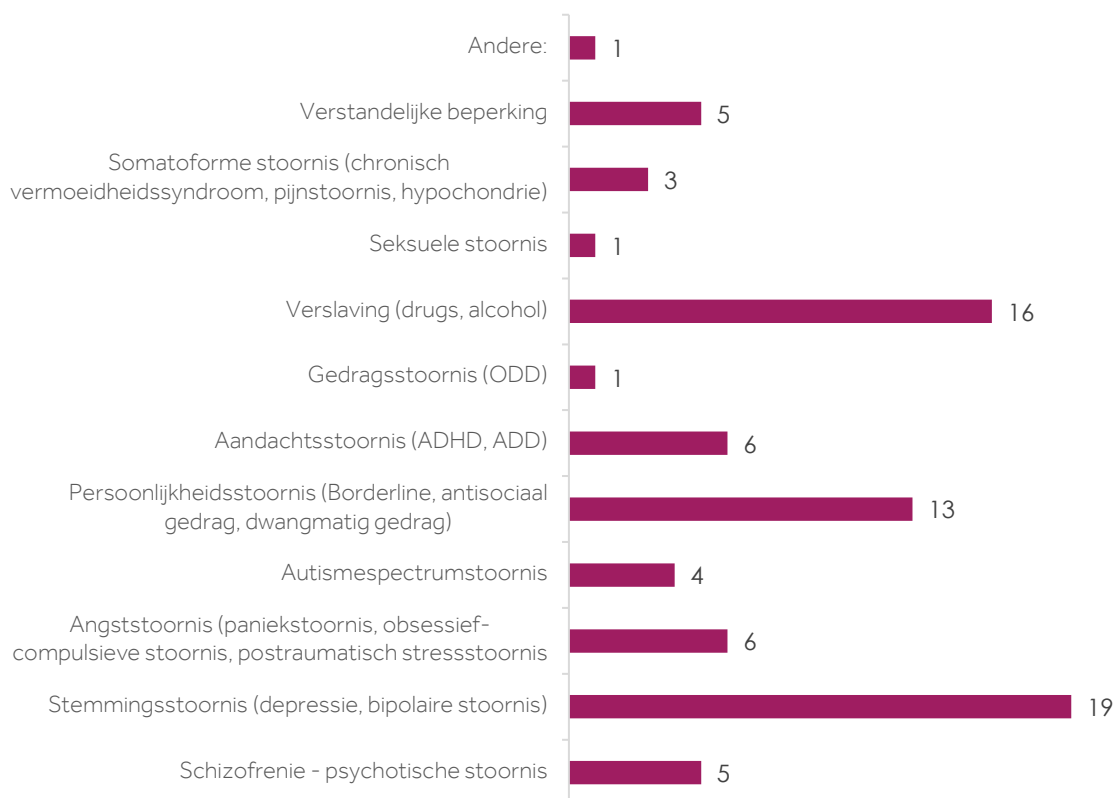
Bij veel van de jongeren en ouders die door ons begeleid worden is er een diagnose of een vermoeden van een psychiatrische problematiek. Deze aantallen zijn al een aantal jaren stijgende.

PSYCHIATRISCHE PROBLEMATIEK IN AFGESLOTEN DOSSIERS

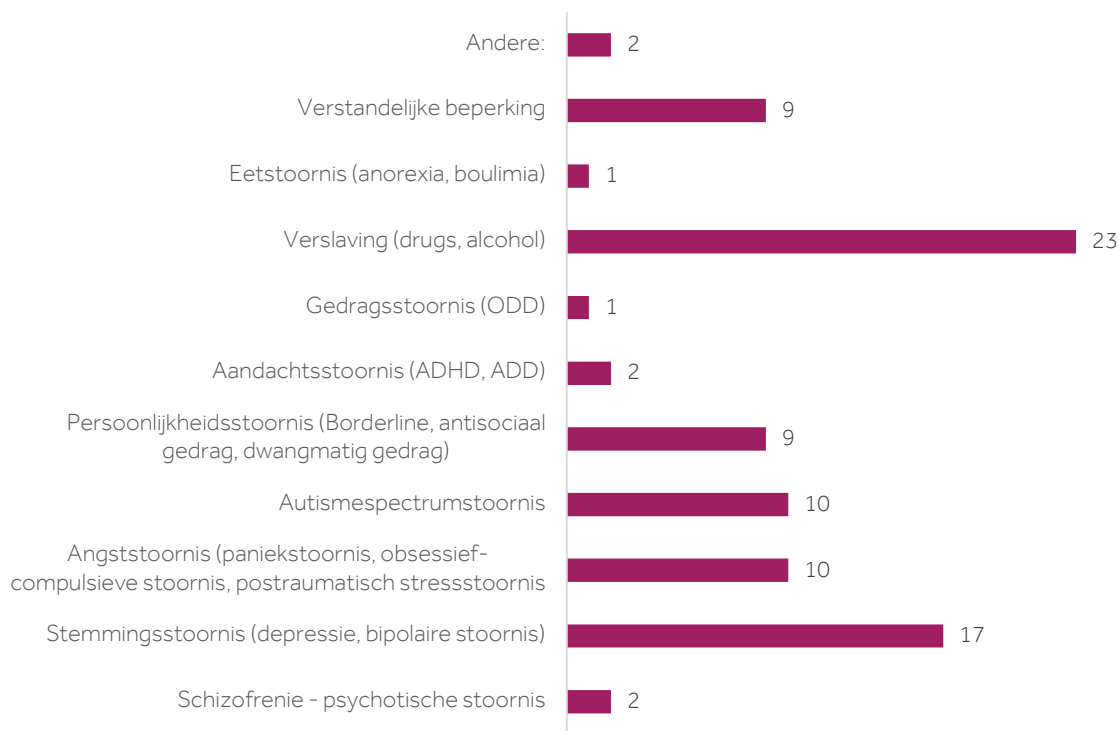
Deze problematiek werd gediagnostiseerd of de begeleiders hadden een sterk vermoeden dat deze problematiek aanwezig was.

De cijfers verwijzen naar het aantal keer dat de problematiek aanwezig was.

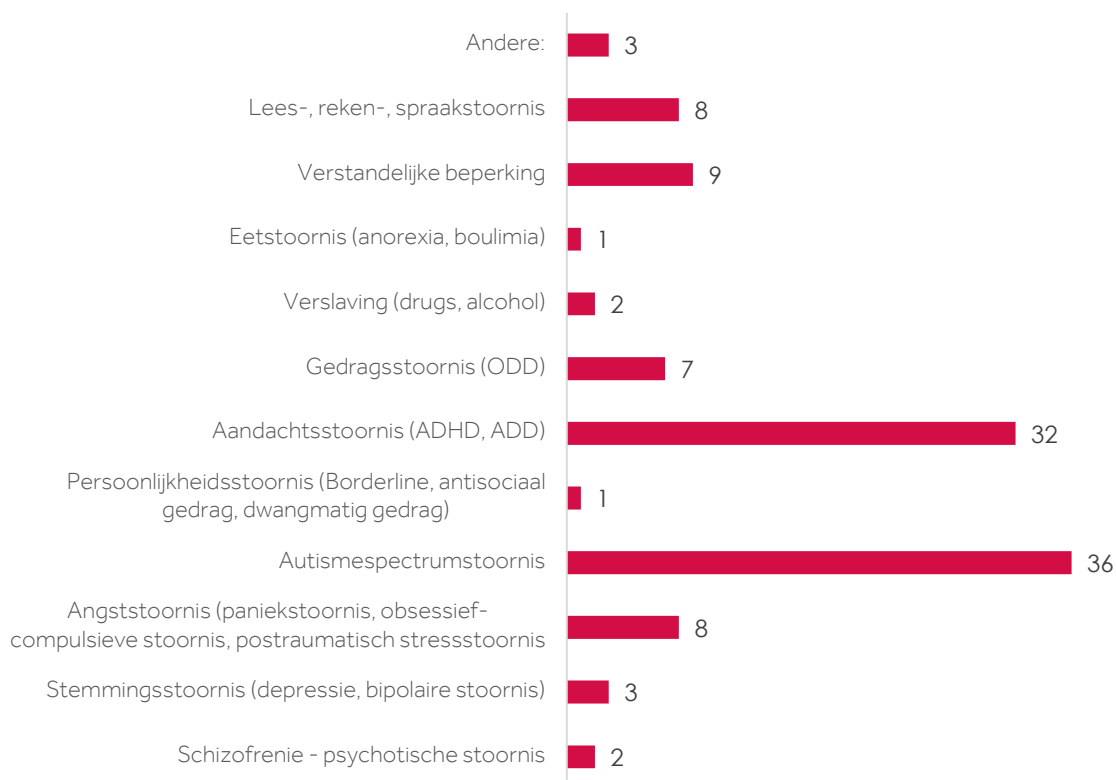
PSYCHIATRISCHE PROBLEMATIEK OUDERS (GEDIAGNOSTISEERD)

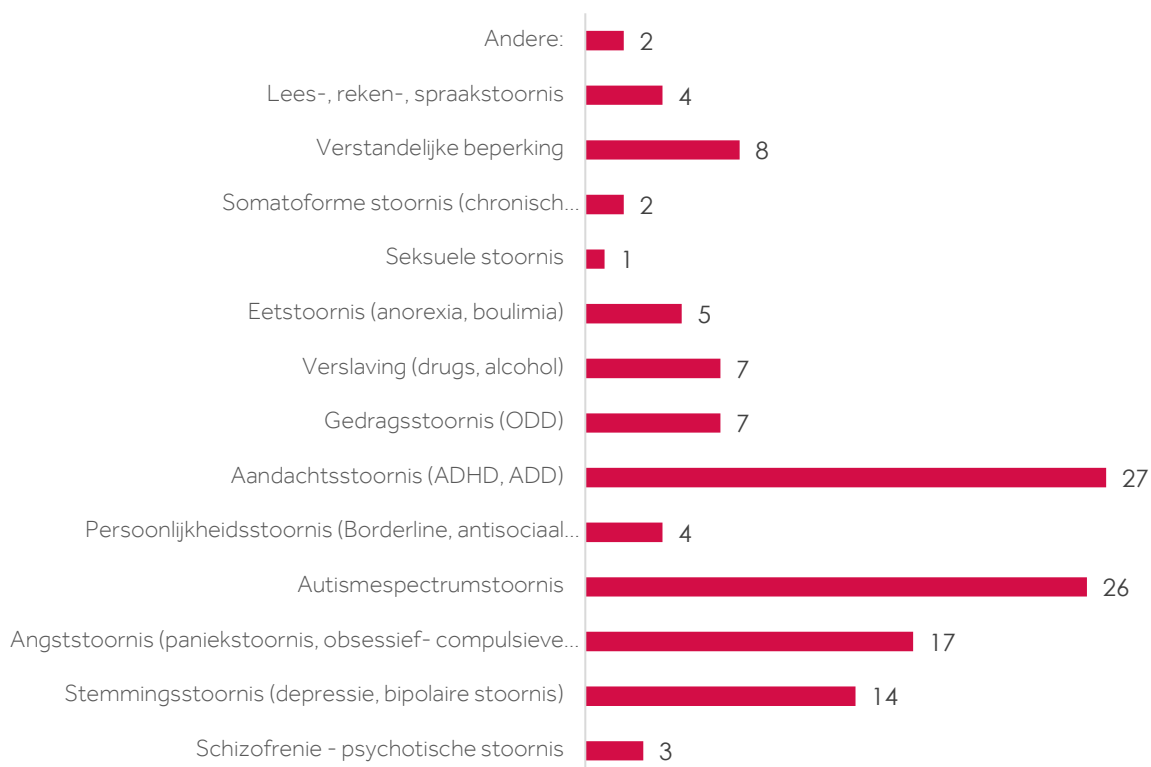
PSYCHIATRISCHE PROBLEMATIEK OUDERS (VERMOEDEN)

PSYCHIATRISCHE PROBLEMATIEK JONGERE (GEDIAGNOSTISEERD)

PSYCHIATRISCHE PROBLEMATIEK JONGERE (VERMOEDEN)

Toelichting

- Stemmingsstoornis: depressie, bipolaire stoornis, emotieregulatie, suïcidedgedachten
- Angststoornis: paniekstoornis, obsessief-compulsieve stoornis, posttraumatisch stresstoornis
- Persoonlijkheidsstoornis: borderline, antisociaal gedrag, dwangmatig gedrag, sociopathische problematiek, MCDD (Multiple complex Developmental Disorder)
- Aandachtsstoornis: ADHD, ADD
- Gedragsstoornis: ODD (oppositieel opstandig gedrag)
- Verslaving: drugs, alcohol
- Eetstoornis: anorexia, boulimia
- Somatoforme stoornis: chronisch vermoeidheidssyndroom, pijnstoornis, hypochondrie, fibromyalgie

Dit stelt ons voor steeds meer uitdagingen.

Naast extra aandacht voor vorming en opleiding - o.a. omtrent traumasensitief werken - zijn samenwerkingen met GGZ essentieel om aan de complexe zorgnoden van deze gezinnen tegemoet te kunnen komen.

Sinds de opstart van het Therapeutisch Atelier (TheA), de dageenheid kinder- en jeugdpsychiatrie van AZ Sint-Maarten (vzw Emmaüs), werd daarom systematisch samengewerkt met de verblijfsafdelingen van Centrum Ivo Cornelis (JEM) en CKG Betlehem (vzw Emmaüs). Deze samenwerking kreeg initieel vorm als een outreachende ondersteuning naar de teams. Door de reconversie willen we de samenwerking structureel verankeren en continuïteit bieden aan kinderen en jongeren die ondersteuning nodig hebben van GGZ en jeugdzorg. Zie ook *Modules die worden ingezet voor jongeren die behandeld worden in de psychiatrie*. (pagina 33)

De directe meerwaarde van de zgn. geïntegreerde behandelmodule is terug te vinden in de concrete trajecten vanuit complexe zorgvragen van kinderen, jongeren, gezinnen, hun context en het formele netwerk.

Afgestemde intersectorale zorg voor het gezin is de inzet van deze module. Indirect biedt de samenwerking de mogelijkheid aan de betrokken professionals en organisaties om van elkaar te leren en vanuit een organisatienetwerk innovaties door te voeren binnen de eigen werking.

Jeugdzorg Emmaüs
regio Mechelen

1. Organisatie in cijfers

Bezetting

OVB	Bezettingsgraad
Begeleiding in een kleinschalige wooneenheid	119,6%
Contextbegeleiding breedsporig	106,7%
Contextbegeleiding i.f.v. veiligheidsplanning SofS	30,2%
Contextbegeleiding i.f.v. autonoom wonen	132,8%
Contextbegeleiding i.f.v. positieve heroriëntering	104,1%
Contextbegeleiding kortdurend intensief	86,4%
Contextbegeleiding laagintensief	105,4%
Delictgerichte contextbegeleiding	34,3%
Gewogen gemiddelde	100,6%
Dagbegeleiding in groep (RTJ)	103,3%
Ondersteunende begeleiding (projectwerking)	123,1%
Veilig verblijf	74,5%
Verblijf	101,1%
Gewogen gemiddelde	100,7%

CAH

- Aantal CAH: 352 punten
 - Aantal CBAH: 36 punten
- => **TOTAAL 388 punten van de 432 punten**
- Aantal CBAH-uitbreiding 76 punten

Bezetting 2023

- CAH + CBAH: totaal van 90% bezetting (CAH: 91%, CBAH: 75%)
- CBAH-uitbreiding: 111%

Benutting

OVBJ	Benuttingsgraad
Contextbegeleiding	104,8%
Begeleiding in een kleinschalige wooneenheid	120,5%
Contextbegeleiding breedsporig	73,5%
Contextbegeleiding i.f.v. veiligheidsplanning SofS	22,1%
Contextbegeleiding i.f.v. autonoom wonen	181,9%
Contextbegeleiding i.f.v. positieve heroriëntering	132,1%
Contextbegeleiding kortdurend intensief	97,3%
Contextbegeleiding laagintensief	151,4%
Delictgerichte contextbegeleiding	54,2%
Verblijf	57,6%
Veilig verblijf	50,4%
Dagbegeleiding in groep	48,5%
Ondersteunende begeleiding	123,1%

HCA-BIC

Aantal aanmeldingen per afhandelingsvormen

- Herstelbemiddeling 354
- Herstelgericht Groepsoverleg 0
- Gemeenschapsdienst 10
- Leerprojecten 45
- Positief Project 20

Jeugdzorg Emmaüs regio Mechelen kent enerzijds een uitbreiding van de kleine wooneenheid Nova Vojo (KWE project niet begeleide minderjarige vluchtelingen) in de enveloppe. In het najaar van 2023 werden 4 bijkomende plaatsen (13 punten) toegewezen aan Jeugdzorg Emmaüs Mechelen die tevens mee erkend werden in het algemeen kader. De 3 plaatsen (6 punten) die reeds via projectsubsidie (buiten het modulair kader) bij Jeugdzorg Emmaüs Mechelen aangeboden werden, kantelen vanaf boekjaar 2024 tevens in het regulier kader in.

Anderzijds werd tevens een bijkomende erkenning met betrekking tot zorggarantie toegekend vanaf 1 mei 2023 (+7 punten) en werd er een samenwerking voor ondersteunende module met Jeugddorp aangegaan binnen Centrum Ivo Cornelis (+1 punt).

In het algemeen stellen we hoge bezettingscijfers vast. We realiseren een totale globale bezetting volgens beschikking van exact 100 %.

Centrum Ivo Cornelis kende in 2023 vele beschikkingen voor mobiele trajecten, namelijk 151%. Daarentegen ligt het percentage contextcontacten (zeker gezien het grote aantal dossiers) lager dan vorig jaar.

Dit betekent dat er vele gezinnen opgevolgd worden maar dat de frequentie en duur van contacten beperkt is. Hiervoor zijn tal van redenen zoals de lange wachtlijsten, het intern schakelen, vragen van verwijzers tot niet afsluiten van een traject, het niet kunnen doorverwijzen, urgente zorgvragen,... Meer begeleidingen betekent tevens meer dossiers opmaken/opvolgen, meer administratie, meer overleg,... Het betreft taken die niet meegeteld worden als contextcontact. Daarnaast werd in de loop van 2023 beroep gedaan op de contextbegeleiders om de residentiële werking te ondersteunen. Hierdoor komt het percentage contextcontacten in de mobiele begeleidingen mee onder druk te staan.

Alle residenties en dagcentra hebben tezamen een 'bezetting – beschikking' boven 80% behaald, wat een hele prestatie is, wetende dat in 2022/2023 in andere organisaties werkingen (tijdelijk) gesloten werden omwille van personeelstekort.

Met betrekking tot de benutting eindigen sommige voorzieningen lager in vergelijking met voorgaande jaren.

De keuze voor maatzorg en een vraaggericht aanbod heeft een impact op de benuttingscijfers. Zo wordt er in de Sibbe nauw en flexibel samengewerkt met TheA (k-dienst AZ Sint-Maarten) waardoor de kinderen overdag in dagbehandeling zijn en 's nachts afwisselend bij ouders of in de residentie. Het is ook niet langer een basisvereiste dat een kind elke weekdag in het dagcentrum is. Evengoed kan ondersteuning thuis geboden worden.

Er werd voor de 2 recentste dagcentra (De vesten voormalig Bohets Mechelen en De vaart voormalig Bohets Muizen) een verdere verhoging tegenover de 2 vorige kalenderjaren gerealiseerd. Hiermee werd het streefdoel van 50% nagenoeg behaald. Voor de contextcontacten noteren we 157% en 130%. In 2022 zijn de dagcentra volledig geïntegreerd in het Centrum Ivo Cornelis. De integratie in Jeugdzorg Emmaüs heeft bijgevolg zijn vruchten afgeworpen.

In de Hefboom is de eerste impact te zien van een duidelijke beleidskeuze voor flexibele trajecten waarbij verblijf een middel is ter ondersteuning van jongeren en gezinnen en geen doel op zich. Elk traject is uniek waarbij in overleg met alle betrokkenen ernaar gestreefd wordt om jongeren maximaal 'thuis' te laten opgroeien. Dit weerspiegelt zich in een hoog percentage contextcontacten. Deze evolutie - waarbij een terugkeer naar de eigen context en/of beperkt inzetten van verblijf zodat de jongere maximaal in de natuurlijke omgeving kan vertoeven - hopen we verder te zetten de volgende jaren i.f.v. het reconversievoorstel.

Bij MST blijven we zowel met beschikkingen als met de contextcontacten onder het streefcijfer.

In het algemeen werden er te weinig trajecten opgestart. De opgestarte trajecten blijken wel intensieve begeleidingstrajecten te zijn.

De delictgerichte contextmodules via de methodiek van MST werden in de regio Mechelen niet aangevraagd terwijl de reguliere MST modules (kortdurend intensieve module) een wachtlijst kenden. Het agentschap Opgroeien is hier van op de hoogte en geeft aan dat het voor de erkenning geen probleem is om meer 'gewone' MST modules op te nemen en minder delictgerichte contextmodules.

Doch personeelsswissels en openstaande vacatures hebben nog steeds een grote impact op de bekomen cijfers. Medewerkers dienen de MST opleiding in Nederland te volgen alvorens ze een gewone case-load kunnen/mogen opnemen. De intensiteit van werken, het permanentiesysteem, ...en de kleinschaligheid van het team noopten ons om minder begeleidingen op te starten om - ondanks het personeelstekort - te voldoen aan de kwaliteitscriteria van MST.

Een aantal acties worden ondernomen om de modules beter te benutten in de toekomst zoals onder andere het starten met het werken met stagiaires en een overleg met jeugdrechters, parket, jeugdadvocaten en afdelingshoofd beleidsontwikkeling Agentschap Opgroeien om toelichting te geven bij de delictgerichte contextmodules.

Verder overleg met MST Nederland resulteerde in de mogelijkheid om een 5de teamlid toe te voegen in 2024, zodat we de bezettingsgraad kunnen verhogen.

De modules CBAW kennen een bezetting volgens beschikking van 107%. De helft van de CBAW plaatsen wordt ingevuld door tienerouder(s).

Onder deze module heeft Jeugdzorg Emmaüs eveneens een bijkomende erkenning voor zorggarantie gekregen vanaf 1 mei 2023 (7 punten). Het percentage contextcontacten bedraagt 88%. Voor deze werking betreft dit goede resultaten gezien de doelgroep waarmee de begeleiders aan het werk zijn moeilijk te bereiken is. De intensievere begeleiding van de tienerouders die vlotter bereikbaar zijn, hebben een positieve invloed op het aantal contextcontacten.

De cijfers van de Studio's behalen over de ganse lijn de streefnorm. Deze bevatten tevens de cijfers van het project Pimenta voor slachtoffers van mensenhandel en/of intra familiaal geweld. Aan deze begeleiding wordt ook een studioplats gekoppeld.

Bij Positieve Heroriëntering is Jeugdzorg Emmaüs Mechelen erkend voor 26 modules, maar met het Agentschap Opgroeien werd de afspraak gemaakt om voor de modules Positieve Heroriëntering ook coaching gesprekken uit te voeren. De contexturen bedragen 96%.

De instroom van de Leemwinning wordt volledig bepaald door het instroomoverleg op provinciaal niveau. De bezetting volgens beschikking bedraagt 70% voor het jaar 2023. Deze cijfers dienen samen bekeken te worden met de specifieke werking van deze voorzieningen waarbij jongeren hun verblijf binnen residentiële setting combineren met verblijf bij intersectorale partners (psychiatrie, gemeenschapsinstelling, time out, ...). We merken hoge contextpercentages op van respectievelijk 125%.

Juneco behaalde in 2023 een beschikking van 89% een hoge benutting 71% en een hoog aantal contextcontacten (111%). Bij Juneco merken we dat de benutting hoger ligt dan bij de andere residenties. Verschillende elementen verklaren dit: nieuwe opnames zonder netwerk, tijdelijk overtal, ...

De globale benutting over alle afdelingen heen bedraagt 56%.

De bezettingscijfers voor de dagbesteding overschrijden ruimschoots de norm (245%). Er werd zeer hard ingezet op dagbesteding van jongeren onder meer door de reis naar Santiago de Compostella.

Voor Crisis hulp Aan Huis werden 50 begeleidingen opgestart t.o.v. 54 begroot. De werking kreeg te kampen met moeilijke invulling van openstaande vacatures gezien de grote flexibiliteit en intensiteit van de job. Inhoudelijk worden ook steeds meer gezinnen aangemeld in afwachting van een opname in een residentie waardoor het gezin in de 'wachttijd' van crisis naar crisis leeft.

HCA-BIC realiseert in 2023 1041 punten of 110 % van het streefdoel. Hiermee knopen we terug aan met de cijfers voor 2020.

Kerncijfers CKG

RESIDENTIËLE WERKING		BEZETTING		BENUTTING	
plaatsen	capaciteit	gerealiseerde dagen (aantal)	gerealiseerde dagen (%)	gerealiseerde dagen (aantal)	gerealiseerde dagen (%)
Lange residentiële opvang					
12	12	4235	97%	3787	86%
Zeer korte residentiële opvang					
6	6	963	44%	525	24%
Crisisopvang meldpunt -18					
2	2	683	94%	680	93%

MOBIELE BEGELEIDINGEN	Modules	CONTEXTCONTACTEN
		gerealiseerde uren (%)
Kort licht mobiel	53	100%
Lang licht mobiel	40	105%
Kort intensief mobiel	16	101%
Totaal		103%

TRAININGEN	aangekochte trainingen	gestarte trainingen	bereik	%
STOP 4-7	4	4	31 kinderen	78%
Groepstraining	4	5	30 gezinnen	83%
Individuele trainingen	18	16	/	89%

Kind en Gezin berekent de bezetting van groepstrainingen a.d.h.v. het aantal deelnemers.
De cijfers geven de gemiddelde bezettingsgraad à rato van aantal deelnemers per training.

LICHT INTENSIEVE MODULES VERBONDEN AAN MFC IVO CORNELIS

Het CKG voert 6 licht intensieve modules uit die verbonden zijn aan het MFC Ivo Cornelis.

capaciteit	punten CB	BEZETTING VOLGENS BESCHIKKING		
6	6	Maximum aantal dagen in 2023:	Gerealiseerde dagen in 2023:	
		2190	2195	100%

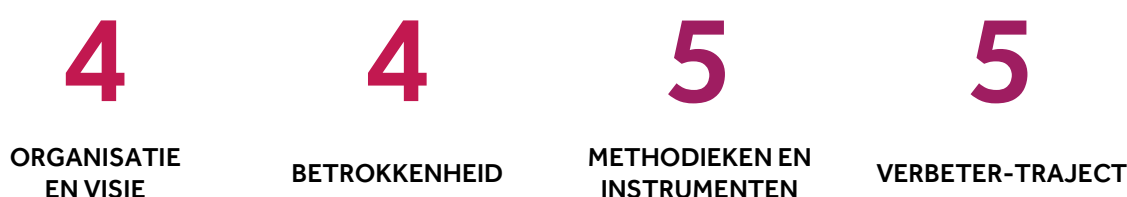
Meer informatie is opgenomen in het jaarverslag van Jeugdzorg Emmaüs Mechelen.

Zelfevaluatie

In dit hoofdstuk geven we een overzicht van de zelfevaluatie van onze voorziening. Zoals gevraagd is er aan het Agentschap een aparte zelfevaluatie doorgegeven voor OVBJ, Crisishulp aan Huis De Aanzet, HCA-BIC en CKG Betlehem, dat in 2022 geïntegreerd werd in de werking van Jeugdzorg Emmaüs Mechelen. De score is hetzelfde voor elke erkenningsvorm. Hieronder geven we dan ook maar 1 score weer per item.

Elke 4 jaar, voor de opmaak van het beleidsplan, is er een uitgebreide evaluatie van de groeiniveaus door directie, verantwoordelijken en stafmedewerker kwaliteit. De scores worden vastgelegd en eventuele werkpunten worden meegenomen in het beleidsplan. Tussentijds wordt jaarlijks door het beleidscomité bekeken of scores aangepast worden. In 2023 worden de scores van 2022 behouden.

KWALITEITSZORG

De organisatie heeft een eigen zelfevaluatie ontwikkeld in een cyclus van 4 jaar. Deze is gestart in 2021 en loopt af in 2024.

Vertrekkend vanuit onze missie en visie en de behoeften van de belanghebbenden hebben we volgende strategische en operationele doelen bepaald

- Professionele hulpverlening
 - Zorg op maat
 - Diagnostiek/ kwaliteitsvolle besluitvorming en indicatiestelling
 - Blended hulpverlening
- Samen
 - Samenwerking in de teams en over afdelingen en organisaties heen
 - Heldere communicatie en transparantie
 - Betrekken cliënten op organisatieniveau
 - Visie ontwikkeling en implementatie
 - Samenwerking met strategische partners
- Zorg voor infrastructuur
 - Kwaliteitsvolle (ver)nieuwbouw
- Goed opgeleide, gemotiveerde en ervaren medewerkers
 - Methodisch uitgewerkt vormingsbeleid
 - Doordacht personeelsbeleid
- Zorg voor personeel

- Vrijheid en verantwoordelijkheid
- Werkbelasting monitoren
- Erkenning en waardering
- Oog voor de toekomst
 - Duurzaamheid
 - Positionering in de toekomst

Per doel zijn er normen bepaald die we willen behalen tegen 2024.

Op niveau van de voorziening en de afdelingen worden projecten en acties uitgevoerd om deze doelen te realiseren.

In het voorbije jaar is er geen wijziging in de scores rond kwaliteitszorg.

KERNPROCESSEN

Onze organisatie heeft de nodige procedures en een pedagogische visie ontwikkeld. Ze zijn terug te vinden in het kwaliteitshandboek. De ontwikkeling gebeurt in samenspraak met de proceseigenaren. De procedures worden minimaal om de 3 jaar geëvalueerd (element van niveau 4), maar de evaluatie gebeurt (nog) niet systematisch met inspraak van de gebruiker. In 2023 zijn we gestart met een gezinsparticipatiegroep. We willen bekijken in hoeverre zij kunnen betrokken worden bij de evaluatie van de kernprocessen.

GEBRUIKERSRESULTATEN

De klachtenprocedure is niet gewijzigd. Wel blijven we merken dat er weinig officiële klachten ingediend worden. Ontevredenheden van cliënten worden vaak in de begeleiding opgenomen, zodat ze niet uitgroeien tot echte klachten.

In 2023 zijn we gestart met # tevredenheid, een geheel nieuwe werkwijze om de tevredenheid van onze gebruikers na te gaan. In 2024 wordt deze werkwijze verder uitgerold en geëvalueerd.

Ook met de effectmeting hebben we nieuwe stappen gezet. Vanaf 2023 worden cliënten na het afsluiten van de hulpverlening opgebeld door stagairs om het effect na te gaan. De resultaten hiervan worden geëvalueerd op de teams.

MEDEWERKERSRESULTATEN

5

PERSONEELSTEVREDENHEID

4

INDICATOREN EN KENGETALLEN

In 2023 werd onder leiding van IDEWE een kwalitatieve bevraging bij het personeel gehouden, het waarderend onderzoek. Uit de bijeenkomsten vloeien thema's voort waar we ons voor willen inzetten. Op verschillende niveaus van de organisatie worden daarom allerlei initiatieven ontwikkeld. Het centrale thema voor 22-24 is 'Met goesting naar het werk' en past helemaal binnen de doelen van ons beleidsplan.

In Emmaüs wordt een keuze gemaakt van de personeelskengetallen die worden bijgehouden. Deze kengetallen worden op het beleidscomité, directiecomité, de ondernemingsraad en het bestuurscomité besproken.

SAMENLEVINGSRESULTATEN

4

WAARDERING STRATEGISCHE PARTNERS

5

MAATSCHAPPELIJKE OPDRACHTEN / TENDENSEN

Periodiek overleggen we met de verwijzers over hoe we de toegewezen dossiers afhandelen. Ook met strategische partners zoals het Sociaal Huis Mechelen, de stad Mechelen, het Huis van het Kind, Trawant, het CAW en het CGG organiseren we overlegmomenten. Elementen van hun waardering worden meegenomen in het beleidsplan van de voorziening en in de jaarlijkse tussentijdse evaluatiemomenten.

Maatschappelijke noden worden door regionale partners gesignaleerd op basis van casuïstiek en mee opgenomen in de jaarlijkse bespreking van het beleidsplan. Hieruit kunnen nieuwe projecten en acties vloeien. Voorbeelden hiervan zijn terug te vinden in onze jaarplanning. Bij een vernieuwing van de samenstelling van de bestuursorganen wordt rekening gehouden met de realisatie van onze maatschappelijke opdracht.

In onze regio hebben we een voortrekkersrol inzake de implementatie van maatschappelijke tendensen en nieuwe evoluties in de eigen werking. Denken we aan deelname aan De Ideale Wereld, Traject Cachet, Traject Signs of Safety, Contextbegeleiding Kortverblijf in GI, 1G1P in Trawant, Zorggarantie, Blended hulpverlening, Waakzaam Zorgen, deelname aan de reconversie.

2. Organisatie in beeld

Innovatieve projecten

PROJECT PIMENTA

Inzet CBAW modules en 2 studiomodules voor doelgroep met grote complexe zorgnoden

Ondertussen loopt het project Pimenta al meerdere jaren. In het kader van de reconversie werd het aangehaald als zijnde een goede praktijk voor jongeren met complexe zorgnoden waarbij nabijheid - nodig in het kader van hun veiligheid - moeilijk gerealiseerd kan worden. Deze jongeren staan op hun autonomie en willen/kunnen niet (meer) functioneren in een residentie of studiowerking.

ENKELE SITUATIESCHETSEN:

Xena* is 20 jaar oud. Ze wordt aangemeld als dakloos meisje. Haar papa is overleden en haar mama heeft met haar gebroken. Ook met de rest van haar familie is er geen contact meer. Xena werkt in Mechelen maar dat loopt moeilijk. Ze weet nooit waar ze 's avonds een slaapplek zal vinden, laat staan of ze 's morgens tijdig op het werk raakt. Ze zwerft tussen Brussel en Antwerpen en mag sporadisch bij vrienden blijven slapen. Wanneer we Xena huisvesting bieden breekt er een heel moeilijke periode voor haar aan en verliest ze volledig de pedalen. Ze verliest zichzelf in drank en dreigt ermee uit het leven te stappen. In een gesprek met haar CBAW begeleidster vertelt ze dat ze zichzelf reeds een hele tijd prostitueert om te overleven. Ze geeft tevens aan dat ze hiermee wil kappen en dat ze haar leven terug in handen wil nemen nu ze hulp en onderdak heeft. Maar op hetzelfde moment voelt ze zich helemaal alleen op de wereld. Breken met het prostitutie milieu is risicovol en accentueert haar geïsoleerde positie.

Anita* is 18 jaar. Haar ouders zijn gescheiden en kampen beiden met een zware verslavingsproblematiek. Er is weinig aandacht en zorg naar Anita toe. Ondanks de scheiding blijven ouders het conflict met mekaar opzoeken. Anita moet constant tussen haar ouders bemiddelen en dient daartoe ook vaak de politie in te schakelen. Anita heeft geen vaste thuisbasis. Ze vindt aansluiting bij een groepje vrienden die door de politie gekend zijn als dealers. Weekends verlopen voor Anita vaak volgens hetzelfde stramien. Er wordt frequent drank en drugs gebruikt en op momenten waarop Anita totaal van de kaart is vindt er vaak seksueel grensoverschrijdend gedrag plaats. Anita wil dit niet maar vindt het moeilijk om haar netwerk de rug toe te keren. Anderzijds bieden de drank en drugs haar de mogelijkheid om de veelheid aan problemen die ze ervaart even te ontvluchten, ...

Niettegenstaande bovenstaande casussen heel verschillend van aard zijn, komt er toch een duidelijk profiel naar voren. In beide situaties gaat het over jongeren :

- Die zich in heel onveilige/kwetsbare situaties bevinden
- Die het slachtoffer zijn van enige vorm van seksueel geweld of uitbuiting
- Sociaal geïsoleerd zijn.
- Open staan voor verandering

Jongeren (zowel jongens als meisjes) die aan dit profiel voldoen kampen vaak met meervoudige trauma's. Ze hebben behoefte aan zorg, structuur, veiligheid en nabijheid. Daarnaast is ook een consequente medische opvolging noodzakelijk. Jongeren die binnen dit profiel passen, komen in aanmerking voor een begeleiding binnen het project Pimenta.

Waarin verschilt een begeleiding binnen Pimenta van een reguliere begeleiding?

Jongeren die instromen in Pimenta genieten automatisch van een dubbele maatregel. Enerzijds hebben ze een eigen studio ter beschikking in het Mechelse waar ze zelfstandig kunnen wonen maar anderzijds staat er voor hen ook steeds een kamer klaar in De Studio's. Dit stelt ons in staat om in onveilige of emotioneel moeilijke situaties vlot te schakelen van de ene werkvorm naar de andere en heel snel een aanwezig en zorgend netwerk rondom de jongere te plaatsen wanneer hij/zij daar behoefte aan heeft.

Binnen Pimenta staat de veiligheid van de jongere steeds voorop. In elke begeleiding wordt het aspect veiligheid consequent opgevolgd. Zo is er bv. aan onze studio's een inwonende vrijwilliger verbonden die naast de 'goeie buur functie' ook het aspect veiligheid mee bewaakt.

In situaties die als onveilig ingeschat worden gaan we consequent aan de slag met veiligheidsplannen en werken we indien de situatie dat vereist nauw samen met politie en parket.

Jongeren die meervoudige trauma's hebben meegemaakt uiteten dit vaak in lichamelijke en psychologische klachten. Het is dan ook een groot voordeel dat binnen Pimenta deze medische kosten gedragen kunnen worden. Op deze manier kan er gericht gepaste hulp ingeschakeld worden en vermijden we dat jongeren financieel kopje onder gaan in de loop van hun herstel.

Jongeren die instromen in Pimenta dragen heel wat kwetsuren met zich mee en hebben vaak nood aan langdurige zorg en ondersteuning. Sommige processen vragen echter zoveel tijd dat het volledige proces van herstel onmogelijk binnen een Pimenta begeleiding kan gebeuren. Daarom is onze begeleiding er in eerste instantie op gericht om de situatie van de jongeren te stabiliseren. Het installeren van veiligheid en het creëren van veilige netwerken waarbinnen jongeren zich verbonden voelen zijn hier essentiële onderdelen van.

Van zodra de situatie van de jongere voldoende stabiel is wordt de Pimenta begeleiding afgerond en schakelt de jongere over op een reguliere CBAW begeleiding. Sinds de start van Pimenta in 2020 werden er reeds 7 jongeren binnen dit project begeleid.

De beschikbare crisisbedden voor deze jongeren worden ook ingezet in volgende trajecten:

- Sofa jongeren die in begeleiding zijn bij CBAW; met andere woorden jongeren die thuisloos zijn en meestal bij vrienden verblijven kunnen tijdens de zoektocht naar een stabiele verblijfplaats – met ondersteuning van begeleiders – sporadisch beroep doen op dit 'noodbed'.
- Een jongere van CBAW die verblijft op internaat kan in de weekenden/vakanties dat de eigen context geen aanbod heeft, terecht in de studio's.
- Bij crisissituaties zowel binnen CBAW als CaH begeleidingstrajecten kan 'verblijf' als noodoplossing ingezet worden.

Steeds wordt prioriteit gegeven aan de jongeren van Pimenta maar het ruimer inzetten van deze 'verblijfsmodules' zorgt voor continuïteit én verantwoord samenwerken met jongeren en hun eigen omgeving in meerdere trajecten. Het biedt een vangnet waardoor ook medewerkers op een veilige manier in staat zijn hun opdracht uit te voeren. Het zelf snel kunnen schakelen naar een noodbed is efficiënt en voorkomt (verdere) escalatie en/of bijkomende traumatisering.

(*) we maken in het kader van de privacy gebruik van fictieve namen.

UPGRADE MODULES C1 NAAR C2

In 2023 werden er een aantal C1 modules, gekoppeld aan verblijf, ge-upgrade naar C2.

Je kan niet mee voor kinderen zorg dragen zonder in te zetten op het ondersteunen en versterken van hun context. Binnen de residenties wordt er steeds intensief ingezet op het eigen netwerk van het kind/de jongere om SAMEN kansrijk opgroeien toe te laten. Met deze upgrade wordt al gedeeltelijk tegemoet

gekomen aan de inspanningen die geleverd worden om deze kinderen/jongeren maximaal thuis te laten opgroeien.

PROJECT SAMEN

In november 2021 is Jeugdzorg Emmaüs Mechelen gestart met een samenwerking binnen Project SAMEN, een lokale ketenaanpak met partners zoals Stad Mechelen, parket, politie, CAW, SDJ,...

Project SAMEN wil een op maat gemaakte aanpak voorzien voor daders van veelvoorkomende criminaliteit met het oog op het voorkomen van recidive. Centraal in dit proces staat de snelle identificatie van interventiemogelijkheden overeenkomstig het risiconiveau van de dader. Het project was reeds opgestart voor meerderjarige verdachten woonachtig te Mechelen, maar werd uitgebreid naar minderjarigen.

HCA-BIC werd als dienst uitgekozen om een halftijdse begeleider in te schakelen als begeleider van deze jongeren. Vooraleer het project effectief kon opstarten, kwam aan het licht dat er geen duidelijk wettelijk kader was voor informatiedeling tussen de verschillende partners. Het project stond 'on hold'.

Deze periode gaf de ruimte om het project te herdenken en verder uit te werken, gezien de procedure rond minderjarige verdachten voor nieuwe uitdagingen zorgde. VUB heeft op basis van wetenschappelijk onderzoek en in overleg met alle partners het project SAMEN herdacht. Daarbij is er een grote verandering gekomen in de manier waarop jongeren kunnen aangemeld worden. Waar het eerst mogelijk was om zelf jongeren aan te melden bij Project SAMEN, zou dit nu enkel als voorwaarde opgelegd kunnen worden door de jeugdrechter. Het gaat specifiek over Mechelse minderjarigen die SAMEN-feiten plegen, waaronder diefstal, slagen en verwondingen, overlast,...

De jongere wordt gescoord via een risicotaxatie-instrument door een consulent van de sociale dienst Jeugdrechtbank (SDJ). De verantwoordelijke en supervisor hebben hier een korte opleiding rond gevolgd. Binnenkort zal ook de HCA-begeleider deze opleiding volgen.

Ondertussen is er een juridisch kader uitgewerkt, waarbij het mogelijk is dat partners binnen lokale ketenaanpak de nodige informatie delen. Bijgevolg kan er in 2024 gestart worden en zullen de eerste dossiers toestromen die met enthousiasme zullen behandeld worden.

NOVA VOJO - BOUWEN AAN ZELFSTANDIGHEID

In februari 2022 opende onze eerste kleinschalige wooneenheid (KWE) 'Nova Vojo' (uit het Esperanto: 'De nieuwe weg'). Er werden in totaal al vier jongeren begeleid, waarvan er twee zijn doorgestroomd richting CBAW in 2023. Begin 2024 start er een nieuw dossier op; opnieuw een jongen uit de leefgroep die de stap zet richting zelfstandigheid.

Gezien het knelpunt op vlak van doorstroom en de mogelijkheid tot het rechtstreeks plaatsen in de leefgroep vanuit de OOC's van Fedasil, volgde er in 2023 een vraag naar uitbreiding van de kleinschalige wooneenheden. We gingen van drie KWE plaatsen naar zeven sinds eind november 2023. We situeren ons nu op drie centrale plaatsen in Mechelen (Juneco op de Bruul, NV1 op de Mechelse ring en NV2 op de Liersesteenweg). Juneco volgt nu 22 trajecten op met het aanwerven van extra personeelsleden en organisatorische herstructurering – mn. opstart van een specifiek contextteam – tot gevolg.

De uitbreiding van Nova Vojo zorgt ervoor dat we nog meer zorg op maat kunnen aanbieden. Jongens en meisjes kunnen daar waar nodig opgesplitst worden, jongeren kunnen - ongeacht het verblijfsstatuut - instromen in KWE, er wordt geen absolute leeftijdsgrens meer gehanteerd,... kortom op basis van de noden en wensen van de jongeren kan een gepast traject opgezet worden.

Sinds de opstart van Nova Vojo 2 stroomde er al één meisje door vanuit de leefgroep en twee meisjes via externe aanmeldingen.

DELCO NA KORTVERBLIJF

In 2023 werd er opnieuw vanuit het team van de Leemwinning delictgerichte contextbegeleiding aangeboden na kortverblijf in de gemeenschapsinstelling. Een project dat was gestart in de periode van de pandemie en omwille van positieve evaluaties ook dit jaar werd verlengd.

Er werden 12 jongens en hun gezin begeleid. Hiervan waren er 9 uit regio Mechelen en 3 uit regio Antwerpen.

De maximale termijn van 6 maanden werd steeds volledig doorlopen. In enkele gevallen werden trajecten zelfs verlengd doordat er aansluitend een nieuwe vraag voor delco na KV gesteld werd voor hetzelfde gezin. Bepaalde jongeren krijgen deze maatregel soms meer dan eens opgelegd, wat een opvallende tendens is.

PROJECT VILLA CKG BETLEHEM

Het Villa Project is ontstaan vanuit de idee kinderen residentieel op te vangen binnen een meer huiselijke context dan de leefgroep. Naar ondersteuning toe wordt er ingezet op de expertise van pleegzorg voor de 'villa ouders' en het CKG voor de biologische context en de ouder kind interactie. Kennis en ervaring omtrent hechting, trauma sensitief werken, amber,... kan, afhankelijk van de noden van het gezin, binnengebracht worden door het CKG. Doel blijft een terugkeer naar de biologische context en hoe ouders versterken in hun ouderrol zodat ze deze maximaal kunnen opnemen

Op 14 februari 2022 was het eindelijk zover en startten twee kinderen in de villa. De kinderen komen rechtstreeks van het ziekenhuis en kunnen niet thuis verblijven omwille van hun veiligheid. Mama heeft een psychiatrische problematiek, is zeer onvoorspelbaar en staat niet in voor veiligheid vanuit een paranoïde reactie op anderen. Wel is ze heel erg betrokken op haar kinderen en is er veel moederliefde aanwezig. De relatie met de papa van de kinderen is erg wisselvallig en kenmerkt zich door aantrekken en afstoten. Papa woont op dat moment bij zijn ouders en er wordt ingeschat dat papa niet matuur genoeg is om de zorg voor de kinderen te dragen. De ouders van papa hebben het heel lastig met de moeder van de kinderen waardoor de vraag naar een 'neutrale, veilige verblijfplaats' voor de kinderen zich aandient. Een plek waar er voor de kinderen gezorgd kan worden en tijd gekocht wordt om het beste perspectief voor de kinderen voorop te stellen en uit te werken. Aanvankelijk loopt de start in de Villa goed, villa ouders tonen zich zeer betrokken en maken op een serene manier de brug naar de biologische context. Het doel wordt samen gedragen in wat er nodig is om de kinderen terug te laten keren naar hun eigen wortels.

Echter verloopt de samenwerking voornamelijk met de biologische moeder gaandeweg moeilijker. Mama staat niet meer achter de plaatsing en gaat meermaals strijd aan om aan te tonen dat kinderen niet in de villa horen maar bij haar. Er worden foto's genomen, klachten ingediend,... Dit staat haaks op de intentie van de villa ouders om het zo goed mogelijk te doen voor de kinderen.

Uiteindelijk blijft de strijd van mama duren en geeft dit een knak bij de villa ouders, ze voelen zich niet gezien in hun intenties en verliezen aan draagkracht. Ze blijven de zorg voor de kinderen opnemen maar geven meer en meer aan dat er nood is aan rust en ruimte voor zichzelf.

We merken dat ook in het ondersteuningsverhaal barsten komen. De villa ouders houden vast aan bepaalde principes en ook in de pedagogische vaardigheden zien we dat het moeilijk is hen mee te nemen in wat belangrijk is. Voornamelijk wanneer het gaat over de verwachtingen binnen het samen zorgen voor kinderen in een complexe biologische context merken we dat ze weinig flexibel zijn, ondanks de goede intenties.

Dit gegeven maakt ook dat er in die periode niet meer kinderen in de villa worden opgenomen. We zien dat we daarin anders ook de kinderen te kort zouden doen. Dus bijkomende plaatsingen worden on hold gezet. We kiezen ervoor het huidige traject en de kinderen die er nu verblijven alle kansen te geven. Dit zou niet lukken met nog meer stress en druk.

Er wordt eveneens een signs of safety module opgestart met doel terugkeer naar huis.

Dit werpt zijn vruchten af, na opbouw wordt beslist dat de kinderen eind november terug kunnen naar hun biologische context met name de ouders van de papa.

Vanuit evaluatie hebben we gezien dat de villa ouders tijdens de screening sterker zijn overgekomen dan dat ze zijn in functie van deze specifieke opdracht.

Vol idealisme en juiste intenties maar niet afgestemd op hun eigen behoeften, deze van de kinderen én hun context. De te lage draagkracht baart ons zorgen ook naar toekomst toe.

In die zin wordt er samen met pleegzorg besloten om het project voortijdig stop te zetten. Met de overgang naar gezinshuisouders wordt op zoek gegaan worden naar profielen die ook de complexe biologische context kunnen dragen. Waar dit in pleegzorgsituaties met minder hoge verwachtingen is, is het samenwerken met biologische context wel cruciaal zowel in visie als in uitvoering bij gezinshuis ouders. Ondertussen verwachten de villa ouders ook een eigen kindje. In maart 2023 bevallen ze van een zoontje.

Concreet gaan de villa ouders na opzeg van 6 maanden uit de villa op 1/10/2023. In gesprekken met pleegzorg en villa ouders zelf wordt gekeken naar welke ondersteuning er in tussentijd wel nog aan kinderen kan gegeven worden, het villa project blijft immers nog doorlopen. We komen tot de conclusie dat er voornamelijk zal ingezet worden op de ondersteunende pleegzorg vragen, deze waar er geen strijd ligt bij de biologische ouders.

Er worden tijdens de grote vakantie twee jongens opgevangen, dit in kader van rust voor de pleegouders. Daarnaast kan de vraag verruimd worden indien er ook vanuit het CKG vragen komen. Deze zijn er geweest m.b.t. tijdelijke opvang van een baby. Maar ook hier wordt snel duidelijk dat de villa ouders te moe en uitgeput zijn om de zorg voldoende op te nemen, ze vragen dan ook om het traject van de baby snel stop te zetten. Het interfereert met hun eigen noden en behoeften ook in de zorg voor hun eigen zoontje. De ondersteuning van de twee grotere kinderen gedurende de grote vakantie verloopt wel goed.

De huidige villa ouders begrijpen de opzeg en de evaluatiepunten en kunnen nog fungeren als pleegouders naar toekomst toe, echter niet als villa/gezinshuisouders.

We leren veel uit het villa verhaal wat we meenemen naar het gezinshuisouders verhaal.

We leren hoe cruciaal de screening is en dat een inschatting, nog niet de realiteit is. Vandaar dat de bijkomende screening binnen de VONK methode mee cruciaal is.

We leren het belang van samenwerking tussen de verschillende partners, het blijven zoeken naar het bundelen van de krachten tussen pleegzorg en CKG.

We leren hoe ondersteuning en op maat dient ingevuld én ingezet te worden, we leren dat het zelf reflectieve karakter voor de gezinshuisouders cruciaal is.

We leren dat kijken achter het gedrag voor alle betrokkenen cruciaal is, we leren dat duidelijkheid noodzakelijk is naar verwachtingen toe.

Kortom het is voor ons een goede leerschool geweest in de opbouw naar gezinshuisouders.

PROJECT RAKET CKG BETLEHEM

RAKET staat voor Ruime Afstemming Kind en Toekomst.

Het doel van het RAKET-programma is preventief te interveniëren in het ontwikkelingsproces van kinderen, in het bijzonder antisociaal gedrag. RAKET is een jeugdhulp-methodiek die zich situeert binnen de preventie, en de brug maakt met onderwijs. Het zet niet alleen in op agressiepreventie, maar ook vooral op beschermende factoren waaronder het versterken van prosociale vaardigheden.

Het programma richt zich zowel op de kinderen, de leerkrachten en de ouders. Het doel is om alle kinderen in de betreffende kleuterklas sociale vaardigheden aan te leren die het hen mogelijk maakt om met gevoelens van andere kinderen om te gaan, om conflicten te voorkomen of op te lossen en om uitsluit- en pestgedrag te voorkomen. Door hun sociale vaardigheden te vergroten (vriendschappelijke contacten kunnen opbouwen en onderhouden, zelfcontrole-vaardigheden eigen maken, sociale kennis integreren) voorkomen

we dat deze kinderen geïsoleerd raken of hun frustraties op een negatieve manier gaan uiten en voorkomen we een negatieve spiraal van uitsluiting.

In 2023 werd het Raket- programma uitgevoerd in 11 derde kleuterklassen. Hierdoor werden 138 kinderen bereikt.

Flexibele inzet

OMBOUW NAAR MODULES SOFS EN ONDERSTEUNENDE BEGELEIDING

Van 01/01/2023 tot en met 31/12/2025: 2 verblijfsmodules en 3 modules contextbegeleiding laagintensief naar 3 modules contextbegeleiding in functie van veiligheidsplanning SofS en 1 module ondersteunende begeleiding.

Van 01/04/2023 tot en met 31/12/2025: 2 verblijfsmodules en 4 modules contextbegeleiding laagintensief naar 3 modules contextbegeleiding in functie van veiligheidsplanning SofS en 1 module ondersteunende begeleiding.

De initiatiefnemer neemt deel aan de evaluatiegroep CB SofS en monitoring van trajecten gebeurt in Binc en op het dashboard SofS. Het vernieuwde aanbod wordt proactief kenbaar gemaakt bij toeleiders en verwijzers

In de reconversie hebben we ondertussen al wat ervaring om in elke cluster 2 sofs modules aan te bieden. Deze zijn nog niet overal ingenomen omdat het een kwestie is om ruimte te creëren om deze begeleidingen met zorg te kunnen doen.

We hebben een 5 tal SofS begeleidingen opgestart. We merken dat de organisatie en administratie hiervan geen sinecure is om dit bij te houden.

De voorbereiding om een SofS te doen slagen vraagt heel veel tijd en afstemming. Hopelijk lukt dit na verloop van tijd ook beter door het meer in de vingers te krijgen en dat onze nieuwe medewerkers ook allemaal de opleiding hebben genoten. Ondersteuning en intervisie momenten zijn zeker nodig om met zulke situaties om te gaan.

MODULES CB KORTDUREND KRACHTGERICHT EN MODULES CB LAAGINTENSIEF WORDEN INGEZET VOOR HET AANBIEDEN VAN ANDERE PROGRAMMA'S

Van 01/01/2023 tot en met 31/12/2025 kunnen 5 modules contextbegeleiding kortdurend krachtgericht en 9 modules contextbegeleiding laag intensief ingezet worden voor het aanbieden van onder andere volgende programma's:

- *Open hartcirkels*
- *hoogconflict scheidingen*
- *Waakzaam zorgen*
- *Omgaan met eenzaamheid*

In 2023 werden volgende programma's aangeboden

5 Open Hart Cirkels

9 Waakzaam Zorgen begeleidingen waarbij het blended aanbod erg aanslaat bij de gezinnen.

Open-Hart-Cirkels

De Open-Hart-Cirkels worden intussen al enkele jaren vanuit de Aanzet aangeboden. Gezinnen kunnen op een zeer laagdrempelige manier een gesprek aanvragen om met het hele gezin thema's die hen nauw aan het hart liggen te doorspreken en daarbij vooral te leren spreken vanuit het hart/het gevoel. Ook het voorbije jaar hebben enkele gezinnen de weg naar onze dienst gevonden.

Om dit aanbod levendig te houden, wordt met de aanbieders van Open-Hart-Cirkels over de provincies heen ongeveer om de 4 maanden een ontmoeting gepland met alle aanbieders van Open-hart-cirkels. Tijdens deze ontmoeting wordt er tijd gemaakt om rond alle beleidsmatige zaken stil te staan (bekendmaking aanbod, opleiding OHC, in stand houden van het aanbod, ...) en samen na te denken over de vormgeving van OHC's.

Aangezien deze groep steeds groter en groter werd, werd er beslist om vanaf dit jaar ook inhoudelijke interviews aan te bieden in kleinere groepjes. Hierbij kan er dan in kleinere groepjes uitgewisseld worden over de inhoud van de OHC's. Elk groepje beslist individueel hoe vaak ze samen komen en of dit live/online doorgaat.

Vzw Remember, die de Open-Hart-Cirkels leven heeft ingeblazen, wordt momenteel niet meer ondersteund vanuit de overheid. Er worden nu allerlei initiatieven uit de grond gestampt om dit hele project mee te financieren, en vanuit alle betrokken diensten wordt bekeken hoe dit aanbod kan blijven bestaan.

Momenteel sluiten we vanuit de Aanzet ook nog steeds aan in de beurtrol van de permanentielijn van de OHC's. Een aantal diensten zijn afwisselend telefonisch beschikbaar voor vragen/aanmeldingen naar OHC's.

Hoogconflict scheidingen

Zie de tekst rond werkgroep complexe scheidingen (pagina 42). Vanuit de praktijk over werkingen heen met aanmelders, ervaringsdeskundigen en experts wordt een gemeenschappelijk kader, traject en taal ontwikkeld. Een niet opgelegde, vrijwillige bundeling en afstemming van expertise vanuit een zoeken naar betere antwoorden op een concrete zorgnood in de regio.

Waakzaam Zorgen

Zowel in het voorjaar, als in het najaar 2023 werd opnieuw een reeks Waakzaam Zorgen georganiseerd. We hebben gemerkt dat deze oudertraining steeds meer bekendheid heeft verworven onder de hulpverlening en we steeds meer vragen krijgen hiernaar.

De training bestaat uit 8 groepssessies, afgewisseld met individuele sessies. Tijdens de groepssessies krijgen ouders toelichting rond de theorie m.b.t. Geweldloos Verzet en Nieuwe Autoriteit. Tijdens de individuele sessies kunnen ouders met hun eigen coach stilstaan bij wat er aan bod gekomen is tijdens de groepssessie en hoe ze deze theorie kunnen toepassen op hun eigen situatie.

Op het einde van elke reeks werd er feedback gevraagd aan de deelnemers zodat we hiermee onze training zouden kunnen optimaliseren. De teams CAH en PH hebben de handen in elkaar geslagen om de training nog verder op punt te stellen, de groepssessies te geven en de individuele sessies te verzorgen.

Omdat de vraag naar deelname steeds groter werd, hebben we dit jaar ook besloten om de poule van individuele coaches uit te breiden. Nu nemen ook begeleiders vanuit de cluster jongvolwassenen van de Aanzet deel om ouders mee te ondersteunen in hun individuele trajecten.

Omgaan met eenzaamheid

Eenzaamheid wordt vaak gezien als een probleem waarmee vooral oudere mensen kampen. Totaal ten onrechte blijkt uit heel wat onderzoek. Eenzaamheid speelt zich af in alle lagen van de bevolking en ook binnen alle leeftijdsgroepen.

Het is dan ook geen verrassing dat gevoelens van eenzaamheid en sociaal isolement manifest aanwezig zijn bij jongvolwassenen die begeleid worden binnen de jeugdzorg. In onze dagdagelijkse praktijk zien wij jongeren worstelen met thema's als afwijzing, er niet bij horen, zich niet verbonden voelen,...

Het thema eenzaamheid speelt niet alleen bij jongeren die verblijven in de kamertraining of die leren op eigen benen staan binnen CBAW maar is ook latent aanwezig binnen onze populatie van tienerouders, een steeds groter wordende groep binnen de werkvorm CBAW.

De zorg voor een baby eist heel veel van onze jonge mama's. Het wegvallen van de dagdagelijkse structuur (school, werk,...) gecombineerd met het ontbreken van een uitgebreid steunnetwerk is vaak voor hen een gevaarlijke cocktail om sociaal geïsoleerd te raken.

Net daarom willen we binnen CBAW de Aanzet aan de slag gaan rond het thema eenzaamheid. Binnen het verhaal van de reconversie willen we volop inzetten op verbinding en onderlinge sociale steun. Wij willen een laagdrempelige plek creëren waar jongeren mekaar kunnen ontmoeten, even kunnen ontspannen, terecht kunnen met hun vragen en een steun kunnen zijn voor mekaar.

Momenteel wordt er heel hard nagedacht over hoe dit concept er in de praktijk zal uitzien en met welke partners we in zee willen gaan om tot een gedragen en goedwerkend concept te komen. We schreven na een aantal denkmomenten reeds een eerste ontwerptekst. Het is de bedoeling deze op korte termijn verder uit te werken zodat we hopelijk snel onze ideeën in de praktijk kunnen omzetten.

Naadloze trajecten

PASO – ORIËTERING OP MAAT

Juneco en PASO namen in 2023 de zorg op van vier jongeren. Drie jongens met de Afghaanse nationaliteit en één jongen uit Somalië.

- Eén van de Afghaanse jongens stroomde door naar kamertraining in regio Limburg na het afronden van zijn PASO traject.
- De Somalische jongen is na een uitdagend traject terechtgekomen in High-Care Mortsels.
- De andere Afghaanse jongen kwam terecht bij netwerk in regio Limburg en heeft daar zicht op kamertraining.
- De overige Afghaanse jongen stroomde door naar CBAW De Aanzet (JEM).

De samenwerking met PASO kent elk jaar een groei waarin we blijvend van elkaar leren en we meer en meer op elkaar afgestemd geraken. Dat reflecteert zich enerzijds in casusbesprekingen betreffende niet-PASO jongeren, bredere intervisies en supervisies over de overkoepelende Juneco-dossiers. Anderzijds paste Paso zijn manier van werken aan door meer outreachend te werken. Hierdoor wordt de brug van Paso nog meer gemaakt naar de leefgroepen toe.

De PASO trajecten waren afgelopen jaar vaak zeer intensief, wat een verklaring geeft aan het lagere opnamegetal. Daarbovenop werden een aantal toeleidingen doorheen het traject afgebroken door de jongeren zelf. Gedurende de toeleiding voelden sommige jongeren aan niet te willen ingaan op het aanbod.

Als surplus bieden we enorm veel nazorg aan de afgelopen trajecten, wat niet altijd te zien is aan instroom -of bezettingscijfers.

MODULES WORDEN INGEZET VOOR JONGEREN DIE BEHANDELD WORDEN IN PSYCHIATRIE

Van 01/01/2023 tot 01/04/2023: 2 modules verblijven daaraan gekoppelde modules contextbegeleiding laagintensief worden ingezet voor jongeren die behandeld worden in de dageenheid kinder- en jeugdpsychiatrie van het AZ Sint-Maarten

Van 01/04/2023 tot 31/12/2025: 6 modules verblijven daaraan gekoppelde modules contextbegeleiding laagintensief worden ingezet voor jongeren die behandeld worden in de dageenheid kinder- en jeugdpsychiatrie van het AZ Sint-Maarten

De samenwerking met TheA krijgt meer en meer vorm. In de Sibbe hebben we hier een stap voor aangezien de samenwerking al langer loopt. Ondertussen zijn er ook afspraken met de Hefboom en Griffioen om deze samenwerking meer vorm te geven. We zien dat de combinatie van VOS en psychiatrie niet evident verloopt maar het wel meer SAMEN dragen wordt en expertise delen is. Ondertussen zijn er ook al 3 jongeren een begeleiding opgestart en zijn er nieuwe aanvragen lopende in beide richtingen. Er is ook intervisie van de kinderpsychiater maandelijks in elk residentieel team wat als een meerwaarde wordt aanzien.

1G1P

1G1P Trawant (Mechelen-Boom-Willebroek)

Vanuit CKG

- 4,55 FTE
- Contexturen 1 403:17
- 64 opgestarte trajecten waarvan er 33 beëindigd zijn

Vanuit Centrum Ivo Cornelis

- 1 FTE
- Contexturen: 228:50
- 15 opgestarte trajecten in 2023 waarvan 6 beëindigd in 2023

1G1P Bravio (Vilvoorde)

- 1 voltijdse begeleidster voor 1G1P Vilvoorde en de intersectorale partnertafel.
- Contexturen 1G1P Vilvoorde: 128:49
- Zij is halftijds gedetacheerd naar 1G1P Vilvoorde. De opvolging van de 1G1P trajecten gebeur door de coördinator daar. Dus geen zicht op hoeveel opgestarte trajecten en hoeveel beëindigd.
- Intersectorale partnertafel (IPT):

- o 4 opgestarte trajecten in 2023 waarvan 3 afgesloten in 2023.
- o Contexturen: 51:07

Verklaring lage contexturen 1G1P Vilvoorde en de intersectorale partnertafel: langdurige ziekte begeleidster (van 30/3 tot 30/10/2023 + halftijdse progressieve werkhervatting van 1/11 tot 31/12/2023).

1G/1P TRAWANT BRAVIO

Het afgelopen jaar werd de samenwerking van 1G/1P verder vorm gegeven zowel in Mechelen/Katelijne als in de regio Vilvoorde. We volgen de evoluties nauw op. Dossiers worden meer en meer aangeleverd net als

vragen die op de intersectorale partnertafel komen (Vilvoorde). We zien echter niet direct het effect op een vermindering van de wachtlijst voor mobiele begeleidingen. Er beginnen wel meer preventieve vragen onze richting uit te komen.

Het blijft een zoektocht om op alle vragen zo snel mogelijk een antwoord te bieden wat maakt dat cliënten vaak veel te lang moeten wachten. Naar de toekomst toe gaan we binnen JEM ook bekijken hoe we vragen zo goed en zo snel mogelijk op de juiste plaats krijgen. Er wordt werk gemaakt aan de oprichting van een intern aanmeldpunt.

Zorggarantie

ZORGGARANTIE SAMENWERKING MET OOC TER HEIDE

Vanaf 1 mei 2023: Uitbreiding met 2 modules contextbegeleiding in functie van autonoom wonen midden intensiteit en 1 modules kortdurende intensieve contextbegeleiding (Jeugdzorg emmaüs Mechelen) en 6 kort licht mobiele begeleidingen en 7 kort intensieve mobiele begeleidingen (CKG Betlehem). Deze modules worden ingezet voor duurzaam aanbod zorggarantie voor jonge kinderen.

Inzet vanuit CKG Betlehem:

- contexturen 184: 28

Inzet vanuit CBAW

- contextbegeleiding kortdurend intensief: 184:13 contexturen

Deze samenwerking is voornamelijk gericht op tienerouders die zich vaak in een kwetsbare zwangerschapssituatie en opvoedingssituatie bevinden. De kwetsbaarheid zit hem voornamelijk in de beladen voorgeschiedenis, psychische kwetsbaarheid en een gebrekkig informeel of formeel netwerk. De nood aan ondersteuning op verschillende levensdomeinen dringt zich daardoor ook op. Ondersteuning op vlak van huisvesting, administratie, medische opvolging en kinderopvang, ontwikkeling van competenties, ontdekken en inzetten van talenten om de diverse rollen en taken in te vullen. Het gaat hier niet om expliciete

uithuisplaatsing van het jonge kind, maar om wegwerken van de (dreigende) uithuisplaatsing door zorg te dragen voor de tienerouders.

We kiezen voor een gedragen begeleidingstraject op maat van de noden en behoeften van het gezin.

Diagnostische ondersteuning van OOC Ter Heide: binnen de aanvraag willen we inzetten op 2 segmenten ter ondersteuning:

1. De consultfunctie is een outreachende ondersteuning, gericht op vraagverheldering ten aanzien van de verontrusting om zo de consultvrager te ondersteunen in het creëren van perspectief in functie van het begeleidingstraject.
2. Daarnaast kunnen er uit het consult onderzoeksvragen worden weerhouden die aanleiding geven tot het opstarten van een ambulante screening. De ambulante screening verloopt vanuit een handelingsgericht diagnostisch kader en tracht een antwoord te bieden op onderzoeksvragen van de betrokkenen ten aanzien van moeilijkheden in de opvoedingssituatie.

Om verder vorm te geven aan dit traject wordt er tijdens het voorjaar en najaar van 2023 voornamelijk samengezeten om verder in afstemming te zoeken naar de inhoudelijke uitbouw. De complexiteit situeert zich o.a. in de combinatie van het thema veiligheid en de toelating van de gezinnen om samen een diagnostisch traject te kunnen uitbouwen. Het betreft steeds maat-werk met focus op de noden van de kinderen en hun gezin.

Er wordt ingezet op 3 dossiers per jaar waarbij de afstemming tussen CBAW-CKG en OOC cruciaal is, ieder vanuit hun expertise, steeds met het gezamenlijk doel om richting te geven in de begeleidingstrajecten. Veiligheid installeren zodat uithuisplaatsing van het jonge kind kan worden voorkomen staat hierbij voorop.

Vanuit Ter Heide kan het aanbod flexibel ingezet worden, wat betekent dat het aanbod van screening gericht is op kinderen tussen 0 (-9m) en 3 jaar die binnengestroomd zijn in Zorggarantie op dat moment of een eerder moment. Het 'team van het jonge kind' moet wel betrokken (geweest) zijn. Gezien het om een nieuwe vorm van samenwerking gaat dient deze op regelmatige basis geëvalueerd te worden om te bekijken of aanbod en vraag goed afgestemd zijn en de meerwaarde van het diagnostisch traject zichtbaar is.

Op dit moment zijn er enkele screenings lopende, echter is hier nog geen evaluatie van. Deze zal in 2024 zichtbaar worden. Wel is 2023 het jaar geweest van afstemming en zoeken in de samenwerking waardoor we op dit moment tot een gedragen plan komen dat ons inziens een wezenlijk verschil kan maken in de begeleidingstrajecten. Op regelmatige basis evalueren en bijsturen is dan ook een must in 2024.

VIA 6 in kader van reconversie

Uitbreiding met één module contextbegeleiding laagintensief. Jeugdzorg Emmaüs Mechelen brengt zelf een equivalent van een module breedsporige contextbegeleiding in en vanuit het partnerschap met vzw Jeugddorp worden hier bijkomend 2 punten aan toegevoegd om te komen tot een module ondersteunende begeleiding. Deze module wordt met ingang van 01/01/2023 ingezet in Recharge.

VIA 6 INZET IN RECHARGE ISM JEUGDDORP

2023 was een woelig jaar in Recharge. Personeelsuitval door ziekte, ontslag en verschuivingen zette het project zwaar onder druk. Tevens werd de werking verder structureel verankerd door het verduidelijken van mandaten, overlegstructuren en functieomschrijvingen. De samenwerking met Arktos werd gecontinueerd en - door het letterlijk samenbrengen van deze werkingen op één locatie - geïntensifieerd. De basis voor een duurzame, afgestemde samenwerking over sectoren heen en onder de vleugels van het lokaal bestuur werd gelegd doch zal ook in 2024 nog de nodige zorg en aandacht vragen.

Concrete informatie:

Trajecten:

Totaal aantal Recharge trajecten in 2023: 37

Meisjes: 17

Jongens: 20

Aanmelders:

Centraal Meld Punt: 25 recharge trajecten: 13 meisjes, 12 jongens

Leemwinning: 6 jongens

Jeugddorp: 6 nl. 4 meisjes, 2 jongens

Info trajecten:

- De meerderheid van de trajecten duren relatief lang: > 3 maanden
- De meerderheid van de recharge trajecten zijn niet voltijds, d.w.z. dat de jongeren maar enkele dagen/week naar de groep komen.
- De groepsgrootte varieert tussen de 5 en 12 jongeren/dag en hiervoor worden 2 begeleiders voorzien.

Signalen:

- **Meerdaagse:** In 2023 werd in het laatste trimester een 3-daagse georganiseerd in de Ardennen met de Recharge – jongeren.

Dit was een succesverhaal!

Het was goed voor de verbinding tussen de jongeren onderling maar ook voor de verbinding tussen jongeren en begeleiders. Ze leerden elkaar eens op een andere manier kennen en de jongeren konden afstand nemen van hun zorgen. De activiteiten (mountainbiken, kajakken,..) boden ook voldoende uitdaging zodat de jongeren ook echt een succeservaring hadden.

- **Vrijwilliger:** Er werd voorzichtig geëxperimenteerd met het inzetten van vrijwilligers in Recharge.

Een 'oud' recharge jongere heeft enkele keren als vrijwilliger mee gedraaid in de werking. Dit was mooi om te zien maar liep ook soms moeilijk. We nemen mee naar een volgende keer dat dit intensiever begeleid moet worden op voorhand. We moeten daarbij veel aandacht hebben voor duidelijke afspraken en wederzijdse verwachtingen.

- **Leeftijd:**

Voor het eerst werden er enkele hele jonge jongeren aangemeld, tussen de 12 en 13 jaar.

Sommigen hebben we niet laten opstarten omdat dit echt niet veilig leek in de bestaande groep. Anderen konden dan weer wel aansluiten. Dit gaf dan geen problemen maar is een aandachtspunt omdat we een werking zijn met relatief veel (keuze)vrijheid

- **Uitdagingen:**

- Verschillende van de meisjes die worden aangemeld kampen met psychologische problematieken, vnl. suïcidale gedachten. Hierin zouden de begeleiders iets meer houvast kunnen gebruiken.
- Jongens met weerstand /boosheid reageerden dit vooral materieel af. Hierdoor was er af en toe schade aan het gebouw/het materiaal.
- NAFT (Arktos)-recharge samenwerking: Begin 2023 was het echt nog zoeken in welke maten de groepen best gesplitst gehouden werden of net samen kwamen.

Vanaf September 2023 is hier een duidelijke dag structuur voor ontwikkeld met gedeelten samen (check-in, middag, pauzes, dag evaluatie en check-out.) en duidelijke gedeelten apart (de vorming).

Het blijft een uitdaging om medewerkers uit verschillende organisaties met verschillende realiteiten, gewoontes, agenda's,... als een goed geoliede team te laten samenwerken in functie van de jongeren. Dit vergt inzet, tijd, energie, flexibiliteit, creativiteit,... van elkeen telkens weer!

Uitstroom GI

Voor de voorzieningen met een module delco of CBKI

Voor alle gevraagde aantallen gaat het om de jongeren met opstartdatum van de begeleiding in 2023, dus lopende trajecten in 2023 met opstart in 2022 worden niet meegeteld.

Met uitstroom uit de GI of uit veilig verblijf bedoelen we alle jongeren die aangemeld werden voor een gedeeld traject vanuit de GI, ook al verblijft de jongere bv. ondertussen thuis, tussen het einde van verblijf in de GI en de opstart van de delco of CBKI.

Voor de uitstromers uit veilig verblijf gaat het enkel om de jongeren die met een CBKI begeleid worden; jongeren die vanuit een residentieel verblijf naar veilig verblijf gingen en nadien terugkeren naar hun oorspronkelijke residentie komen niet in aanmerking.

- Aantal jongeren begeleid uit de GI (Kempen of De Zande):
aantal via delco: 2
aantal via CBKI: /
- Aantal jongeren begeleid uit oriëntatiecentrum De Grubbe:
aantal via delco: 4
aantal via CBKI: /
- Aantal jongeren begeleid met delco na kortverblijf:
aantal via projectmiddelen: 5

aantal via reguliere modules delco:1

- o Aantal jongeren begeleid met delco zonder voorafgaande opname in de GI:5
- o Aantal jongeren begeleid na Veilig verblijf met CBKI:4 (CBKI module De leemwinning)
- o Voor de voorzieningen die volgens hun erkenning een bepaald aantal jongeren uit de GI of uit veilig verblijf moeten opnemen: een beschrijving van redenen waarom het aantal eventueel niet behaald is: /
- Eventuele andere vaststellingen binnen voormeld aanbod die relevant zijn om beleidsmatig mee te nemen: Vanuit jeugdrechtsbank Mechelen worden weinig aanmeldingen gedaan als reactie op delict (delco). In onze regio wordt stelselmatig door verwijzers gekozen om jongeren met een profiel delictpleger en een problematische opvoedingssituatie eerder aan te melden voor CBKI (OCJ en JRB). Op die manier wordt maximaal ingezet op de verontrusting die aan de basis ligt van de ontwikkeling van delictgedrag. Dit is een manier om tegemoet te komen aan de oproep om zo vroeg mogelijk en zo breed mogelijk (Vroeg en Nabij) in te zetten op hulpverlening en stigmatisering tegen te gaan.

Krachtgericht kortdurende contextbegeleiding/positieve heroriëntering

22 coachings zonder vervolg wat neerkomt op een bezetting van 2 modules op jaarbasis

44 coachings met opstart module Positieve Heroriëntering

Doelstellingen reconversie

IMPACTONDERZOEK RECONVERSIE

In december zijn we gestart met het impactonderzoek van de reconversie in samenwerking met de Universiteit Antwerpen, de KU Leuven en KDG. Vanuit Jeugdzorg Mechelen zijn we met De Griffioen, De Hefboom en de Sibbe in dit samenwerkingsverband gestapt samen met onze collega's van Antwerpen en de afdelingen Kits, Krinkel, Hakatoo en Van Celst. Een eerste uitwisselingsmoment vond plaats in december. We gaan nu verder aan de slag met de betrokken teams om te kijken wat de impact is van de veranderingen, of dit de juiste keuzes waren, waar we goed in zijn, of we goed zitten qua doelgroep,...

Flexibele trajecten, samenwerking met TheA, de studiowerking binnen de leefgroep van De Griffioen en de Hefboom, Sofs worden verder uitgerold.

Dit onderzoek loopt tot 31/8/2025.

RECONVERSIE BINNEN HET CKG

Binnen het CKG hebben we in het jaar 2023 verder ingezet op ons reconversie verhaal. Individuele gesprekken met iedere medewerker van het CKG worden georganiseerd. Dit vanuit verschillende vragen. Wat ze zelf vinden van het reconversie verhaal, aan welke werkgroep ze graag willen deelnemen en daarnaast ook de vraag naar welbevinden op het werk.

Kinderen die bij ons verblijven een zo thuis mogelijke context bieden is een bezorgdheid die door nagenoeg alle medewerkers wordt gedeeld. Ondanks de dagelijkse investering om dit vanuit een warm hart te doen, stoten de collega's ook op frustraties om niet de ruimte te krijgen om in te spelen op de echte noden die leven bij de kinderen. De nood aan continue nabijheid, oog hebben voor het waarom van het gedrag en inspelen op de traumatische ervaringen die deze kinderen hebben meegemaakt lukt vaak niet omwille van de werkdruk en het groepsleven.

Het is een continu zoeken en afwegen tussen 'de groep laten draaien' en het individu, en diens context de gepaste aandacht te geven.

Daarnaast is er geloof in de werkvormen waarop we willen intekenen en een groot engagement om hier mee over na te denken.

Er zijn vier werkgroepen die steeds bestaan uit een trekker en leden vanuit de verschillende afdelingen opgestart. Het goede aan deze samenstelling is dat deze ook voor verbinding zorgt binnen het gehele CKG. Want tenslotte is het reconversie verhaal iets wat samen gedragen dient te worden.

Er zijn volgende vier werkgroepen:

Gezinshuizen: Hierbij ligt de focus op de profielen van de gezinshuisouder, wat is er nodig naar werving en selectie, hoe kunnen we deze optimaal ondersteunen, waardoor kunnen we laten voelen dat het echte collega's zijn, welke vorming is hierbinnen noodzakelijk, welke kinderen zijn kinderen die naar een gezinshuis kunnen doorschuiven. Gezien het over een nieuwe vorm van opvang gaat is het heel fijn om vanuit de verschillende werkingen en hun specifieke bril te komen tot een gedragen visie, met veel uitdagingen.

Er wordt vanuit het CKG ook deelgenomen aan de stuurgroep, netwerkgroep en werkgroepen die op Provinciaal niveau georganiseerd worden met ondersteuning vanuit het Agentschap.

Het geeft ruimte voor uitwisseling, delen van ervaringen en expertise en zorgt voor een gedragen netwerk rondom de uitbouw van de gezinshuizen.

Residentiële werking: Het reconversie verhaal heeft een grote impact op de residentiële werking. Waar we in het begin nog gestart zijn vanuit de huidige samenstelling binnen de leefgroep zijn we al snel tot de conclusie gekomen dat we keuzes moeten maken m.b.t. welke fond we de residentiële werking geven. Daarin is gekozen om meer in te zetten op kortdurend verblijf, dit zowel vanuit de crisisvragen die er zijn, alsook vanuit de rechtstreekse vragen van ouders. Het lijkt ons nefast om een mix te maken van langdurig verblijf en kortdurend omdat dit voor de kinderen die lang in een voorziening moeten verblijven erg belastend is. Ze moeten zich steeds aanpassen aan een nieuwe 'groep', zien voortdurend kinderen vertrekken,... Ook voor hun context kan dit aanleiding geven tot pijnlijke situaties.

Dit maakt dat we ons anders moeten organiseren en met een andere bril naar hulpverlening kijken, waarbij - waar het kan - de samenwerking met ouders cruciaal is en we hopen dat deze steeds een plek kunnen krijgen binnen het traject. We fungeren eerder als een soort draaischijf om de kinderen een zo gericht mogelijke toekomst te geven en continuïteit te kunnen voorzien binnen de trajecten. Liefst met een terugkeer naar huis, indien dit niet haalbaar is dat het kind kan opgroeien binnen een zo thuis mogelijk context (gezinshuis-pleegzorg) steeds met plaats voor de belangrijke andere van het kind.

We dompelen ons onder in de meer intensieve begeleidingen en de individuele begeleiders en contextbegeleiders vormen een heuse tandem met focus op het installeren van veiligheid en kansrijk opgroeien. Daarnaast trachten we ruimte te maken voor het normaliserende karakter.

Er is de samenwerking met TheA waardoor we de expertise vanuit kinderpsychiatrie kunnen inzetten in de meer complexe problematieken van de kinderen. TheA kan bovendien beroep doen op ons bij gezinnen

waarbij naast een mogelijke psychiatrische kind-problematiek er sprake is van een verontrustende opvoedingssituatie. We zijn ervan overtuigd dat samenwerking en delen van expertise cruciaal is bij het organiseren van zorg voor gezinnen met complexe noden. Niet enkel met het formele netwerk maar ook met het informele netwerk wordt samengewerkt.

Ouder/Kind unit: Om kansen tussen ouder en kind te maximaliseren willen we in de toekomst inzetten op ouder kind unit. Dit vanuit verschillende insteken. Ofwel gaat het over aanvragen waarbij veiligheid een belangrijk thema is; We denken hierbij aan de gezinnen binnen zorggarantie en de daarbij horende dreigende uithuisplaatsing. Daarnaast is het ook een kans bij terugkeer naar huis om verder in te zetten op training, leermomenten, hechting en voldoende observaties om hierin tot een gedragen beslissing te komen.

Tuimelwerking: Waar het binnen begeleiding veelal gaat over gespreksvoering en waar nodig bijsturing, zit het in de tuimelwerking vooral in het samen doen, ervaren, leren van elkaar. Het gegeven 'groep' zorgt ervoor dat gezinnen uit isolatie komen, zich gesteund en verbonden voelen. Vanuit de veiligheid binnen de groep kan er ingezet worden op bepaalde thema's die ook een openheid en kwetsbaarheid vragen. We richten ons binnen de tuimel werking vooral op de allerjongsten, vanuit de maatschappelijke noodzaak alsook vanuit de preventieve opdracht.

Want deze blijft binnen het CKG het hoogste doel, kunnen we vanuit preventie tot verandering komen met het inzetten van onze specifieke methodieken. Daarnaast blijven we zoeken naar hoe we vindplaatsgericht kunnen werken. Dit om zoveel mogelijk gezinnen te bereiken binnen eenzelfde nood aan ondersteuning, ontmoeting en deelname aan de maatschappij.

Een terugkoppeling vanuit de werkgroepen gebeurt op een beleidsondersteunend team dat maandelijks bijeenkomt rond reconversie. Naast inhoudelijke keuzes wordt dit ook verbonden aan keuzes voor samenstellingen van teams. Heel het CKG wordt op de hoogte gehouden wanneer er hierbinnen cruciale veranderingen zijn. Dit door toelichting op de teams al dan niet voorgezeten door de verantwoordelijke. De finale goedkeuring gebeurt door de directie.

Het spreekt voor zich dat de vele veranderingen die eraan komen ook een impact hebben op het welbevinden van de medewerkers. Het blijft de uitdaging om vanuit de gedragen visie te komen tot een verhaal waar iedere werknemer ook op de juiste plek komt te zitten.

Studio's verbonden aan leefgroepen

In Griffioen en Hefboom zijn er nu ook met de reconversie 2 studio's waar onze jongeren kunnen in doorstromen. Dit bestond al langer in de Hefboom en is nu ook in de Griffioen geïnstalleerd. Dit wordt als zeer positief ervaren.

Veilig verblijf

Vanuit de Leemwinning hebben volgende factoren impact hebben gehad in 2023:

1. Vacatures die niet ingevuld geraakten waardoor tijdelijk naar 1 ipv 2 groepen is terug geschakeld moeten worden. Hierdoor konden er minder jongens terecht in de leemwinning. In de zomermaanden misten we ongeveer 3-4 VTE (open vacatures) in het personeelskader.

We zijn vanaf oktober stilaan terug beginnen opbouwen en in 2024 terug op volle bezetting, met tot op heden nog steeds een tekort aan 1,3 VTE.

2. De jongeren die verbleven in De Leemwinning konden niet terugvallen op een context en waren vaak 24/24 aanwezig. Dit maakte dat er een continue aanwezigheid was van een aantal jongeren zowel in de week als het weekend.
3. Er minder aanmeldingen waren voor jongens in de regio waardoor andere VV weinig of geen instroom hadden. Er waren steeds 4 jongeren opgenomen in de Leemwinning en er werd extra ingezet op mobiele trajecten (bv. jongere plots meerderjarig: CBAW, gedeelde trajecten). Andere VV gaven aan met 'open plekken' te zitten. Vanuit de Leemwinning hebben we steeds meer dan voldoende aanmeldingen gehad.

3. Kwaliteitsprojecten

Werkgroep complexe scheidingen

Doorheen de afgelopen jaren merkten we dat ons begeleidingswerk steeds meer uitgedaagd werd door de context van complexe scheiding tussen ouders. We stelden vast dat het in die situaties een uitdaging is om de focus van de begeleiding op het welzijn en de ontwikkelingskansen van de kinderen te houden.

Als hulpverleners hadden we nood aan een duidelijk, helder en gedragen kader om onszelf in deze situaties te positioneren. Bovendien voelden we aan dat dit kader breed gedragen moest zijn, niet alleen binnen de eigen dienst, maar ook door aanmelders, andere hulpverlening, ... In het najaar van 2022 startten we een werkgroep om rond dit thema te werken. Alle afdelingen van Jeugdzorg Emmaüs Mechelen, het OCJ en SDJ Mechelen en een ervaringsdeskundige zijn vertegenwoordigd, met als doel te komen tot een gezamenlijke visie en werkwijze in het begeleiden van gezinnen waar een (complexe) scheiding speelt.

Na de start van uitwisselen over bestaande praktijken, goede en moeilijke ervaringen en het doornemen van relevante denkkaders (Vanessa Maes, Marianne Mariën), vertaalden we dit naar onze eigen visietekst. Deze resulteerde in 5 pijlers om begeleidingen op te bouwen.

1. We kunnen het conflict niet oplossen.
2. Je positie als hulpverlener moet van bij de start duidelijk zijn.
3. Sturen, steunen, stimuleren.
4. We versterken het kind in zijn context van 2 huizen.
5. Het netwerk is cruciaal.

Deze pijlers vertaalden we naar concrete handvatten en tools om voor, tijdens en na het begeleidingsproces in te zetten.

- We ontwikkelden een gesprekstool om in te schatten in welke fase het conflict tussen ouders zich bevindt (conflict, strijd, oorlog) en hoe de kinderen dit ervaren (metafoor eilanden).
- We bepaalden de positie van de begeleider en mogelijke begeleidingsdoelen naar gelang de fase van het conflict.
- We ontwikkelden instrumenten om psycho-educatie te geven aan ouders en kinderen over (complexe) scheidingen.

Op 26/3/2024 zal een themadag doorgaan voor alle medewerkers van JEM, OCJ en SDJ Mechelen om hen mee te nemen in deze visie en hen te laten kennis maken met deze tools.

Nadien zal de werkgroep verder werken om dit gedachtengoed ook voor te stellen aan andere regionale partners en zo verder te verspreiden.

Centrum Ivo Cornelis

CLUSTERVORMING

Sinds de clustervorming geraken werkingen meer en meer op elkaar afgestemd. Er worden heel wat verbindende initiatieven genomen om per cluster rond gezamenlijke thema's te werken.

Er werd een evaluatie gemaakt a.d.h.v. een 3-kolommen-model waar volgende thema's per team/per cluster werden bevraagd:

Werkplek, Verbinding, Samenwerking, Trajecten, Coaching, 1G1P, Overlegstructuren, Ruimte voor eigen aanvullingen,...

Er kwamen heel wat gemeenschappelijke zaken terug. Tijdens een centrale werkgroep werd besloten om dit per cluster verder op te nemen en op maat uit te werken.

NETWERKBEURS

In het voorjaar van 2023 organiseerde Centrum Ivo Cornelis een netwerkbours in de Noker. Tijdens deze clusteroverschrijdende werkdag stelden de verschillende voorzieningen, de mobiele werking en 1G1P zich aan elkaar voor. Het was een leerrijke en boeiende ontmoetingsdag waarbij niet alleen werd geïnvesteerd in het uitwisselen van ervaring en ideeën maar ook het intensiveren van contacten met collega's.

OPENING NIEUW GEBOUW DE SIBBE

Op vrijdag 21 april werd het nieuwe gebouw van De Sibbe officieel geopend voor verwijzers en andere samenwerkingsverbanden.

Op zaterdag 22 april werden de deuren geopend voor gezinnen, de buurt en de ruimere groep van collega's.

STUDIO'S GRIFFOEN

Naast de opening van de Sibbe werd er ook werk gemaakt van een andere verbouwing, nl. 2 studio's in de werking van de Griffioen.

Op die manier kunnen jongeren die al een tijdje in de leefgroep begeleid worden, doorstromen naar de studiowerking.

We trachten hen zo stapsgewijs klaar te stomen om op zelfstandige basis te gaan wonen of door te stromen naar CBAW.

DENKDAG

In het najaar werd er opnieuw een clusteroverschrijdend denkmoment georganiseerd waarbij gewerkt wordt rond genogrammen, dit zowel naar jongeren als naar gezinnen.

Er werd gezamenlijk gezocht naar handvaten om deze als werkinstrument te kunnen gebruiken. De denkdag was de aanzet om hier verder mee aan de slag te gaan in de teamvergaderingen en bij dossierbesprekingen. Er werd een bundel gemaakt als werktuul.

DE WARMSTE BUS

Vanuit de Hefboom werd het initiatief genomen om deel te nemen aan De Warmste Week met een eigen idee en creatie: 'De Warmste Bus'. De bus reisde letterlijk naar elke voorziening van Jeugdzorg Emmaüs Mechelen en had als doel dat jongeren, begeleiders, collega's en ouders een (zelfontworpen) busticketje in de bus zouden steken om zo mee 'op reis' te kunnen gaan.

Een externe sponsor werd gezocht en gevonden om de busticketjes te 'sponsoren'. Krijgt nog een vervolg met de droombus...

Daarnaast werd aan de jongeren gevraagd om zelf een kunstwerkje te maken. De kunstwerkjes werden op 12 december geveild in de Krone te Duffel. Het initiatief bracht maar liefst € 2.500 op! Als kers op de taart mocht het organisatieteam een cheque met dit mooie bedrag gaan overhandigen op het live slotmoment in Brugge.

WAARDEREND ONDERZOEK

Vanuit IDEWE werd een waarderend onderzoek opgestart. Een aantal medewerkers heeft hier zijn schouders onder gezet om dit binnen Centrum Ivo Cornelis vorm te geven.

De hoofdthema's die uit het onderzoek naar voren zijn gekomen, zijn de volgende: *Aandacht voor bottom-up werken, Verbinding tussen miniclusters, Erkenning en waardering, Gezellig leefklimaat, Beheersbaar takenpakket, Mentale gezondheid, (Financiële) Investerings in jongeren en personeel, Prestatiedruk, Waardering/erkenning in de maatschappij, Positief leefklimaat*

Het is de bedoeling dat er per cluster iemand deelneemt aan de design groep om dit verder uit te werken. We zien dit als een mooie opportuniteit om van onderuit een aantal zaken op te nemen die impact hebben op het welzijn van onze medewerkers.

SAMEWERKING TUSSEN DE 4 DAGCENTRA

Het afgelopen jaar zijn de 4 dagcentra samen gekomen om ervaringen te delen en volgende vier pijlers onder de loep te nemen: *Huiswerkbegeleiding, Ouderwerking, Individuele- en Gezinsbegeleiding.*

Er wordt gekeken naar hoe dit in de verschillende dagcentra ingevuld wordt, wat de ervaringen en uitdagingen naar de toekomst zijn. Het is de bedoeling om dit verder te zetten en de medewerkers een 3-tal keer samen te brengen.

ABC VOOR TEAMS

Teams hebben ondertussen de opleiding 'ABC voor teams' gevolgd of dit staat nog gepland voor de nabije toekomst. Daarna is het de bedoeling dat dit verder binnen de teams kan geïntegreerd worden. We zetten ook in om 4 online intervisiemomenten met prof. Guy Bosmans te organiseren.

STAPTOCHT SANTIAGO DE COMPOSTELLA

Tijdens de paasvakantie van 2023 hebben een aantal jongeren en een begeleider uit elk van de voorzieningen Hefboom, Wederik en Griffioen een 5-daagse staptocht van Santiago de Compostella naar Finisterre (89 km) ondernomen. De staptocht werd begeleid door laatstejaarsstudenten van KDG.

Voor heel wat jongeren was dit een eerste reiservaring. Het was een uitdaging maar het werd een onvergetelijke, verrijkende ervaring voor zowel de jongeren als de begeleiders.

Uit de evaluatie is gebleken dat dit gegeven 'voor herhaling vatbaar' was waardoor er nieuwe plannen voor 2024 zijn gemaakt!

Project waarderend onderzoek in onze Cluster Inkludo- werken aan welzijn over alle functies en alle diensten heen

In 2022 werd beslist om de vijfjaarlijkse bevraging van welzijn op het werk op een andere, kwalitatievere en interactievere manier aan te pakken. IDEWE zou een proces ondersteunen waarbij binnen elke cluster enkele trekkers worden opgeleid in de methode van Appreciative Inquiry (AI).

"AI = een gezamenlijke zoektocht om te identificeren en te begrijpen welke de kracht is van de organisatie en haar mensen, welke de kansen zijn en de hoop van eenieder voor de toekomst."

In onze cluster van Inkludo hebben Birte (begeleider HCA), Julie (supervisor Juneco) en Lies (supervisor De Leemwinning) zich kandidaat gesteld om AI- begeleider te worden. Zij vormen de designgroep die, met ondersteuning van IDEWE en onze stafmedewerker, dit project in onze cluster organiseren, uitvoeren, terugkoppeling geven aan beleid en daarna mee levendig houden. Dat ze de tools die aangeleverd worden aan de designgroep na dit project ook kunnen inzetten op interne denkmomenten, teamdagen of jongerenvergadering is mooi meegenomen.

Op het kernoverleg van Inkludo waren we het erover eens dat deze bevraging binnen onze eigen cluster een kans kon bieden op vlak van inspraak en verbinding als we een goede mix zouden maken van de 4 verschillende diensten en er van elke functiegroep minstens een vertegenwoordiging, liefst zoveel mogelijk afgevaardigden aanwezig zouden zijn. En dat is ook gelukt. De designgroep heeft ook de moeite genomen om een plekje te zoeken weg van de werkplaats, heel veel creatief materiaal te voorzien en op een broodjeslunch te trakteren.

We werden eerst uitgenodigd om in duo op ontdekking te gaan: welke positieve werkervaring is ons uit de afgelopen dagen of weken bijgebleven? Waarom? En vooral: wat was ons eigen aandeel hierin? Op die manier werd onze mindset al in een bepaalde richting gestuurd. Vervolgens mochten we in kleine groepjes samen dromen. Zonder enige begrenzing van de realiteit van vandaag dromen en vertellen aan elkaar hoe we onze job en onze organisatie zouden willen zien. Door gelijktijdig prenten en slogans uit te knippen en collages te maken, elkaar uitleg te geven of vragen te stellen, kwamen er boeiende ideeën naar boven. We hebben aan de hand van onze collage de dromen ook aan elkaar en de designgroep voorgesteld. Uit al de collages samen werden enkele centrale thema's gefilterd.

Op de eerste samenkomst in juni 2023 zijn er 4 centrale thema's geselecteerd:

- Huiselijke sfeer
- Verbondenheid tussen teams
- Zorg voor personeel
- Hulp op maat

Op de tweede samenkomst zijn eveneens 4 thema's uit de bus gekomen:

- Sfeer en gezelligheid
- Verbinding
- Zorg voor personeel
- Participatie en inspraak cliënten

We werden op basis van ons voorkeursthema opnieuw in groepjes verdeeld. We kregen de opdracht om terug te keren naar de realiteit en concreet over ons thema een planning te maken met concrete acties die

binnen onze eigen mogelijkheden zouden liggen om te realiseren of om met te experimenteren. Dit bleek een uitdaging. Tot slot gaven de AI-begeleiders ons mee hoe ze verder aan de slag zouden gaan met ons denkwerk en de communicatie naar de overkoepelende designroep in Mechelen, de stafmedewerker en beleidscomité zou verlopen. Ze hebben ook duidelijk uitgelegd dat een grote opdracht bij onszelf ligt, op de werkvloer: zelf en samen de thema's levendig houden en elkaar inspireren.

Gezien in beide groepen erg gelijkende thema's naar voren kwamen, zijn er over heel Inkludo 4 groepjes gemaakt om verder aan de slag te gaan en acties te ondernemen de komende jaren :

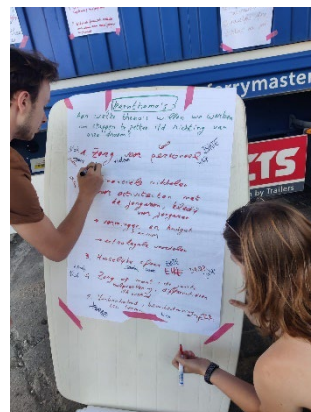
- Sfeer en aangename werkplek
- Verbinding
- Zorg voor personeel:
- Zorg op maat/Inspraak en participatie

Dit hele proces heeft best wat voorbereiding en afstemming gevraagd. Ook de organisatie over de diensten heen bleek niet zo simpel maar het resultaat mag er zijn.

De feedback van zowel de AI-begeleiders als van de deelnemers is erg positief. Het thema en de creatieve opdrachten gaven luchtigheid en veiligheid, je voelde ook dat er een methodiek achter zat waardoor we snel tot resultaat kwamen. Bovendien was er amper afleiding van de realiteit van elke dag en installeerden de AI-begeleiders een gemoedelijke sfeer. Welzijn op het werk gaat ons allemaal aan en nu kon er ook over gedacht worden met mensen uit eigen cluster die we anders weinig zien.

Het waarderend onderzoek waarbij we interactief en participatief werken aan welzijn op het werk leeft in Inkludo. Volgende acties zijn in het najaar van 2023 gerealiseerd of zijn startende:

- Interviews voor de contextbegeleiders van alle diensten Inkludo samen is van start gegaan
- Een lunchmoment om verder in te zetten op verbinding en elkaar beter te leren
- Een uitnodiging aan alle werknemers van Inkludo die er in maart niet konden aanwezig zijn of nog niet aan boord waren om begin 2024 mee na te denken, op delfde creatieve wijze, over 'met goesting naar het werk'. Op basis daarvan kunnen ze een van de denkgroepjes versterken.
- Onthaal Jubellaan meer aankleden en evaluatie van ons onthaal d.m.v. een bevraging via QRcode
- Samenkomen, dromen en concrete acties uitdenken per themagroepje

CKG

In het jaar 2023 zet het CKG verder in op het versterken van de brug tussen welzijn en onderwijs. Dit in kader van het project Bruggenbouwers waarvan een projectoproep in de zomer van 2023 wordt gelanceerd en het CKG geselecteerd wordt om de regio Mechelen Noord te versterken.

Daarnaast met het project groeikracht waarvan het STOP 4-7 team in samenwerking met stad Mechelen en het Centraal MeldPunt (CMP) inzet op groei zowel voor de leerkrachten, leerlingen als de klasdynamiek.

Beiden projecten worden hieronder beschreven. Het project Bruggenbouwers vanuit de aanvraag en het interesseveld. Project groeikracht vanuit de evaluatie uit de ervaringen die opgedaan zijn bij de trajecten die schooljaar 2022-2023 zijn afgerond.

PROJECT BRUGGENBOUWERS

Het project bruggenbouwers heeft als doel het ondersteunen en versterken van het Mechels onderwijsveld om op die manier de kansen van zowel de kinderen, jongeren en volwassenen te maximaliseren. Dit leunt sterk aan bij de visie van het CKG waar maximaliseren van (groei)kansen centraal staat. Vanuit een preventief (we starten als er nog geen specifieke hulpvragen zijn) en curatief kader (alle handelingen staan in functie van verbetering, vooruitgang, genezing) werken we met gezinnen in kwetsbare situaties.

De brug tussen welzijn en onderwijs is ons inziens een zeer belangrijke schakel om, via deze samenwerking, gezinnen in kwetsbare situaties krachtgericht te ondersteunen en zo de leeransen van de kinderen uit deze kwetsbare gezinnen te optimaliseren.

Vanuit een gezamenlijke gedragen visie bestaat er duidelijk interesse in de aanvraag. De doelgroep van het CKG situeert zich immers voornamelijk op kinderen van 0-12 jaar in gezinnen met een zorgvraag. Het recht op kansrijk opgroeien voor elk kind en elke jongere realiseren, ongeacht de eigen situatie of context, vraagt een aanpak die al voor de geboorte begint en rekening houdt met de startpositie van kinderen door te anticiperen op het individuele, vaak onvoorspelbare traject dat elk kind en elke ouder doorloopt.

De kracht van bruggenbouwers is het samenbrengen van partners met expertise die zowel rechtstreeks de gezinnen ondersteunen als het 'ontzorgen' van het onderwijs door verder in te zetten op de uitbouw van gerichte, functionele samenwerkingen. Steeds met het doel om kinderen en jongeren kansrijk te laten opgroeien. Het project bruggenbouwers, biedt de kans om op een andere manier vorm te geven aan de brug tussen welzijn en school.

Dit vanuit de kennis en expertise opgebouwd in het CKG rond omgaan en ondersteunen van gezinnen die zich in een kwetsbare situatie bevinden.

We worden gaandeweg meer met complexe problemen geconfronteerd waarvoor geen eenduidig antwoord te formuleren is. De complexe vragen, waarbij meer nodig is dan een uni-disciplinaire benadering vergen een meer systemische benadering waarbij er out of the box kan nagedacht worden en dit vooral in samenwerking met de ouders. Het CKG bezit een cultuur van innovatie en krachtgericht werken met een fundamenteel geloof in de kracht van samenwerken.

Voor ons zijn hierbinnen de volgende twee principes richtinggevend:

1. vermaatschappelijking van de zorg waarbij we streven naar het versterken van kwetsbare gezinnen door hen een eigen zinvolle plek te laten innemen binnen de samenlevingen. De keuze voor vermaatschappelijking is ook een keuze voor maatschappelijk engagement, vanuit een overtuiging dat kwetsbare mensen baat hebben bij verbondenheid en contact, voorbij en naast de relatie met de professionals. Het doel van vermaatschappelijking is 'kwaliteit van leven voor iedereen'.

Het vergt inclusie op verschillende domeinen waar bruggenbouwers een mooi voorbeeld van is.

2. Vindplaatsgericht werken met de school als werkterrein waar de relaties ontstaan en hulpverleners uit hun comfortzone treden om tegemoet te komen aan de zorgnoden die leven bij kinderen en jongeren uit kwetsbare situaties. Het vormt een ontmoetingsplek waar ouders de weg naartoe weten, het belang ervan erkennen en op die manier meer laagdrempelig hun hulpvragen kunnen formuleren.

Versterken van zowel onderwijs als welzijn door expertise uitwisseling is een grote meerwaarde van het project. Een gezamenlijk doel nl. kansrijk opgroeien voor alle kinderen mogelijk maken, vereist het bundelen van krachten over sectoren heen. Het is SAMEN dat leerrecht en welbevinden van kinderen en gezinnen kan gerealiseerd worden – ook voor degene die zich in de meest kwetsbare situaties bevinden.

START VAN DE SCHOOLONDERSTEUNENDE TRAJECTEN GENAAMD GROEIKRACHT DOOR HET STOP 4-7 TEAM.

In februari 2023 wordt vanuit het project Groeikracht een oproep gelanceerd binnen de Mechelse scholengemeenschap waarbij scholen kunnen intekenen op een verhaal waarbij groei voor zowel de leerkrachten en leerlingen als het klas dynamisch gegeven centraal staan.

De oproep mist zijn doel niet. In een mum van tijd worden 12 trajecten aangevraagd, verspreid over 8 scholen. In maart hebben alle intakes binnen de scholen plaatsgevonden en is er op die manier zicht op de vraagverheldering.

De opdracht van het STOP 4-7 team, houdt in dat ingezet wordt op een specifiek klas ondersteunend traject van gemiddeld een 7-tal klasbezoeken. Aanvullend wordt een algemene vorming voorzien met als centraal thema; 'Vaardigheden in functie van klas dynamische processen en tools om te leren omgaan met stressvolle situaties'.

Het stop 4-7 team heeft voornamelijk een ondersteunende functie; iemand die mee komt nadenken, vanop een afstand kijkt en de betekenis van gedrag mee zichtbaar maakt. De kern ervan bestaat in het geven van suggesties voor verbetering, samen doen en voornamelijk het installeren van vaardigheden in het omgaan

met specifieke noden binnen een diverse klasgroep. Het (h)erkennen en versterken van aanwezige krachten, competenties en vaardigheden bij leerkrachten, leerlingen en hun context zorgt voor gedragenheid en laat groei toe.

Er wordt steeds in onderlinge afstemming, tussen stop 4-7 en de aanmelder, uitgezocht waar de focus van de ondersteuning op komt te liggen. De klasgroep als geheel en de klasdynamiek vormen de belangrijkste pijlers. De insteek van de ondersteuning is gericht op het versterken van de leerkracht in relatie tot de klasgroep en de daarbij aanwezige noden. Gezien de timing van het project konden de interventies voornamelijk op het einde van het schooljaar plaatsvinden. In samenspraak met de klasleerkracht worden prioritaire doelen vastgelegd waarbij gefocust wordt op welke noden er leven om de ondersteuning te kunnen volhouden tot aan het einde van het schooljaar. De klemtoon ligt op het vergroten van de veerkracht van de leerkracht.

Vanuit deze samenwerking en specifieke expertise binnen het CKG wordt het STOP 4-7 team geselecteerd voor deelname aan het project *Aanvraag ondersteuningstrajecten basisonderwijs (kleuters 1e tot en met 4e leerjaar)*

Dit project vindt ingang in november 2023 en loopt gedurende drie jaar. Er wordt hierbij steeds afgestemd met Stad Mechelen en CMP om bij te sturen indien nodig.

We zijn ervan overtuigd dat welzijn en onderwijs als structurele partners een wezenlijk verschil kunnen maken voor kwetsbare kinderen en/of kinderen uit kwetsbare situaties. Daarbij dient de focus te liggen op groei, voor zowel de leerlingen, leerkrachten als de welzijnspartners. Komen tot groei vraagt wederzijds vertrouwen en afstemming. Samen instaan voor zorg en ondersteuning vergroot immers de kansen om binnen een gezond leefklimaat verder te kunnen/mogen ontwikkelen.

Jeugdzorg Emmaüs
regio Antwerpen

1. Organisatie in cijfers

Bezetting en benutting

Jeugdzorg Emmaüs Antwerpen haalt een globale bezetting volgens beschikking van 86,19%. De totale benutting bedraagt 56,61%. De contextcontacten overschrijden met 136,28 % eveneens het streefdoel van 100%. De jaarcijfers werden berekend op basis van het kader 'voor reconversie'. In praktijk is de overgangperiode naar de nieuwe invulling reeds in het najaar 2023 gestart.

86%

BEZETTING

56%

BENUTTING

136%

CONTEXTUREN

Wat volgt is een meer gedetailleerde weergave van de verschillende werkingen in cijfers.

De weergegeven percentages werden afgerond naar gehele getallen ter bevordering van de leesbaarheid.

Bij de residentiële voorzieningen in Juno zijn de bezettingen volgens beschikking in alle voorzieningen lager dan vooropgesteld. Deze cijfers dienen samen bekeken te worden met de wijzigingen in het jeugdzorglandschap (reconversie). Vanaf september 2023 zullen hierdoor onder meer bij Kits en Krinkel minder jongeren residentieel begeleid worden met een reconversie van 12 jongeren naar 6 jongeren per voorziening. De huidige erkenning wordt hierbij omgezet naar meer intensieve begeleidingen van minder jongeren met een complexe problematiek. De doelstelling is pro actief te werken in een netwerkorganisatie om verschillende plaatsingen in verschillende sectoren te vermijden en continuïteit te bewerkstelligen. De reconversie maakt dat Jeugdzorg Emmaüs regio Antwerpen momenteel in een overgangperiode zit om de afbouw van residentiële plaatsen te realiseren. De benutting en contexturen van alle residentiële werkingen blijven boven de het richtcijfer. Er werd in het kader van de reconversie eveneens al ingezet op hoger aantal contexturen per jongere.

VAN CELST	BEZETTING	BENUTTING	CONTEXTUREN
Begeleidingshuis	90%	37%	132%
Veilig verblijf	81%	46%	239%
Traject	52%		32%
Mobiel	38%		40%

Van Celst Begeleidingshuis eindigt met een bezetting volgens beschikking van 90,16 %.

De plaatsen bij Van Celst Veilig Verblijf behalen een bezetting van 81,39%. Zowel bij Van Celst Begeleidingshuis als bij Van Celst Veilig Verblijf ligt de benutting laag met respectievelijk 37,41% en 46,64%. Deze cijfers dienen samen bekeken te worden met de specifieke werking van deze voorzieningen waarbij jongeren hun verblijf binnen residentiële setting combineren met verblijf in contextomgeving (begeleidingshuis) en verblijf bij intersectorale partners (psychiatrie, gemeenschapsinstelling, time out, ...).

Van Celst Mobiel en Traject scoren zeer laag zowel op bezetting volgens beschikking als op contexturen. Deze modules worden structureel niet ingevuld door lage aantal aangemelde dossiers. Gelijktijdig was er eveneens een zeer lage personeelsbezetting in deze teams. In de zomer van 2023 konden de teams opnieuw ingevuld worden. Bij lage instroom van dossiers, worden de medewerkers voorlopig mee ingeschakeld ter ondersteuning van de residentiële werkingen van Van Celst. Gezien de structurele onderbezetting in Van Celst en de wachtlijst in Raïdho worden 3 modules (en bijhorende middelen) voor 2024 overgedragen tussen de afdelingen.

HAKATOO	BEZETTING	BENUTTING	CONTEXTUREN
	82%	57%	346%

Hakattoo en Amarilis vormen één werking. Deze cijfers dienen bijgevolg in globaliteit geïnterpreteerd te worden.

Beide teams hebben zich het afgelopen jaar inhoudelijk verder voorbereid op de implementatie van de inhoudelijke doelstelling van de reconversie.

De behaalde bezetting van Hakattoo (82,31%) benadert het vooropgezet doel.

Verder werd inhoudelijk sterk ingezet om - via methodes zoals Signs Of Safety, Family Finding en JIM - de kinderen zo maximaal mogelijk in hun thuissituatie te ondersteunen en verder te laten ontwikkelen. Dit verklaart het lagere benuttingscijfer van Hakattoo van 57,08% en het erg hoge cijfer van de contexturen van 346,60%. Het hoge percentage contexturen kadert eveneens reeds in de voorbereiding naar de reconversie waar Hakattoo (net zoals Kits en Krinkel) van voornamelijk laag intensieve contextbegeleiding naar intensieve contextbegeleiding zal evolueren. Dit betekent dat men de intensiteit van de contexturen dient te verdrievoudigen tegenover de huidige norm.

MOBIELE DIENSTEN	BEZETTING	CONTEXTUREN
	92%	75%

De contextcontacten van de mobiele diensten tezamen kennen een lichte stijging en bedragen gemiddeld over alle mobiele afdelingen 74,77%. De vele personeelwissels, het moeilijk ingevuld krijgen van openstaande vacatures en enkele langdurige afwezigheden binnen de teams, blijven duidelijk hun effect hebben op de cijfers. De schaarste op de arbeidsmarkt heeft gemaakt dat vacatures niet steeds spoedig zijn ingevuld. Dit is een gedeeltelijke verklaring voor de globale lage cijfers contexturen. Daarnaast is er voor gekozen om mobiele medewerkers mee te laten inspringen in residentiële afdelingen die met dezelfde problemen kampen i.f.v. de continuïteit van trajecten.

LA STRADA	BEZETTING
	104%

La Strada eindigt met 104,17% boven de verwachtingen van 100%.

OOOC	BEZETTING
MDT begeleiding	86%
Crisisbegeleiding	86%
Diagnostiek	86%
Crisisverblijf	86%

OOOC (handelingsgerichte diagnostiek) behaalt een bezetting van 86,84 %. Door het crisisgehalte binnen de sector Jeugdzorg wordt er veel beroep gedaan op deze werking. Tussen begeleidingen / wissel van jongeren zijn er uiteraard soms enkele dagen speling wat een impact heeft op de bezetting.

De benutting ligt lager dan nagestreefd maar is nog steeds hoog en afhankelijk van de inhoudelijke noden in een begeleiding. Mogelijks is dit eveneens te verklaren doordat we als organisatie in al onze werkingen bewust inzetten op meer gelijkwaardige samenwerking met het natuurlijk netwerk. Crisisverblijf en crisisbegeleiding zijn verzekerde bedden i.f.v. crisis. De formele bezetting is steeds 100%. De effectieve bezetting - beschikking (beide 86,21 %) ligt hier lager gezien deze bedden ter beschikking staan van het crisisteam - 18 en zij de toegangspoort vormen voor invulling hiervan.

CRISISHULP AAN HUIS	BEZETTING
	130%

Crisishulp aan huis De Matant realiseerde 78 begeleidingen t.o.v. 60 begroot. Hierin zitten eveneens 20 gerealiseerde crisisinterventies (op verwijzing crisismeldpunt) inbegrepen.

JUNO	BEZETTING	BENUTTING	CONTEXTUREN
Kits	72%	55%	117%
Krinkel	77%	56%	126%
Tokaido	88%	65%	286%
Biz Ikki	84%	64%	140%

Voor de duiding bij deze cijfers verwijzen we graag naar *Organisatie in beeld – reconversie* (p.62).

Zelfevaluatie

Alle deelnemers van het uitgebreid Beleidscomité scoren jaarlijks de groeiniveaus van de maturiteitsbeoordeling. Op het bakenmoment geven we na overleg een onderbouwde score voor heel Jeugdzorg Emmaüs – regio Antwerpen. We maken daarbij geen onderscheid tussen het EMK, OOC De Grote Robijn en De Matant.

KWALITEITSZORG

4	4	2	4
ORGANISATIE EN VISIE	BETROKKENHEID	METHODIEKEN EN INSTRUMENTEN	VERBETERTRAJECT
• We communiceren systematisch over de missie, visie en waarden, strategische en organisatorische doelstellingen. Hierbij worden externe partners betrokken (Prepared Mind). Er werd geïnvesteerd in de communicatie over bovenstaande naar de stakeholders. • Indicatoren worden uitgewerkt op het uitgebreid beleidscomité en stafvergaderingen via PDCA-cycli. Het werken van deze principes wordt doorgetrokken naar de dagelijkse werking in de verschillende afdelingen van de organisatie. Projecten en indicatoren zijn de facto uitwerkingen van de organisatorische doelstellingen. • Indicatoren en projecten worden systematisch per kwartaal opgevolgd, geëvalueerd en bijgestuurd op bakenmomenten. We werken hiervoor met de Balanced Score Card. Er werd een methodiek ontwikkeld met het oog op een concrete en visuele opvolging van indicatoren en projecten in kader van kwaliteitsverbetering. • In 2023 ontwikkelden we een intersectoraal kwaliteitsmodel dat in 2024 verder zal geïmplementeerd worden. Voor meer informatie hierover verwijzen we graag naar de bijhorende bijdrage daaromtrent in dit jaarverslag. • We organiseren een brede deelname van alle stakeholders, werking- en functie-overschrijdend, aan de jaarlijkse beleids-2-daagse. • Er zijn structurele onthaalmomenten voor nieuwe medewerkers. • Het uitgebreide VTO-plan voorziet zowel structurele methodische opleiding alsook een aanbod op maat van medewerkers. De planning gebeurt op basis van afstemming op de werkvloer. We installeren een reflexieve cyclus waar bijsturingen gebeuren op basis van feedback. • De uitvoering van het VTO-plan steunt op de expertise van de eigen medewerkers alsook samenwerkingsverbanden met nationale en internationale partners (bv. Stichting JIM-werkt). • Er is een structurele inzet van inter- en supervisie in alle geledingen van de organisatie. Beide werkvormen zijn bewezen effectief op vlak van kwaliteitsborging. • Er werden concrete acties ondernomen om voor de ganse organisatie naar 1 kwaliteitshandboek te gaan. Dit proces zal zich in 2024 verder zetten.			

KERNPROCESSEN

3

**ONTHAAL VAN
DE GEBRUIKER**

3

**DOELSTELLINGEN
EN
HANDELINGSPLAN**

3

**AFSLUITING
EN NAZORG**

4

**PEDAGOGISCH
PROFIEL**

3

**DOSSIER-
BEHEER**

- De kernprocedures van de werking zijn uitgeschreven, toegankelijk en beschikbaar voor de medewerkers.
- Er is ruimte op de verschillende stafvergaderingen om procedures bij te stellen op basis van ervaringen op de werkvloer, feedback van stakeholders, inspectie, klachten, etc.
- Medewerkers worden aangemoedigd om hier mee eigenaarschap over te nemen. We faciliteren dit bijvoorbeeld op teamvergaderingen en werkgroepen.
- Kernprocessen zijn transparant middels open verslaggeving voor de betrokkenen (cliënten, verwijzers,...).
- Jaarlijks gebeurt een tevredenheidsmeting en –bevraging bij cliënten en verwijzers.

GEBRUIKERSRESULTATEN

4

KLACHTENBEHANDELING

4

GEBRUIKERS-TEVREDENHEID

4

**EFFECT VAN DE
HULPVERLENING**

- Er is een systeem van kwalitatieve en participatieve stakeholdersbevraging ontwikkeld, geïmplementeerd en geborgd. Deze bevraging werd wetenschappelijk onderbouwd vanuit het onderzoek m.b.t. het intersectoraal kwaliteitsmodel en de participatietheorie van Lundy. De resultaten worden intern besproken en leiden tot actieplannen die opgevolgd worden. Het systeem zelf wordt ook door gebruikers geëvalueerd.
- Een stafmedewerker verzamelt en analyseert systematisch data omtrent de effecten van hulpverlening met focus op uitval en doelrealisatie. Hieromtrent werden indicatoren geformuleerd die per kwartaal opgevolgd worden.
- We streven actief na om partnerschappen aan te gaan met hogescholen en universiteiten met het oog op samenwerking en onderzoek naar de effecten van hulpverlening.
- De klachtenprocedure is transparant en beschikbaar voor alle stakeholders. Stakeholders zijn hiervan op de hoogte van bij de start van de begeleiding.

MEDEWERKERSRESULTATEN

4

PERSONEELSTEVREDENHEID

- Sinds 2014 zetten we sterk in op onderzoek naar welbevinden van onze medewerkers: kwantitatief en kwalitatief onderzoek, opmaak van actieplannen, gebruik van de resultaten in de beleidsplanning.
- De medewerkersbevraging via kwantitatief en kwalitatief onderzoek is een systematisch onderdeel van het personeelsbeleid.
- De huidige HR projecten vloeien voort uit de combinatie van medewerkersbevraging en het systematisch opvolgen en benchmarken (via onderzoek Vlaams Welzijnsverbond) van HR kengetallen: verloof, absentisme en rekrutering.
- De tevredenheidsmeting is wetenschappelijk onderbouwd door IDEWE.

4

INDICATOREN EN KENGETALLEN

SAMENLEVINGSRESULTATEN

5

WAARDERING STRATEGISCHE PARTNERS

- We zetten sterk in op het aangaan van gesprekken met strategische partners in de regio.
- Het model van samenwerking rond het doelgerichte organisatie-netwerk met Jeugdzorg Emmaüs en de Kinder- en Jeugdpsychiatrie wordt verder gedocumenteerd.
- We verduidelijken actief aan externe partners (opleidingen, verschillende politieke niveaus, onderzoekers, pers) hoe de organisatie werkt en welke concrete kernactiviteiten er zijn.
- We nemen doordacht deel aan maatschappelijke initiatieven (bv. open monumentendag, wijk- en buurtinitiatieven,...) om jeugdzorg bij het bredere publiek kenbaar te maken.
- We participeren zeer actief in overlegplatformen en netwerken (ENDDA, keten-aanpak delict plegers, Childrens zone Stad Antwerpen, problematiek van kinderpooiers, netwerken 1gezin1plan, netwerk GGZ-18J, Antwerps partnerschap voor SOS, NA in de wijk, enzovoort).
- We nemen meerdere initiatieven naar de pers en op sociale media om, los van concrete incidenten, de beeldvorming van de jeugdzorg bij te stellen.
- We organiseren studiedagen, trainingen, enz. rond maatschappelijk actuele thema's zoals jongeren in transitieleeftijd, intersectorale samenwerking, delictgericht werken en positionering van de hulpverlening.
- Op de verschillende locaties nemen we initiatieven om buurtbewoners en vrijwilligers te betrekken bij de werking.

4

MAATSCHAPPELIJKE OPDRACHTEN / TENDENSEN

2. Organisatie in beeld

Uitstroom GI

Aantal jongeren begeleid uit de **GI** (Kempen of De Zande):

- aantal via delco: 8
- aantal via CBKI al dan niet met verblijf/kamertraining andere CB of CBAW of andere in kader van VOS: 4

Aantal jongeren begeleid uit oriëntatiecentrum **De Grubbe**:

- aantal via delco: 6
- aantal via CBKI al dan niet met verblijf/kamertraining andere CB of CBAW of andere in kader van VOS: 2

Aantal jongeren begeleid met delco na **kortverblijf**:

- aantal via projectmiddelen: 8
- aantal via reguliere modules delco: 0

Aantal jongeren begeleid met delco **zonder voorafgaande opname in de GI**: 15

Aantal jongeren begeleid na Veilig verblijf met aantal via CBKI al dan niet met verblijf/kamertraining andere CB of CBAW of andere in kader van **VOS**: 4

De voorzieningen die volgens hun erkenning een bepaald aantal jongeren uit de GI of uit veilig verblijf moeten opnemen, behalen niet overal de norm.

Hiervoor zijn verschillende redenen.

- De theoretische (methodisch onderbouwde) duurtijd van een traject strookt niet steeds met de realiteit. De duurtijd in realiteit is sterk afhankelijk van de inhoudelijke evoluties binnen trajecten en krijgt in afstemming met verwijzers vorm.
- Als organisatie delen we het streven van het Agentschap Opgroeien naar continuïteit waarbij we breuklijnen in zorg en ondersteuning zoveel als mogelijk willen vermijden. Vanuit onze organisatie streven we ernaar continuïteit te voorzien in trajecten. Dit streven heeft concrete gevolgen voor de werking.

Wanneer een jongere ervan verdacht wordt een nieuw jeugddelict gepleegd te hebben, zet Raïdho de begeleiding (in afstemming met verwijzers) verder. Indien we de begeleiding stop zouden zetten en opnieuw zouden opstarten, verhoogt dit de cijfers van aantal trajecten en verkort dit de duurtijd van de trajecten.

Dit betekent dat begeleidingen die niet in een gemeenschapsinstelling opstarten, vervolgens wel kunnen doorlopen tijdens verblijf in een gemeenschapsinstelling om tot slot terug in een thuis- of andere context verder gezet te worden. Hierbij wordt de duurtijd van een begeleiding langer en deze jongeren worden niet meegeteld in bovenstaande cijfers 'uitstroom GI', hoewel er wel in uitstroom GI voorzien wordt.

- Bij Raïdho zijn we sterk afhankelijk van de aanmeldingen vanuit de GI. We merken dat hier een golfbeweging op zit, periodes met meer en veel minder aanmeldingen wisselen elkaar af. We gaan jaarlijks met GI de Kempen in dialoog om dit te bevragen en kaderen. Wanneer er een aanmelding vanuit GI De Kempen of De Grubbe komt, houden we de wachttijd zo kort als mogelijk wat betekent

dat deze jongeren voorrang kunnen krijgen. Indien er bij Raidho geen wachtlijst is (wat eerder uitzonderlijk is) wordt dit ook steeds proactief gecommuniceerd aan de GI om ook zo instroom vanuit de GI te genereren.

- Bij Veilig Verblijf wordt de instroom bepaald door het instroomoverleg. Als voorziening Veilig Verblijf hebben we zo geen rechtstreekse impact op het aantal opnames vanuit de GI, dit gebeurt steeds in afstemming met alle aanwezigen op het instroomoverleg.

1 Gezin 1 Plan

We zetten in op 1 Gezin 1 Plan vanuit onze mobiele diensten.

- Wijkcontactpunt Zuidrand. Inzet van 80% VTE op procesondersteuning vanuit mobiele dienst Amarilis.
- Wijkcontactpunt Merksem-Schoten. Inzet van 80% VTE op procesondersteuning en aanmeldteam vanuit mobiele dienst Crescendo.
- Noorder- en Voorkempen. Inzet van 50% VTE op procesondersteuning en aanmeldteam vanuit mobiele dienst De Compagnie.

In 2023 werd de volledige verwachte inzet gerealiseerd.

Samenwerkingsverband flexibele trajecten

Dag na dag worden we geconfronteerd met complexe situaties waar we als dienst, als organisatie – als sector niet steeds een gepast antwoord op kunnen formuleren.

ONMACHT

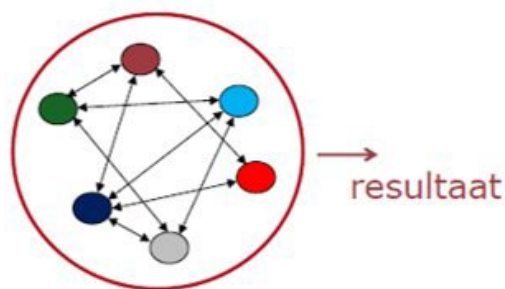
Alle inspanningen ten spijt van de jongere en zijn netwerk, hulpverleners en methodes, overheerst een gevoel van onmacht en frustratie. Ondanks veel flexibiliteit, kunde en goede wil, hebben we niet de expertise om een kwalitatief antwoord te formuleren op de vraag.

CONTINUÏTEIT

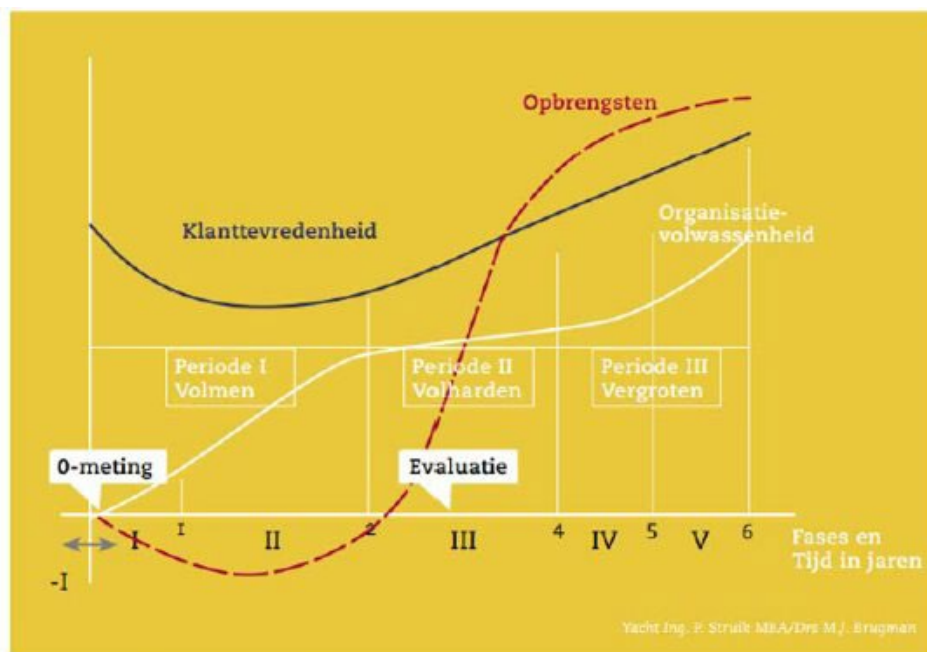
We merken dat ook andere organisaties of sectoren geen volledig antwoord kunnen bieden op een aantal complexe situaties waar we mee geconfronteerd worden. De jongere naar een andere plek laten gaan, biedt dus geen antwoord. Integendeel, voor jongeren zorgt het steeds verhuizen van plaats voor een gevoel van afwijzing en destabilisatie.

SAMEN KUNNEN WE VEEL – INTERN EN EXTERN ORGANISATIENETWERK

Voor complexe vraagstukken waar we als dienst, organisatie of sector geen antwoord op kunnen bieden, gaan we op zoek naar partners binnen en buiten de organisatie. Dit om vanuit een gemeenschappelijke doelstelling en elk vanuit zijn eigen expertise en competenties samen aan de slag te gaan en maatwerk te bieden voor een resultaat dat geen van de partners afzonderlijk tot stand kan brengen.

Samenwerken vraagt veel energie, passend leiderschap en kent geen éénduidige organisatiestructuur. Vanuit gelijkwaardigheid, intrinsieke motivatie en i.f.v. het inhoudelijk resultaat gaan we intensief aan de slag op alle niveaus. Het vormen van een samenwerkingsverband vraagt veel tijd, afstemming op de verschillende niveaus, elkaar leren kennen, etc. Bij het opzetten van samenwerking is er vaak niet het gevoel van directe winst, integendeel. Na een periode van volharden zie je de resultaten en biedt dit een meerwaarde voor de dagelijkse hulpverlening in complexe situaties. Vanuit deze wetenschap kiezen we gericht voor een beperkt aantal partners met een specifieke expertise waarover we niet beschikken.

Figuur 1. Life Cycle Model SSC.

Bron: Struik & Brugman (2008) Life Cycle Model voor Shared Service Center. Facility Management Magazine, November, p. 63-65.

Enkele voorbeelden intern organisatienetwerk

- Crisisbegeleiding gedurende crisisopvang (samenwerking tussen OOC De Grote Robijn en CAH De Matant)
- Intensieve contextbegeleiding in gezinnen gedurende verblijf van jonge kinderen (samenwerking tussen thuisbegeleiding Amarilis en verblijf Hakatoo)
- Vroegdiagnostiek voor jonge kinderen (samenwerking tussen OOC De Grote Robijn en verblijf Hakatoo en Juno)
- Integratie en begeleiding niet begeleide minderjarige vluchtelingen (i.s.m. verblijf Juno)
- Jongeren en teams op maat ondersteunen i.f.v. dagbesteding, de – escalatie en individuele trajecten (samenwerking tussen afdelingen JEA en ondersteunende modules La Strada)
- Ondersteuning begeleiders buiten de kantooruren door een eerste - en tweedelijns permanentiesysteem (organisatie overschrijdend gedragen door het middenkader en directie)

Enkele voorbeelden extern organisatienetwerk

- Betere zorg voor jongeren die nood hebben aan psychiatrische ondersteuning (i.s.m. kinderpsychiatrie UKJA en volwassenpsychiatrie Bethanië)
- Jongeren met een moeilijke schoolloopbaan her-integreren in het regulier onderwijs of begeleiden in andere vormen om een diploma te halen (i.s.m. Stedelijk Onderwijs De Leerexpert)
- Jongeren kansen geven om een rijbewijs te halen (i.s.m. 2GO vzw)
- Medische ondersteuning (i.s.m. huisdokters en bijvoorbeeld schurft-aanpak i.s.m. departement zorg en gezondheid - ziekenhuis apotheek AZ Sint-Maarten)
- Jongeren en hun netwerk integraal ondersteunen (i.s.m. Pleegzorg Provincie Antwerpen)
- Jongeren met specifieke behoeftes (vanuit autisme problematiek, minder begaafd, ontprikkelen, ...) op maat begeleiden (i.s.m. bijvoorbeeld Klavier)

Reconversie

De reconversie van capaciteit en middelen in Jeugdzorg Emmaüs – regio Antwerpen (cfr. aanvraag in september 2022) kwam tot stand vanuit een intensief proces, binnen de organisatie en met externe partners, vertrekkend vanuit de collectief aangevoelde noden. Intern is een proces gelopen met de medewerkers, vakbonden, leidinggevenden en intersectorale collega voorzieningen van Emmaüs (VAPH en volwassenpsychiatrie). Eveneens zijn de partners binnen de netwerkorganisatie intensief betrokken en zijn nieuwe samenwerkingen aan gegaan.

De inhoudelijke keuzes zijn eerder gemaakt in de organisatie. We zijn reeds verschillende jaren bezig met de implementatie van verschillende denkkaders waar blijvend op zal worden ingezet. De organisatorische herstructurering kent een overgangsfase waarbij rekening gehouden wordt met de individuele trajecten van jongeren (o.a. instroom en uitstroom) en mogelijke bewegingen in het personeelskader.

De uitgangspunten van waaruit we de reconversie zijn aangegaan, laten zich als volgt samenvatten.

- Verdere actieve uitbouw van zowel een intern als externe organisatienetwerk(en).
- Verdere uitrol van de CANO-principes (Centrum voor Actieve Netwerkontwikkeling en Omgevingsondersteuning) met een focus op intensieve contextbegeleiding om 'zo thuis mogelijk' en outreachend te werken in elke begeleiding. Middelen worden flexibel (intensieve contextbegeleiding, dagcentrumformule, laag intensief verblijf, hoog intensief verblijf met zoveel als mogelijk contacten met het natuurlijk netwerk), efficiënt en effectief ingezet vanuit de principes van continuïteit. We werken vanuit verschillende kaders en methodieken, zoals onder Signs Of Safety, Family Finding, JIM (Je eigen Ingebrachte Mentor), IPT (Intensieve Pedagogische Thuishulp), Nieuwe Autoriteit, e.a.
- We kiezen ervoor om ons verder te richten op kleinschaligheid van de residentiële werkingen. We zien hierin kansen voor een positief leefklimaat, begeleiders die meer ruimte hebben om in te zetten op nabijheid en verbinding, en alsook meer mogelijkheden om nadrukkelijk traumasensitief te werken.
- Nauwe samenwerking met pleegzorg i.f.v. doorstroom en samenwerking met steungezinnen. Deze gezinnen bieden vanuit een andere rol en een ander perspectief (normalisering) een bijdrage in de contacten met de jongeren.
- Inzet op gelijkwaardige samenwerking met het eigen natuurlijke netwerk van de jongeren. Vanuit het motto 'met je eigen wortels groei je het mooist' voorzien we voor jongeren die op korte of lange

termijn niet naar huis kunnen terugkeren, mogelijkheden binnen de voorziening om het natuurlijk netwerk nabij te houden: mogelijkheid tot begeleide bezoeken, mogelijkheid tot bezoeken in de flexruimten met eigen badkamer en keuken waardoor er in nabijheid maar met voldoende privacy mogelijkheden zijn tot langdurige contacten tussen ouders en kinderen, ouders of context die overnachten in de organisatie (voorzien van een netwerkkamer) om op deze wijze alsnog aan hechting te werken.

- Vanuit de idee van normalisering en stabiliteit, worden geen horizontale, maar verticale groepen gecreëerd. Kinderen moeten immers in een zo gewoon mogelijke omgeving opgroeien.
- We zetten in op een adequate aanpak, passend bij de ontwikkeling van deze jongeren. We maken daarvoor gebruik van het kader van Emotionele Ontwikkeling en gaan stabiliserend en normaliserend te werk. We zetten in op de verschillende levensdomeinen die bij deze leeftijdsfase horen in voorbereiding op de transitieleeftijd. Gelijkaardige samenwerking en (co-)creatie met/van het natuurlijke netwerk, is ook hier een belangrijk uitgangspunt. We passen hier de kaders van emotionele ontwikkeling toe.
- Structurele inzet op samenwerking met GGZ-partners: vroeg- en trajectdiagnostiek, psychiatrisch consult, etc.
- Time in / time out: een reeks van acties van een jongere, een team en het (natuurlijk en professioneel) netwerk met als doel alle mogelijke kansen binnen het ontwikkelingstraject te benutten en continuïteit van de zorg hierin garanderen. Vanuit de inhoud, in dialoog en op maat van het traject van de jongere bekijken we welke interventies het meest aangewezen zijn.
- Flexibele inzet van ondersteunende modules. Vanuit het maatwerk, en de visie op time in/time out is een klassieke staptocht of verblijf op een gekende plek niet steeds het gepaste antwoord.

Enkele voorbeelden:

Een meisje van 17 jaar dat last heeft van psychoses. Natuurlijk netwerk en professioneel netwerk hebben hier een goede samenwerking. Volwassenpsychiatrie Bethanië ondersteunt dit netwerk inhoudelijk en biedt time out aan waar nodig. Het natuurlijk netwerk is geen voorstander van deze time outs gezien ze de stabilisatie in de weg staan. Op moeilijke momenten wordt er vaak een time in geïnstalleerd waar de nonkel blijft overnachten (op een veldbed in de kamer van het meisje). Dit stimuleert effectief een vlottere stabilisatie.

Drie zeer getraumatiseerde kinderen hebben 's nachts vaak last van herbeleving waardoor het slapen gaan zeer moeilijk verloopt. Vanaf het avondeten is er sprake van spanningsopbouw dat zich omzet naar fysieke agressie. Ze willen niet naar hun kamer gaan en 's nachts dolen de kinderen rond. De vader wil iets betekenen in de opvoeding van de kinderen maar is dakloos. De vader is tijdelijk in de voorziening komen wonen om in partnerschap met de begeleiders voor zijn kinderen te zorgen. Dit is zeer betekenisvol voor de kinderen en de avonden verlopen rustiger. Voor begeleiders is dit een uitdaging maar de positieve effecten maken dat de gedeelde zorg een antwoord biedt op de heersende onmacht.

Een jongere stelt meermaals agressief gedrag in de leefgroep en gaat dagelijks over grenzen van jongeren en begeleiders heen. I.p.v. de jongere tijdelijk in een andere omgeving te laten verblijven (klassieke time out, vaak vanuit onmacht en sanctionerend), gaat de jongere met zijn individuele begeleider enkele dagen naar zee (flexibele time out vanuit de inhoud). Ze zetten in op de relatie, er komt terug zuurstof en maken samen een crisisontwikkelingsplan op. Er komt een begeleider vanuit de ondersteunende modules (La Strada) de groepsdiensten opvangen van de individuele begeleider, zodat andere begeleiders geen extra diensten dienen te doen. Op deze manier creëren we rust in de

groep, kansen tussen de jongere en zijn individuele begeleider, relationele continuïteit, een nieuwe kans in het traject van de jongere en rust bij begeleiders, waardoor we meer continuïteit en minder uitval kunnen bieden aan jongeren.

De reconversie is budgetneutraal en heeft volgende invloed op de capaciteit en inzet van middelen in de verschillende werkingen van de organisatie.

JUNO

Kits en Krinkel – jonge kinderen van 3 tot 14 jaar

Van 120 p.	Naar 94 p.
• 24 x verblijf (96 p.) • C1 x 24 (24 p.)	• 12 x verblijf (48 p.) • C3 x 12 (36 p.) • OB x 2 (10 p.)

Gemiddeld zullen deze trajecten 8 punten bedragen. Hierin zit vervat: verblijf van de jongeren, verblijf van belangrijke contextfiguren, intensieve contextbegeleiding, intersectorale trajecten, ondersteunende modules (OB) i.f.v. dagbesteding, schooltraject en time out/ time in.

Tokaïdo en Biz Ikki – jongeren vanaf 14 jaar

Van 100 p.	Naar 140 p.
• 20 x verblijf (80 p.) • C1 x 20 (20 p.)	• 20 x verblijf (80 p.) • C3 x 20 (60 p.)

Gemiddeld zullen deze trajecten 7 punten bedragen. Hierin zit vervat: verblijf van de jongeren, verblijf van belangrijke contextfiguren, intensieve contextbegeleiding, intersectorale trajecten, ondersteunende modules i.f.v. dagbesteding, schooltraject en time out/ time in.

Kits en Krinkel zijn twee groepen voor kinderen van 3 tot 14 jaar. Daarnaast beschikken we in Juno over twee groepen (incl. mogelijkheid tot kamertraining en CBAW) voor jongeren vanaf 14 jaar. Deze leeftijdsgrenzen worden niet strikt gehanteerd. Er wordt rekening gehouden met de (emotionele) ontwikkeling van kinderen en hun wensen m.b.t. het al dan niet samenleven met broers en/of zussen. Indien siblings in aparte groepen verblijven omwille van verschillende noden (bijvoorbeeld een zus van 15 jaar en broer van 8 jaar), streven we naar een zeer open cultuur tussen de verschillende groepen: kinderen en jongeren zijn steeds welkom in de andere groepen en kunnen deze vrij betreden. Bij siblings worden vaak afspraken gemaakt omtrent de wederzijdse betrokkenheid, bijvoorbeeld een oudere zus die voor slapengaan nog een verhaaltje komt voorlezen op de kamer van een jongere broer.

In Kits en Krinkel richten we ons op kinderen die vanuit trauma en complexe problematiek in hun context nood hebben aan stabilisatie in een residentieel zorgaanbod. Vaak hebben ouders en/of het netwerk ook ondersteuning op maat nodig waar geen enkele sector apart een antwoord op kan bieden. Naast hoog intensieve contextbegeleiding kan er ook een aanbod gedaan worden door PC Bethanië waardoor we op een laagdrempelige manier hulp kunnen bieden aan ouders met een psychiatrische problematiek (bv. verslavingsproblematiek, persoonlijkheidsstoornis,...). Dat doen we o.a. door het organiseren van

intersectorale intervisie en het delen van expertise. Op deze manier sluit de geboden hulp beter aan bij de specifieke noden van de ouders en het netwerk.

Er is een aanbod voor 12 kinderen van 3 tot 14 jaar (verdeeld in twee verticale groepen), voor kinderen en jongeren met een complex profiel waarbij er moeilijkheden zijn in gedrag en op vlak van emotieregulatie, waarbij er in hun verdere ontwikkeling ruimte is voor stabilisatie en leerbaarheid. In eerste instantie zal het aanwezige trauma de hechting mogelijks te ernstig aangetast hebben om te starten met pleegzorg of een gezinshuis. We volgen de situatie van de kinderen en hun context continu op en bekijken de mogelijkheden op korte of lange termijn naar de natuurlijke context, pleegzorg of een gezinshuis. Waar nood is, is een langdurig residentieel traject binnen Juno mogelijk.

We zetten in een eerste fase in op stabilisatie en een gestructureerde, maar warme leefomgeving, met voldoende fysieke speelruimte en doorstroommogelijkheden, waarbij de samenwerking met Pleegzorg Provincie Antwerpen later in het traject een belangrijke rol kan spelen (i.f.v. doorstroom of een traject met een steungezin). Er wordt ingezet op het 'zo thuis mogelijk' begeleiden binnen hoog intensief verblijf door de mogelijkheid te bieden aan belangrijke contextfiguren te overnachten in de groep waar het kind verblijft. We kiezen niet voor gezinsopnames maar ouders of andere belangrijke contextfiguren krijgen de mogelijkheid te overnachten en gebruik te maken van de aanliggende flexruimte, bv. een weekend, van woensdag op donderdag om de woensdagnamiddag samen te besteden, ...

We werken met verticale leefgroepen van telkens 6 kinderen waarbij er in elke groep steeds twee begeleiders aanwezig zijn om de noodzakelijke nabijheid te kunnen bieden. Er zal rekening gehouden worden met de sociaal emotionele ontwikkeling van het kind.

Voor deze kinderen zal dagbesteding in Juno (vanuit La Strada) voorzien worden, in combi met onderwijsondersteuning met als doel terugkeer naar het regulier onderwijs. We ervaren dat deze doelgroep, ondanks hun jonge leeftijd, ook regelmatig reeds een moeizaam schooltraject kent en er schooluitval (schorsing) is.

Deze situaties vertrekken vanuit maatschappelijke noodzaak en worden bijna altijd gerechtelijk opgevolgd.

Een voorbeeld:

Een jongen van 9 jaar wordt na de zelfmoord van zijn mama in crisis, samen met zijn zussen opgenomen in OOOO De Grote Robijn. Bij deze lagere school jongen is er sprake van een complex trauma en zware verwaarlozing dat zich uit in ernstig externaliserend gedrag (fysieke agressie, begeleiders worden meermaals ernstig gebeten (naaien van wonden), er is sprake van vernieling in de leefgroep,...). De jongen heeft een wisselende schoolloopbaan, gekenmerkt door vele afwezigheden. Er is bij deze jongen geen gediagnosticeerde of vermoedelijke kindproblematiek of beperking, maar er is sprake van een complex trauma. Er is momenteel geen gepast aanbod voor deze jongen in onze regio. In de begeleiding is er extra ondersteuning noodzakelijk, bijvoorbeeld door extra inzet van begeleiders om nabijheid en veiligheid te kunnen garanderen. De jongen is opgenomen in Hoge Beuken (kinderpsychiatrie), waarbij de stabilisatie lang geduurd heeft, omwille van de ernst van de problematiek. Er zijn geen uitstroommogelijkheden gezien geen gepast aanbod. Na reconversie zien we dat ons aanbod, in samenwerking met Hoge Beuken, een antwoord zou kunnen bieden op de noodzakelijke en aangepaste ondersteuning voor dergelijke doelgroep.

HAKATOO – jonge kinderen van 3 tot 12 jaar

Van 74 p.	Naar 75 p.
• 14 verblijf (56 p.) • C1 x 12 (12 p.) • C2 x 3 (6 p.)	• 10 verblijf (40 p.) • C3 x 11 (33 p.) • C2 x 1 (2 p.)

We werken met flexibele trajecten die gemiddeld 7 punten bedragen. Hierin zit vervat: verblijf van de jongeren, verblijf van belangrijke contextfiguren, intensieve contextbegeleiding, intersectorale trajecten, ondersteunende modules i.f.v. dagbesteding, schooltraject en time out/ time in.

Kinderen die in een complexe gezinssituatie (psychische problemen, ziekte, geweld, relatieproblemen, schulden, armoede, problemen met justitie, e.a.) verblijven waar dient ingezet te worden op het creëren van veiligheid om hen alle ontwikkelingskansen te geven. Deze situaties vertrekken vanuit maatschappelijke noodzaak en worden vaak gerechtelijk opgevolgd. De doelstelling is de kinderen in de thuissituatie en/of binnen het eigen netwerk verder op te voeden door intensieve contextbegeleiding binnen de eigen situatie en/of kortdurende residentiële ondersteuning (zo kort als mogelijk, zo lang als nodig).

Er is een aanbod voor 12 flexibele trajecten voor kinderen van 3 tot 12 jaar (verticale groep) met mogelijkheid tot verblijf hoog intensief, verblijf laag intensief, dagcentrumformule, intensieve contextbegeleiding binnen de residentiële werking en in de thuiscontext.

Een voorbeeld:

Een gezin wordt aangemeld voor contextbegeleiding in Jeugdzorg Emmaüs, regio Antwerpen (Crescendo). Doorheen dit traject van contextbegeleiding zetten beide ouders grote stappen. Vanuit o.a. kaders als Signs Of Safety en Nieuwe Autoriteit, krijgen ze meer zicht op de dynamieken die spelen thuis en hoe ze deze kunnen veranderen. Niet mee in escalatie gaan en geweld stoppen staan hierbij centraal. Ook wordt gewerkt aan de samenwerking tussen beide ouders. Desondanks geven de ouders aan dat de constante dreiging van escalatie (fysieke agressie, zowel vanuit de vader als het kind) en strijd in huis niet langer houdbaar is. Samen met de ouders wordt besloten dat we extra ondersteuning/expertise nodig hebben.

Vooreerst wordt er samen bekeken wat het natuurlijk netwerk verder kan betekenen. De JIM (www.jimwerkt.nl) van het gezin die reeds de hele begeleiding actief betrokken is, staat nu wel open om breder te kijken naar wie er in het natuurlijke netwerk eveneens mee kan ondersteunen en op welke levensdomeinen. In deze casus blijkt het gezin van het beste vriendje van het kind bereid om iets te betekenen. We bekijken dit verder met Pleegzorg Provincie Antwerpen.

De ouders wensen een langdurige uithuisplaatsing te allen tijde te voorkomen. Vader is bereid in gesprek te gaan met een psychiater i.f.v. zijn eigen problematiek. In het verleden is hij hier reeds voor behandeld maar hij houdt hier geen positief gevoel aan over. De samenwerking met volwassenpsychiatrie Bethanië maakt dat we op korte tijd een afspraak kunnen plannen. De contextbegeleider is, op vraag van vader, aanwezig op dit gesprek. Dit biedt vader voldoende veiligheid het gesprek aan te gaan.

Daarnaast staat het gezin open voor het tijdelijk inschakelen van residentiële hulp (Hakattoo) die nodig is om opnieuw rust in huis te creëren en verder in te zetten op een veilig leertraject en positief leefklimaat. Dit kind komt samen met zijn ouders op kennismaking bij Hakattoo. Samen met de ouders en behulp van de lopende contextbegeleiding wordt er een flexibel traject uitgezet. De jongere verblijft in dit traject de eerste twee weken vnl. in Hakattoo, op ieders vraag. De ouders maken gebruik van de flexruimte (ruimte gekoppeld aan Hakattoo met keuken, badkamer, ... met voldoende privacy) om in het weekend tijd door te

brengen met hun kind. Wanneer de rust terugkeert, nemen de ouders steeds terug meer taken op als brengen en halen van school, huiswerkbegeleiding, samen eten, opbouw van overnachtingen, ... Naar ieders tevredenheid wordt op relatief korte termijn toegewerkt naar terug volledig thuis verblijven. Wanneer het moment van terugkeer naar huis aanbreekt, vergroot het onveiligheidsgevoel in de thuissituatie opnieuw en zijn er een aantal ernstige incidenten. Het gezin, het natuurlijk netwerk en de professionals werken samen aan een veiligheidsplan (cfr. Signs of Safety) en een gedragen voorstel om het thuis wonen alsnog mogelijk te maken.

Dit is een voorbeeld van een flexibel traject, waarbij verschillende zorgmodules (mobiel, ambulant en residentieel) mogelijk zijn, op maat van de noden van het kind en het gezin. Er zal toegewerkt worden naar een zo thuis mogelijk traject, waarbij er veiligheid kan geïnstalleerd worden, indien nodig. Met als doelstelling residentiële ondersteuning op termijn overbodig te maken.

Alle stappen in dit traject gebeuren steeds in overleg met de jeugdrechter, de consulent en de toegangspoort. We zorgen voor continuïteit in dit traject vanuit de organisatie, ondersteund met externe partners i.f.v. stabilisatie en ontwikkelingskansen.

MOBIELE DIENSTEN – reguliere contextbegeleiding

Van 163 p.	Naar 163 p.
103 begeleidingen • C1 x 43 (43 p.) • C2 x 60 (120 p.)	85 begeleidingen

Op elke vestiging (Antwerpen Kiel, Antwerpen stad, Schoten) worden 12 reguliere begeleidingen (9 x C1 en 3 x C2) omgebouwd naar 6 Signs Of Safety begeleidingen. Dit betekent een afbouw van 6 begeleidingen per vestiging.

We hebben tijdens het project 'Signs of Safety' ingezet op een aantal begeleidingen volgens deze methodiek. De doelgerichte focus op veiligheid in combinatie met een gelijkwaardig partnerschap met het natuurlijk en professioneel netwerk, hebben de effectiviteit van Signs of Safety in deze begeleidingen getoond. Er is opnieuw veiligheid geïnstalleerd in deze gezinnen en een aantal gezinnen kunnen zelfs verder zonder gemandateerde hulp.

Enkele voorbeelden:

De consulent van de jeugdrechtbank is bezorgd o.w.v. verschillende signalen over een alleenstaande mama met een zoontje. Er zijn bezorgdheden vanuit verschillende kanten over het welbevinden van het kind. Er is bovendien sprake van agressie vanuit de partner naar de moeder, in de aanwezigheid van het kind. Er is bezorgdheid dat deze gevaar situatie opnieuw zou kunnen voorvallen. Er wordt aan de slag gegaan met Signs of Safety. Hierbij wordt er steun en veiligheid ingebouwd om het zoontje in het natuurlijk netwerk te kunnen laten verblijven i.p.v. een meer ingrijpende maatregel. Aan de hand van een veiligheidsplan dat opgesteld wordt met de mama, het natuurlijk netwerk (dat sterk gesensibiliseerd is) en de begeleiders wordt er ingezet om de veiligheid van het kind te kunnen garanderen. Dit houdt diverse acties in. Het natuurlijk netwerk verhoogt bijvoorbeeld de nabijheid als het moeilijker gaat met de mama. Het kind kan verblijven bij het natuurlijk netwerk, wordt door het natuurlijk netwerk opgehaald aan school, wordt door het natuurlijk netwerk opgevangen op het moment dat er gesprekken worden gehouden met de mama en haar partner, ... Doorheen de begeleiding wordt duidelijk dat het veiligheidsplan werkt en dat

de veiligheid opnieuw gegarandeerd is, met behulp van het natuurlijk netwerk. In die mate zelfs dat het dossier uiteindelijk is afgesloten kunnen worden op de jeugdrechtbank.

Een alleenstaande mama met een zware alcoholproblematiek kan onvoldoende instaan voor de veiligheid van haar kinderen. Er is sprake van parentificatie, waarbij de kinderen, onevenredig met hun ontwikkelingstaken, te veel verantwoordelijkheid moeten opnemen in het gezin. Er wordt samen met het natuurlijk netwerk (dat sterk gesensibiliseerd is) een veiligheidsplan opgesteld, waardoor er opnieuw voorzien kan worden in voldoende stabiliteit, meer evenwicht in de verantwoordelijkheid en natuurlijk in de veiligheid voor de kinderen. Omwille van het gedeelde ouderschap tussen de mama en het natuurlijk netwerk, kan er zelfs in uitzonderlijk moeilijke situaties voldoende veiligheid en een zo thuis mogelijk opgroeien gegarandeerd worden voor deze kinderen.

OOC DE GROTE ROBIJN

De reconversie bij het OOC is capaciteits – en budgetneutraal.

We zetten nadrukkelijk in op een laagdrempelige en toegankelijke ambulante diagnostiek. Rechtstreeks toegankelijke ambulante diagnostiek biedt immers veel meer mogelijkheden om inclusief, normaliserend en co-creatief te werken. Ook in functie van laagdrempeligheid en continuïteit zijn we ervan overtuigd dat dit de beste keuze is: er kan korter op de bal gespeeld worden. Dit biedt een meerwaarde in de verbinding tussen de preventieve/ eerstelijnszorg en gespecialiseerde zorg. Wanneer mensen een hulpvraag hebben, is het belangrijk dat het diagnostisch proces snel en laagdrempelig kan worden opgestart met maximaal eigenaarschap bij de cliënt. De analyse van de hulpvraag, het probleem dat zich voordoet, en de aanwezige krachten, vormt immers de basis om een onderbouwd hulpverleningstraject te kunnen uitwerken.

Vanuit deze principes maken we ambulante diagnostische modules van OOC De Grote Robijn rechtstreeks toegankelijk via partnerschap met pleegzorg, PC Bethanië en onze eigen interne diensten. Daarnaast worden er ook niet-rechtsreeks toegankelijke modules aangeboden. In samenspraak met Jeughulpregie werd er een verdeelsleutel afgesproken waar 60% van de ambulante modules diagnostiek instromen via het niet rechtstreeks toegankelijke aanbod.

3. Kwaliteitsprojecten

Mediacoach in de jeugdhulp

De opleiding mediacoach in de jeugdhulp is een opleiding van een jaar met de bedoeling in het steeds en vaak veranderende digitale tijdperk zowel jongeren als begeleiders mediawijsheid bij te brengen.

Mediawijsheid is het geheel van kennis, vaardigheden en attitudes waarmee burgers zich bewust en kritisch kunnen bewegen in een complexe, veranderende en gemediatiseerde wereld. Het is het vermogen tot een actief en creatief mediagebruik, dat gericht is op maatschappelijke participatie.

De mediacoach motiveert collega's en helpt hen bij het inzetten van digitale media of het uitrollen van een mediawijs beleid.

De mediacoach is een aanspreekpunt. Zijn er vragen over mediawijsheid en digitale geletterdheid? De mediacoach heeft een antwoord klaar of weet waar je het kan vinden.

De mediacoach is een inspirator. Het enthousiasme van de mediacoach over (digitale) media werpt z'n vruchten af. De mediacoach inspireert anderen met concrete tips en ideeën.

Participatie

TEVREDENHEIDSMETING

Binnen Jeugdzorg Emmaüs Antwerpen wordt jaarlijks een kwalitatieve tevredenheidsmeting georganiseerd. Afwisselend zijn de mobiele en de residentiële diensten aan de beurt.

In 2023 werden de kinderen en jongeren in de residentiële werkingen bevraagd in kleinschalige focusgroepen. In totaal werden er 17 focusgroepen georganiseerd. Verder werden ook 2 NBMV-jongeren uit Tokaido en Biz Ikki individueel bevraagd met aanwezigheid van een tolk.

In de bevragingen kwamen telkens vijf brede, centrale thema's aan bod: (1) de voorziening, mijn (t)huis?, (2) het contact met begeleiders, (3) ik beslis mee, (4) familie, vrienden en liefjes, en (5) de hulp. Voor de groep jongeren werd een extra thema toegevoegd: (6) later als ik volwassen ben / de volwassenheid.

De resultaten werden verwerkt in een rapport en in een SWOT-analyse per werking. Op verschillende niveaus in de organisatie gaan we aan de slag met de resultaten. De bevraagde residentiële werkingen stelden actieplannen op, die worden uitgevoerd en opgevolgd.

DE ERVARINGEN VAN KINDEREN EN JONGEREN

Ondanks de soms grote verschillen tussen de resultaten van de werkingen, zien we toch een aantal overeenkomsten.

Zo blijkt uit de bevragingen dat (lekker) eten erg belangrijk is voor de kinderen en jongeren. Algemeen heerst het gevoel dat zij gemiddeld of zelfs veel inspraak hebben in wat er gegeten wordt, en dit wel steeds binnen de grenzen van het budget.

Verder leren we dat het samenleven in groep fijne en minder fijne kanten heeft. Kinderen en jongeren die goed overeenkomen vinden het fijn om samen te leven. De drukte, te veel lawaai, en onderlinge conflicten worden als negatieve aspecten vermeld.

Algemeen horen we heel veel positieve echo's over de begeleiders. Zij worden als lief, behulpzaam, betrokken en respectvol omschreven. De kinderen en jongeren spreken lovend over de inspanningen die ze elke dag leveren. Sommige kinderen en jongeren vinden evenwel dat begeleiders te vaak bezig zijn met administratie en achter hun computer zitten.

Tenslotte blijken activiteiten erg belangrijk voor de kinderen en jongeren. Wanneer begeleiders hier actief aan deelnemen, vinden ze dit extra fijn.

B-Adult

Binnen het doctoraatsonderzoek 'B-Adult' wordt nagedacht over hoe we jongeren die de jeugdzorg verlaten beter kunnen ondersteunen in hun stap naar volwassenheid. Samen met jongeren, professionals, onderzoekers en softwareontwikkelaars hebben we een nieuw blended care handelingskader ontwikkeld (Figuur 1). Blended care staat voor de combinatie van face-to-face hulpverlening met een ondersteunende digitale tool. In het nieuwe handelingskader staan drie kernprincipes centraal, namelijk het leggen van **eigenaarschap** bij jongeren over hun hulpverleningstraject, **integraal** werken en **gelijkwaardig samenwerken** met het netwerk van de jongere. Deze kernprincipes worden in de praktijk ondersteund door de ontwikkelde app, genaamd 'iCQan'. In het 2022 werd, via verschillende brainstormsessies en workshops in samenwerking met jongeren, begeleiders, onderzoekers en softwareontwikkelaars het eerste prototype van B-Adult ontwikkeld.

Figuur 1 Handelingskader B-Adult

Samen met drie andere jeugdzorgorganisaties in Antwerpen, gingen in Jeugdzorg Emmaüs de teams Tokaido, Biz Ikki, Kamino en Van Celst aan de slag met de ontwikkelde kernprincipes en de app. Ze volgden hiervoor in januari 2023 een tweedaagse opleiding. Vanaf dan gingen ze met de kernprincipes en de app aan de slag binnen hun werking om jongeren te begeleiden in de stap naar volwassenheid. Tot en met juli 2024 zullen we aan de hand van vragenlijsten, interviews en focusgroepen het nieuwe blended care kader evalueren. Doordat jongeren en hulpverleners hun ervaringen delen gedurende het onderzoek over het werken met de app en de kernprincipes, kunnen we het blended handelingskader blijvend door ontwikkelen.

Wie meer informatie wil over het onderzoek, kan surfen naar www.b-adult.be of contact opnemen met Anna Raymaekers via anna.raymaekers@emmaus.be of via anna.raymaekers@licquid.com.

Ferm' Eline

In 2023 breidde onze netwerkorganisatie uit over de taalgrens heen. Een oude boerderij in de omgeving van Vielsalm laten groeien tot een plek waar jongeren tot rust kunnen komen. Een kans die we met beide handen grepen.

Ferm' Eline is een inclusieve, warme, veilige en toegankelijke plaats voor kwetsbare jongeren of jongvolwassenen waar het vinden van heling en rust in de natuur van de Ardennen en dichtbij dieren centraal staat. Het is een plek waar jongeren in transitie herbronnen en zich verder kunnen ontwikkelen samen met de mensen die voor hen belangrijk zijn.

Hiervoor werkt de vzw samen met verschillende instellingen uit de geestelijke gezondheidszorg en de bijzondere jeugdzorg waarvan Jeugdzorg Emmaüs er één van is.

In afwachting van de verbouwing van het hoofdgebouw, wilden we graag al gebruik kunnen maken van deze prachtige plek. We maakten een kampeerterein klaar, er werd een ecotoilet gebouwd, de schuur werd opgeruimd en kampeermateriaal werd aangekocht.

Met alle basisvoorzieningen terplekke konden we afgelopen jaar verschillende keren op tocht, time out of op kamp gaan.

We kijken uit naar 2024 waar er in een volgende fase een chalet geplaatst zal worden zodat we het ganse jaar door naar de Ferm' Eline kunnen gaan.

Jim coaches

Sinds 2020 zijn we gestart met de JIM opleidingen. Medewerkers die de volledige Jim-opleiding afronden, spelen een cruciale rol in het inspireren van hun collega's en het uitdragen van het Jim-gedachtengoed. In elk team werken er meerdere medewerkers die de Jim-opleiding reeds volgden in de afgelopen jaren. We streven ernaar om op termijn **minstens één 'Jim-coach' per team** te hebben die deze (informele) rol opneemt.

We organiseren reeds diverse Jim Coach-sessies, en zullen in 2024 over een **10-tal actieve Jim Coaches** beschikken in de verschillende teams (zowel mobiel als residentieel).

Per jaar voorzien we **vier sessies**. Iedere sessie bestaat uit één dagdeel en is opgebouwd rond de volgende onderwerpen:

- Welke ondersteuning heb jij nodig om jouw rol als Jim-coach goed te kunnen opnemen?
- Wie heb je daarvoor nodig?
- Coachen vanuit casuïstiek met een benadering vanuit 4 perspectieven (cliënt, collega, externe professional, JIM)

Om de Jim-coaches goed te ondersteunen in hun rol gebruiken we o.a. casusbespreking en diverse invalshoeken. De focus ligt niet op intervisie, de casus is wel een instrument!

We ervaren dat teams waar een Jim coach actief is, het Jim gedachtengoed 'levendig' blijft en men ook op een andere manier kijkt naar 'netwerk' en eigen positie. Ook tijdens dossieroverleg wordt er tegenwoordig al veel meer ingezet op het vroegtijdig activeren van het netwerk, vaak al bij de opstart van een dossier! De Jim coach kan hierbij de nodige ondersteuning bieden waar nodig.

Een rijbewijs biedt vele kansen naar de toekomst

Het is niet voor iedereen evident dat je ouders of iemand uit je netwerk je leert autorijden. Dankzij vele vrijwilligers en de 2 leswagens (met extra besturing zoals op de rijnschool) die 2GO vzw ter beschikking stelt, hebben binnen Jeugdzorg Emmaüs Antwerpen ondertussen 15 jongeren hun rijbewijs behaald.

Het hebben van je rijbewijs biedt talloze mogelijkheden. Met een rijbewijs ben je vrij om te reizen waar en wanneer je wilt. Het opent de deuren naar nieuwe ervaringen en onafhankelijkheid. Of je nu naar je werk wilt rijden, vrienden wilt bezoeken of gewoon de wereld wilt verkennen, met een rijbewijs ben je altijd klaar voor vertrek. Het is een belangrijke stap richting volwassenheid en zelfstandigheid maar het is ook belangrijk om te blijven rijden zodat je vaardigheden onderhouden worden.

Maar een auto aankopen is duur, als ook de verzekering, benzine, onderhoud,... Het is dan ook niet voor jongere weggelegd om meteen een auto voor zichzelf te voorzien en te blijven rijden.

Door samen met onze jongeren na te denken op welke manier ze toch kunnen blijven rijden ging de bal aan het rollen, of beter gezegd, de auto aan het bollen...

Wekelijks vervoeren jongeren met een rijbewijs, kleinere kinderen naar hun hobby, netwerk, school... met de domeinwagen van de voorziening. Op deze manier kunnen jongeren blijven rijden, hebben we wekelijks vervoer voor onze kinderen en ontstaan er vooral mooie banden tussen jongeren en kinderen door het wekelijks ritje naar de voetbal, vriendjes...

Afgelopen jaar werden er vanuit 2GO ook contacten gelegd met Cambio waardoor jongeren ook voordelig gebruik kunnen maken van deelauto's in de stad.

2GO vzw blijft opzoek naar rijvrijwilligers omdat de vraag groter is dan het aanbod.

<https://2govzw.be/vrijwilligers/>

Kookproject

In 2023 eindigde een 4 maanden lange stage van huiskokkin Lieve Broos binnen begeleidingshuis Van Celst. In onze residentiële leefgroep leven 7 meisjes tussen 14 en 21 jaar samen. Onze begeleiders stellen samen met Lieve al jaren dezelfde problemen vast in het bereiden van lekker eten voor de meisjes. Ook het samen eten verloopt niet altijd als het gezellige moment zoals we dit voor ogen hebben. Traditioneel zijn er vele klachten. Het eten is walgelijk en niet te eten. Het is zelfs verwonderlijk dat we het durven voorschotelen. Het is duidelijk dat de Tripadvisor score van Van Celst momenteel niet heel hoog is. De letterlijke interpretatie van deze klacht en de kloppacht op "de slechte kok" heeft nog nooit zoden aan de dijk gebracht. We blijven steeds achter met dezelfde verzuchtingen. De jongeren eten geen groenten en fruit, sommige meisjes eten enkel de aardappelen van hun bord en de spanning aan tafel is te snijden. Het gaat zover dat we rond etenstijd af en toe het brandalarm door de gangen horen loeien. Meisjes vluchten voor het eten in Van Celst en de tripadvisor score van naburige fastfood restaurants zijn nooit zo hoog geweest. Verder merken we hoe vaak onze jongeren kampen met een eetproblematiek, waar we maar geen vat op krijgen.

WAT IS HIER TOCH AAN DE HAND?

Laat ons kijken naar de manier waarop we momenteel met eten omgaan. Overdag bereidt onze kokkin ver weg van de leefgroep de maaltijden en stopt het voedsel in bakjes. Rond etenstijd warmt de leefgroepbegeleider op dienst het eten op. Efficiëntie is troef. In vak jargon noemt men dit een koude lijn of ontkoppeld koken. Helaas merkt Lieve op dat de maaltijd op een technisch foute manier wordt opgewarmd in een microgolfoven. Verder is het ook logisch dat niet elke begeleider kaas heeft gegeten van een kookproces, laat staan dat iedereen dit graag doet. Eten wordt gedeclasseerd tot een levensbehoefte, de brandstof in onze tank ... het opnemen van calorieën. We gaan hierbij uit van een oeroud principe: "Je eet wat de pot schaft!". Tijden veranderen. Keuzemogelijkheden stijgen exponentieel en eigenlijk willen we ook wel dat jongeren nadenken over wie ze willen zijn en wat ze willen eten. Vanuit ons pedagogisch project noemen we dit graag eigenaarschap en participatie. Er zijn ook een heleboel oplossingen te bedenken. Zo kunnen we soep maken waarbij jongeren eigen garnituren kunnen kiezen, of we maken simpelweg een dubbele menu: puree voor de hele groep en daarnaast de keuze tussen stoofvlees en gehakt met krieke. Een kleine greep uit wat we hierin kunnen bedenken. Toch blijven we vasthangen aan het feit dat er geen inspraak geldt wanneer het gaat over wat we eten.

Meer en meer verliezen we connectie rond iets wat ons van nature allemaal verbindt. Er kan veel gebeuren in een leefgroep dat ons uit elkaar drijft, maar de nood aan voeding is iets dat iedereen terug naar elkaar zou moeten brengen. Voeding is eigenlijk een open deur voor verbinding.

Samen met het team zet Lieve een experiment op. De bedoeling is om de beleving rond eten in beweging te krijgen. Niet gemakkelijk om de vastgeroeste systemen rond eten binnen onze leefgroepwerking los te wrikken en opnieuw soepel te laten bewegen. Het hoofddoel van beweging rond eten binnen de voorziening is dat erover gesproken wordt. Eten wordt op die manier binnen een pedagogische relatie getrokken, waardoor je er plots iets mee kan. Het experiment heeft duidelijk aangetoond dat de relationele beleving rond eten ervoor zorgt of iets lekker wordt gevonden of walgelijk. We vinden allemaal dat moeders' spaghetti altijd de lekkerste van de wereld is, hoewel deze uitspraak rationeel geen steek houdt. Lekker eten heeft te maken met wie in de potten roert of met wie je aan tafel zit. De 'wie-vraag' is ook hier prominent aanwezig. Jongeren vertellen ons ook duidelijk dat eten pas vers en lekker is wanneer ze het uit de pan zien komen. De vraag vanuit hechting komt altijd neer op: "Wie kookt voor mij?", "Wie zorgt voor mij?". Geen koude lijn kan hier een antwoord op geven.

HET EXPERIMENT

Menu bespreking

Wanneer nieuwe jongeren en nieuwe medewerkers aankomen in Van Celst doet Lieve een babbeltje over wat ze lekker vinden. Wat wordt er thuis op tafel gezet? Wie kookt er thuis voor jou? Wat is je lievelingsgerecht? Wat zijn absolute 'no go's'?

Op basis van deze gesprekken stelt Lieve een keuzemenu samen voor de week nadien. Jongeren en begeleiders maken samen een keuze tijdens een bewonersvergadering.

Individuele kook

De individuele kook vertrekt vanuit de vraag: "Welk gerecht zou jij graag willen leren maken?". Lieve helpt bij het overzichtelijk maken van het kookproces, een stappenplan. Bij afronding van de begeleiding worden de recepten gebonden tot een receptenboekje, gepersonaliseerd met foto's van tijdens het koken. Dit is een belangrijke activiteit om te komen tot zelfstandigheid wat betreft koken. Zelfstandigheid betekent immers niet dat je het alleen moet doen. In eerste instantie doe je dit met iemand die graag kookt. In tussentijd wordt er gesproken over kooktechnieken, over wat lekker is en wat niet, over gezond eten en hygiëne, ...

Groepskook

Jongeren en begeleiders die samen koken. Ook hier staat connectie en verbinding op de voorgrond. Je beweegt hierbij van behoefte invulling naar iets samen doen. Omdat een groepskook een complexe activiteit is voor een leefgroepbegeleider maakt Lieve hiervoor 'Hello Lieve'-pakketten. Op die manier wordt koken met jongeren een fijne en toegankelijke activiteit die vaker zal plaatsvinden. De Mise en place van de beleving wordt gedaan op voorhand. We zien een enorm effect in de leefgroep tijdens het eetmoment. Dit effect valt ruimer te observeren dan bij de groepskook. Plots wordt koken en respect voor het eten een belangrijke zaak. Crisissen en spanningen verminderden opmerkelijk. Het eetmoment is niet meer iets waartegen je moet schoppen. De beweging en 'ambiance' rond het thema doet zijn werk.

Koken met netwerk

Het is zo belangrijk binnen onze werking om netwerk mee op de plek te zetten van diegenen die zorgen voor de jongere. Soms is koken nog de enige manier die ouders of zorgdragers kennen om te zorgen voor hun kind. Het kind (op-)voeden kent steeds zijn start met eten. Dit is zowel binnen als buiten de voorziening een feit. We moeten van de voorziening geen 'thuis' maken, we moeten 'thuis' wel binnen de voorziening trekken zodat terug verbinding kan ontstaan. Zo zijn er verschillende mama's samen met Lieve komen koken in de leefgroep. Waar al onze dure pedagogische methodieken falen, lukt het wel via 'samen koken en eten'. Lieve noteert zorgvuldig alle recepten om ze nadien opnieuw te kunnen klaarmaken. De ouders leren ons hoe het moet.

Soep voor het team

Als je het team niet in dezelfde beweging krijgt zullen weinig experimenten standhouden. Lieve maakte soep tijdens de teamvergadering. Je kon deze customizen met allerlei garnituren die werden voorzien. Grootste gevolg? Ook hier werd gesproken over eten en dat werd na de teamvergadering meegenomen naar de leefgroep.

WAT HEBBEN WE GELEERD?

We staan er van te kijken hoe groot het pedagogisch effect van het werk rond het thema eten is. Een effect dat zich vertaalt in groepssfeer en een lager crisisgehalte, in gezondere eetgewoonten, in impact op vaardigheden. Hierover hebben we meestal nochtans weinig te zeggen.

We zien ook dat er een parallelle beweging bestaat op het vlak van identiteitsontwikkeling. Heel wat verbindingen worden hersteld door het aanwezig maken van 'hun thuis' in de voorziening. Soms door de mensen aanwezig te maken, soms door hun gerechten aanwezig te maken, soms door de geuren en smaken aanwezig te maken. Eten gaat over identiteit, over cultuur en over eigenheid. Eetgewoonten vertellen ook altijd een heel persoonlijke geschiedenis. Jongeren zetten zich ook graag af tegen gewoontes in een gevecht voor een eigen identiteit. Hierdoor gaan ze ook nieuwe smaken leren kennen om ze vervolgens te verwerpen of tot de hunne te maken.

Welk advies geven we graag mee vanuit ons experiment? Maak van koken en eten een absolute prioriteit en zeker in de meest kwetsbare zorgverhoudingen. Hier is geen plaats voor besparingen. Leefgroepwerkingen moeten ondersteund worden in het haalbaar maken van koken en eten op de groep en met hun jongeren. Je kan zeer veel doen, zoals bijvoorbeeld pakketten voorbereiden. Om een beweging te veroorzaken heb je een figuur nodig binnen de werking die deze visie kan dragen en vasthouden. Iemand met een passie voor lekker eten, voor gezond eten en vooral voor gezellig eten. Belangrijke aanvulling is dat dit werk niet af geraakt. Het vereist een volgehouden inspanning in plaats van een eenmalig experiment. Hier vallen dus nog belangrijke beleidsbeslissingen te nemen.

Juno's got talent

Na Covid deed het afgelopen jaar meer dan deugd om oude tradities terug boven te halen: 'Juno's got talent 2023!'

Op het vrij podium van Juno's got talent komen we echt tot de kern van onze verbinding met onze cliënten en collega's. Hier laten we zien wie we zijn en wat we in huis hebben. Het is dé plek waar de identiteit van ons domein Juno tot leven komt en waar we laten zien wat we allemaal in onze mars hebben.

Participatie staat hier centraal, want iedereen is welkom om zijn of haar talenten te laten zien en te delen. Of je nu goed kunt zingen, dansen, acteren of een instrument bespelen, er is altijd ruimte en waardering voor ieders unieke talent.

En uitblinken op een echt podium deed iedereen op woensdag 17 mei 2023.

Gejuich, hapje en drankje, enthousiaste jury, applaus, fantastische talenten, gedreven presentatoren, enthousiast publiek, betrokken netwerk... het was er allemaal.

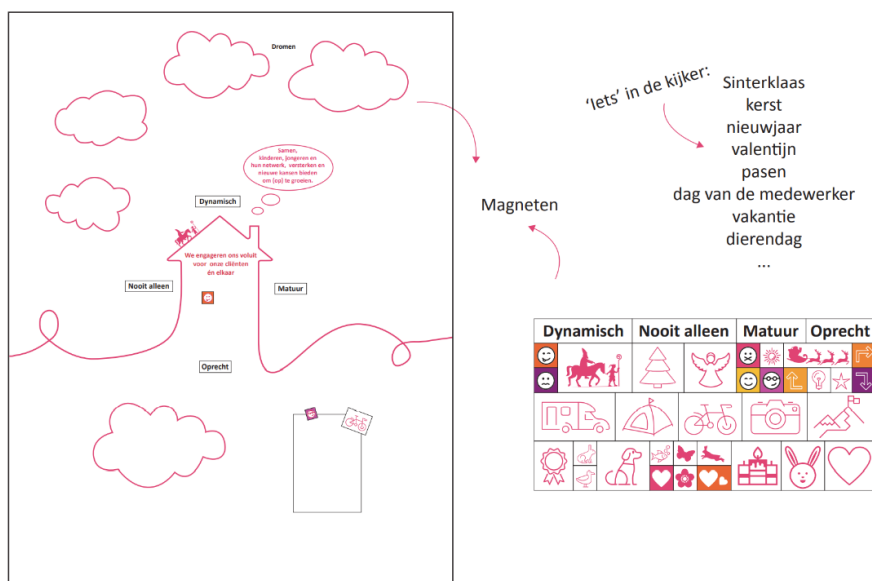
Engage 4 connected learning traject

Eind 2022 starten we vanuit Jeugdzorg Emmaüs regio Antwerpen via Engage 4 een *connected learning* traject op met Argenta. Hierbij vragen we Argenta om onze 'externe en interne communicatie' onder de loep te nemen. Wat externe communicatie betreft, worden de vacaturesjablonen grondig geïnspecteerd en geoptimaliseerd. Bij de interne communicatie wordt aandacht besteed aan de nieuwsbrief en aan het uitwerken van een plan van aanpak om Sharepoint uit te rollen binnen Jeugdzorg Emmaüs, regio Antwerpen. Hierbij krijgen we de waardevolle tip om klein en overzichtelijk te starten en vervolgens Sharepoint gradueel verder uit te bouwen. Tot slot wordt ook ingezoomd op het implementeren van de merkwaarden binnen Jeugdzorg Emmaüs, regio Antwerpen. Er vinden verschillende bijeenkomsten plaats waarbij er actief wordt nagedacht en uitgewisseld. Als resultaat wordt het acroniem DyNaMo bedacht wat helpend is in het onder de aandacht houden van de merkwaarden van Jeugdzorg Emmaüs, regio Antwerpen.

Kapstok	Voordelen	
Dynamisch Altijd vooruit	Ontwikkeling Persoonlijke groei Vormingsinstituut <u>Practicum</u> Onderbouw werken Academische Werkplaats	Dynamisch
Samen Nooit alleen	Gelijkwaardigheid Samenwerking Vlakke organisatie Netwerkorganisatie Dialoog, delen van expertise Ruimte voor initiatief/eigen inbreng Sociale ondersteuning Stempel op zorglandschap	Nooit alleen
Stabiel Stevig verankerd	Professionaliteit Grote organisatie, koepel <u>Emmaüs</u> Jarenlange ervaring en expertise Groeimogelijkheden (variatie functies, locaties)	Matuur
Authenticiteit	Echte mensen, echte verhalen	Oprecht

Doorheen 2023 gaan we hier verder mee aan de slag en verschijnt dit acroniem op elke vestiging op grote whiteboards.

December. Borden 3 locaties.

Aanleg tuinen Van Celst & Juno

VAN CELST

In het kader van preventie van agressie werd een subsidiedossier ingediend bij VIPA om buitenruimtes van Hakatoo en Veilig Verblijf Van Celst op een kwalitatieve manier in te richten.

We richten verschillende 'tuinkamers' in die samen een harmonisch geheel vormen maar toch opdeelbaar zijn. Er is een duidelijke structuur. Enerzijds tuinkamers die direct aansluiten op kleine leefgroepen, anderzijds een grote open ruimte die voor verschillende activiteiten geschikt is, door het aanbod ook normaliserend werkt voor de betrokken doelgroep. Er is veel aandacht voor 'beveiliging' zonder dat men de indruk krijgt dat men in een gevangenis zit. Jongeren zitten niet opgesloten, maar er worden een aantal ingrepen voorzien die eerder remmend zijn voor jongeren die sterk op impulsen reageren.

Een grote open ruimte langs de dwarszijde van het gebouw, voor een groot stuk ommuurd door een zeer oude hoge tuinmuur met ruimte voor tuinieren, bijenkorven, sport, feestjes en gezellig samen zijn, chillen, die via een doorzichtige poort en een aan te leggen muur is afgesloten van de publieke ruimte. In deze "open ruimte" zijn voorzien: ruimte voor fietsenparking en afvalstraatje, serre, tuinbakken, petanquebaan, hoogstamfruitbomen en bessenstruiken, bijenkorven, ligweide, zitbanken, tuinhuis dat bij goed weer helemaal kan worden open gezet, overdekte zithoek, grote schommels.

De aanwezige bomen die behouden blijven krijgen een veiligheidssnoei.

In de tuinen aansluitend bij de leefgroepen zijn voorzien: zithoek, prieel, tuinpaden (straatstenen/houten vlonders), beplanting, tuinverlichting, houten poorten van voldoende hoogte en moeilijk beklimbaar.

We investeren ook in een voldoende hoge natuurlijk ogende afsluiting om de tuinen, indien nodig van elkaar af te sluiten, evenals afsluiting met publieke ruimte/woonproject.

BIODIVERSITEIT IN BEGELEIDINGSHUIS JUNO

Op de site in Schoten (totaal 14.652 m²), gelegen in een residentiële buurt, verblijven permanent 59 kinderen en jongeren uit de bijzondere jeugdzorg en werken 50 personeelsleden. De gebouwen zijn gelegen in een groene omgeving, maar deze is vanuit ecologisch oogpunt bijzonder schraal en eentonig en verre van klimaat-robust.

In het kader van een subsidiedossier 'Natuur in je buurt 2023' werd de tuininrichting grondig aangepakt.

- Een preventieve veiligheidssnoei en -kap van bomen en aanplanten van nieuwe bomen zorgen in de eerste plaats voor een veel grotere diversiteit van bomen, struiken, heesters en grassen en

bloemen. Bij de keuze van inheemse bomen en struiken houden we rekening met de schaduw die ze op termijn kunnen opleveren, de klimaatresistentie, de ecologische meerwaarde en de diversiteit. Eentonige grasvelden worden vanuit ecologisch oogpunt diverser ingevuld. Door een selectief maaibeheer blijft er voldoende speelruimte voor de kinderen en jongeren, maar is er een forse toename zowel van ecologische capaciteit als van belevingswaarde.

- We investeren in het capteren van regenwater via plaatsing van waterreservoirs die het regenwater van het administratief gebouw, van het atelier (met groendak) en van de kantoren (loft) kunnen opvangen. Het regenwater kan prioritair dienen voor de groentetuin die door de jongeren onderhouden wordt, maar ook voor de bevoeiing van de aangeplante bomen en struiken.
- Op termijn zal de leefbaarheid van het hele binnen gebied toenemen, zeker bij de verwachte toename van warme zomers. We gaan er vanuit dat de aanplant van grote (of groter wordende) bomen zal zorgen voor de nodige afkoeling van de gebouwen én van de hele buitenruimte. Hiervoor werden oude of zieke exemplaren vervangen door een groter aantal bomen met potentieel.
- Zowel voor de kinderen en jongeren, als medewerkers en bezoekers zal de beleving van de kwalitatieve buitenruimte met grote stappen vooruit gaan. Een aantal effecten zullen pas op termijn zichtbaar worden, maar vrij snel zullen een aantal resultaten vast te stellen zijn.
 - Voor de kinderen en jongeren zal de leef- en speelomgeving veel diverser worden en uitnodigen tot een verscheidenheid aan activiteiten. Er zal ruimte zijn voor actief spel, aangepast aan diverse leeftijden. Er zullen heel wat plekken zijn die uitnodigen tot samen chillen of voor een rustige babbel.
 - De combinatie van de aanleg van de groentetuin, onderhouden door begeleiding en kinderen en jongeren, en het voedselbos dat hierop aansluit, zal kinderen en jongeren dichterbij de natuur brengen. Het is daarbij de bedoeling dat we kinderen en jongeren sensibiliseren voor de seizoensgebonden voedselproductie in eigen streek.
 - Zowel de aanleg van de prairietuin als verschillende bloemenweides zal niet alleen leiden tot snel resultaat, maar geeft meteen een totaal andere (natuur) beleving voor de verschillende doelgroepen. In de bloemenweides voorzien we zowel paadjes als open plekken met picknicktafels. We zijn ervan overtuigd dat deze inrichting bijdraagt tot het algemeen welzijn van de vermelde doelgroepen.

Internationalisering

Jeugdzorg Emmaüs wil inzetten op internationalisering aangezien we het onze maatschappelijke verantwoordelijkheid zien om in te zetten op versterking van zowel jongeren, personeel als vrijwilligers en door het verbreden van leerkansen.

Op organisatieniveau zien we daarnaast ook troeven in het inspirerende en innoverende karakter van internationale uitwisseling. We schreven een visienota waar we uitgaan van 3 sporen waar we willen op inzetten:

- Verbreding van het huidige ESC-vrijwilligersproject van La Strada naar de residentiële werkingen en de technische dienst.
- Inzet op themagerichte uitwisseling op organisatieniveau
- Inzet op uitwisseling voor jongeren en personeel.

Het afgelopen was een kanteljaar. Mede door de oprichting van een kerngroep werd het thema breder gedragen in de organisatie. Zo mochten we onder andere onze eerste facilitaire vrijwilliger ontvangen uit Marokko via het European Solidarity Corps.

We dienden een dossier in voor het behalen van een accreditatie binnen Erasmus +. In het dossier beschrijven we de ambities van JEA en stellen we een meerjarenplan op voor wat betreft leermobiliteit van medewerkers en groepsuitwisselingen voor jongeren.

Op uitnodiging van JINT participeren we in 2023 aan een Europees uitwisselingsmoment te Budapest rond het werken met vrijwilligers.

2024 belooft een druk jaar te worden met het indienen van verschillende dossiers binnen ESC en Erasmus+.

Kijken achter het gedrag

Het gedrag dat een jongere stelt is meestal makkelijk zichtbaar. Tegelijk is het zichtbare gedrag vaak slechts een uiting van andere, onderliggende zaken. Achterhalen wat dat (aanvankelijk) onzichtbare gedeelte inhoudt en daarop aansluiten is van belang om tot werkelijke samenwerking, afstemming en vooruitgang te komen.

Zie het als een ijsberg¹ waarbij het topje boven water uitsteekt. Dat topje kan je zien als de expliciete vraag of het zichtbare gedrag. Onder water zit de rest van het verhaal, dat waar de begeleiding werkelijk om draait en waar zich meteen ook de grootste veranderkansen bevinden.

Ga niet per sé op zoek naar DE oorzaak van bepaald gedrag. Ga wel op zoek naar de samenhang en verwevenheid tussen verschillende factoren. Leg verbinding met de behoeften van de zelfdeterminatietheorie. Welke behoefte, emotie of wens uit het kind, de jongere of de ouder ermee? Als begeleider proberen we ons te verplaatsen in hun perspectief en ons hierop af te stemmen. Doorheen dossierbesprekingen, werkbegeleidingen, interviews en coachings wordt dit perspectief mee in rekening gebracht en proberen we het gedrag van onze cliënten te kaderen en dit mee te nemen in onze begeleiding.

¹ McClelland, D.C. (1985). *How motives, skills, and values determine what people do*. American Psychologist.

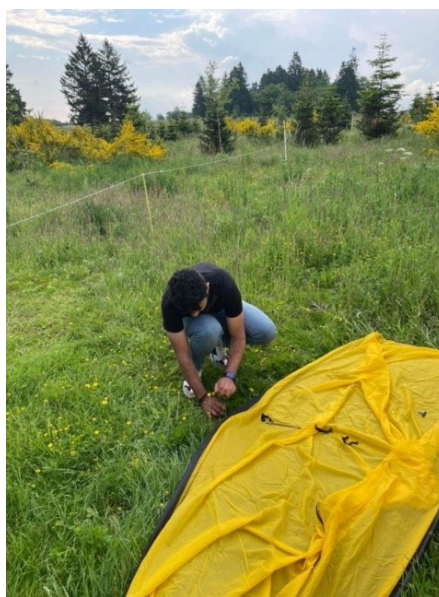
Hoe we als interne netwerkorganisatie 'samen zorg dragen' voor onze cliënten.

AANMELDING BIJ TOKAIDO

A. is een 17-jarige Palestijnse vluchteling die ernstig trauma gekend heeft in zijn thuisland. Hij heeft een positieve beslissing ontvangen in zijn asielprocedure en is in afwachting van gezinshereniging. Van bij aanmelding is duidelijk dat A. moeilijk aardt in collectieve woonvormen (het is daarop misgelopen in meerdere opvangcentra). Sinds zijn start bij de kamertraining in Tokaido begin 2023, merken we dat samenleven met andere jongeren en afspraken maken met verschillende begeleiders moeizaam lopen. Wat wel positief verloopt, is het naar school gaan. A. is gemotiveerd om dagelijks naar school te gaan.

RUST ZOEKEN BIJ FERM'ELINE EN OOC DE GROTE ROBIJN

In zijn gedrag, toont A. onrust. Hij stelt dwingend en eisend gedrag naar begeleiders en groepsgenoten. Hij uit zich verbaal agressief en dreigend. Hij steelt eten uit de leefgroep. Hij overtreedt grenzen en houdt zich niet aan groepsafspraken. Er wordt op verschillende manieren 'rust' gezocht. Er vinden telefonische gesprekken met ouders en tolk plaats. De voogd wordt actief betrokken en in juni 2023 wordt er met een begeleider van Tokaido een rustperiode van 3 dagen op Ferm'Eline ingebouwd.

In september is er bereidheid van OOC De Grote Robijn om A. een week bij hen tot rust te laten komen omdat er veel escalaties bij Tokaido zijn geweest. Wanneer na enkele dagen er een agressie incident plaatsvindt waarbij politie dient tussen te komen, kan A. niet langer in OOC De Grote Robijn verblijven. Hij keert terug naar Tokaido.

STUDIO DOMEIN KIEL EN DOORSTROOM NAAR CBAW KAMINO

Naast de procedure gezinshereniging, wenst A. in te zetten op zo snel mogelijk alleen wonen. Er wordt vanuit Tokaido mee gezocht, maar de krapte op de huurmarkt maakt het vinden van een woonst zeer moeilijk.

Een alternatieve woonvorm dringt zich aan. We geloven dat, gezien het toenemen van zijn autonomie en het wegvallen van de groepsregels, A. meer rust zal ervaren wanneer hij zelfstandig woont. A. is erg zelfredzaam en heeft geen ondersteuning nodig in dagelijkse huishoudelijke zaken. Een lege studio op het domein Kiel

komt tegemoet aan zijn noden, in afwachting van het vrijkomen van de 'noodstudio' bij CBAW Kamino. Verantwoordelijken en teamcoördinatoren van betrokken afdelingen stemmen goed af. Samen met A., ouders, voogd en tolk maken we goede afspraken over het verloop van zijn verblijf in een studio op domein Kiel voor enkele weken. Teamcoördinator van Van Celst ontvangt A. en overloopt een aantal afspraken. De begeleiding gebeurt verder door zijn voogd en begeleiders van Tokaido. Op dagen dat er fysiek niemand kan langskomen, videobellen we met hem. Met het begeleidend team van Van Celst spreken we af als 'goeie buur' aanwezig te zijn en Tokaido te contacteren indien nodig. Dat blijkt niet nodig.

Een intakegesprek voor de noodstudio vindt aansluitend plaats. A. start begin oktober 2023 bij CBAW Kamino en verhuist naar de noodstudio. Begeleiders van Tokaido blijven de eerste weken nauw betrokken door huisbezoeken te doen en in te zetten op emotionele ondersteuning.

Samen dragen intersectoraal:

Ook in 2023 zijn we bruggen blijven bouwen in het samenwerken met andere sectoren:

- Er werd ingezet op het uitbouwen van een **lerend netwerk** waarin inspiratie gedeeld kan worden over de sectoren heen. Dit doen we via zogenaamde 'thematafels' waarop collega's van de betrokken organisaties (Jeugdzorg Emmaüs, Bethanië ggz, Monnikenheide-Spectrum en AZ Sint-Maarten) elkaar ontmoeten, in gesprek gaan, van elkaar leren en samen nieuwe initiatieven opzetten. Er werd expertise gedeeld en samen nagedacht over:
 - Seksualiteit: Hoe geef je seksualiteit een plaats in je organisatie?
 - Gelijkwaardig samenwerken met context
 - Omgaan met moeilijke situaties of ingrijpende gebeurtenissen
 - Zorg voor medewerkers
- Er werden 16 dossiers intersectoraal samen gedragen (Jeugdzorg Emmaüs: OOOO-Van Celst-Juno-Kleine Wooneenheden...- Bethanië ggz) zodat de meest complexe vragen beantwoord en bijgeschakeld konden worden waar nodig.

MAAR INTERSECTORAAL SAMENWERKEN IS MEER!

Afgelopen jaar hebben we ervaren dat Intersectorale samenwerking meer is dan alleen maar expertise deling en krachten bundelen; het draait ook om **verbinding**. Het gaat erom dat je bereid bent om iets voor elkaar te doen, dat je jouw collega vanuit een andere sector wilt helpen.

Het is een krachtige vorm van **solidariteit** waarbij professionals trots zijn op hun eigen expertise, maar ook bereid zijn om over het muurtje te kijken en samen te werken met professionals uit andere sectoren. Het is een vorm van **verbondenheid** waarbij we samen de lasten dragen en nooit alleen staan in het oplossen van uitdagende complexe vraagstukken. Het is een wisselwerking van geven en nemen, van

samen groeien en leren van elkaar. Het is het besef dat we samen sterker staan. Door samen te dragen kunnen we elkaar kalmeren en geruststellen, wetende dat we niet alleen zijn in de complexiteit die als maar groter wordt.

De komende jaren blijven we de uitdaging aangaan om elkaar te blijven inspireren en motiveren om samen te werken aan een betere hulpverlening zodat we samen sterker blijven staan en de complexe vraagstukken van vandaag en morgen kunnen dragen.

Tweedaagse

Jaarlijks gaan we met een afvaardiging (ongeveer 80 collega's) van Jeugdzorg Emmaüs, regio Antwerpen, op tweedaagse naar de Hoge Rielen te Kasterlee. Leidinggevend, stafmedewerkers en een afvaardiging van de teams zijn present. Vanuit uitwisseling, verbinding, reflectie en transparantie nemen we de tijd om vanuit een dynamische organisatie en sector terug te blikken en vooruit te kijken.

Naar jaarlijkse traditie zijn we ook in 2023 de eerste dag gestart met de 'verhalen van het huis'. De verschillende werkingen bereiden een inspiratiemoment voor om te delen met de collega's. Deelnemers kunnen vooraf een keuze maken uit 12 verhalen waar ze er drie van kunnen bijwonen. De eerste dag van de tweedaagse zijn zowel interne als externe collega's welkom. I.f.v. kwaliteit van trajecten en continuïteit heeft Jeugdzorg Emmaüs afgelopen jaren sterk ingezet op het ontwikkelen van een netwerkorganisatie. Zowel de verbinding met collega's uit eigen organisatie als met structurele externe partners (collega's van regio Mechelen, jeugdrechters, ACT, UKJA, pleegzorg, MPI Oosterlo, gemeenschapsinstelling, Ferm 'Eline, 2GO vzw, ...) staat hierin centraal.

Deze eerste dag wordt in 2023 vervolgd door een lezing verzorgd door Dr. Corine Faché (UKJA) over macht en onmacht. Centrale vraag: hoe kunnen we elk vanuit eigen positie en/of rol omgaan met onmacht en blijven staan in kwetsbare complexe situaties? Afsluiten doen we deze dag met een ervaringsgerichte activiteit georganiseerd door La Strada. De externe genodigden vertrekken hierna terug huiswaarts. De collega's van Jeugdzorg Emmaüs installeren zich om de nacht door te brengen op het mooie domein van de Hoge Rielen. Na een BBQ en ontspannende activiteit wordt de dag beëindigd.

De tweede dag is 'een rebelse dag'. Benny Corvers van Prepared Mind neemt ons mee in het thema 'leiderschap'. Hoe werkt macht en onmacht binnen leiderschap? Wat is leiderschap? Hoe maken we samen onze missie waar? Hoe blijven staan in complexe situaties waarin mensen soms vanuit onmacht handelen? Een boeiende inspirerende dag met veel tijd voor dialoog en uitwisseling.

Werken met time in – time out

In 2022 hebben we gewerkt omtrent een gedragen visie m.b.t. de inzet van time in en time out. De doelstelling is de kwaliteit van de hulpverlening te verbeteren door continuïteit in trajecten te voorzien, gelijkwaardig samen te werken met het natuurlijk netwerk, de wortels van jongeren te erkennen en actief onderdeel te maken van het hulpverleningsproces, (onbewuste) acties van verwerping d.m.v. time out te voorkomen. In 2023 hebben we deze visie geïmplementeerd in alle afdelingen. Dit is een leerproces met vallen en opstaan.

Time in/ time out vertrekt vanuit een inhoudelijke doelstelling en in dialoog. Het mag geen reactie zijn op onmacht. Time in/ time out maakt continuïteit in vaak complexe trajecten mogelijk en is ondersteunend voor de jongere en zijn context.

Een aantal voorbeelden van time in:

- Een jongere stroomt in in Veilig Verblijf Van Celst na een suïcidepoging op de treinsporen. Haar zus blijft de eerste nachten logeren in het Veilig Verblijf om de situatie mee te stabiliseren.
- Een jongere in Juno heeft af en toe last van psychoses. Een nonkel komt op deze momenten logeren om de situatie mee te stabiliseren.
- Een jongere in De Grote Robijn bijt regelmatig begeleiders. Zijn vader komt een periode inwonen. Het bijten stopt.
- Een aantal kinderen in Juno kunnen geen Kerstmis vieren bij hun ouders omwille van veiligheid. De ouders komen Kerstmis vieren in Juno en blijven die nacht logeren.

Een aantal voorbeelden van initiatieven om time out inhoudelijk in te vullen:

- De ondersteunende modules van La Strada gaan op maat aan de slag met elke vraag. Een time out kan ingevuld worden van een staptocht tot een verblijf in een appartement aan zee.
- Time out wordt ondersteund door La Strada maar vaak uitgevoerd door de begeleiders waar de jongere dagelijks door begeleid wordt. Vertrekken vanuit bestaande relaties en het versterken hiervan werkt vaak beter. Begeleiders van La Strada nemen op deze momenten groepsdiensten over.
- Een time out kan georganiseerd worden samen met het natuurlijk netwerk.
- We zetten in op een samenwerking met Ferm' Eline in de Ardennen. We voorzien zo in een rustige plek in de natuur en het werken met dieren.

Een time in/time out is

... samenwerken vanuit gelijkwaardigheid

... samen verder willen en zoeken naar verbinding

... inzetten op stabilisatie en preventie

... een reflectiemoment

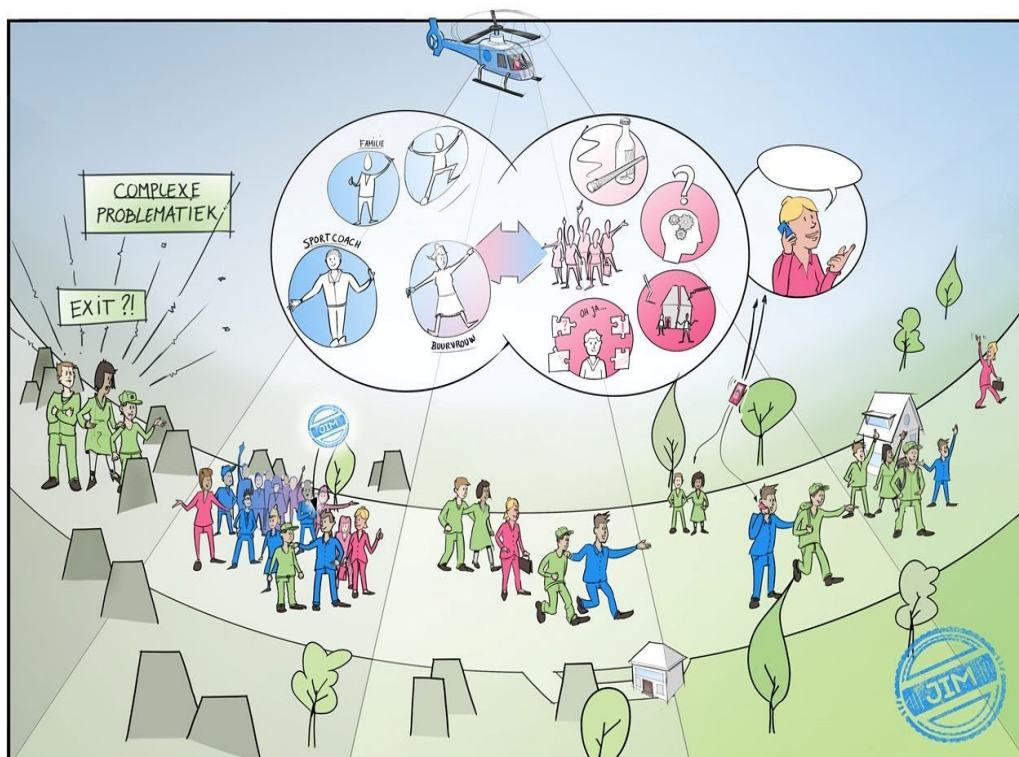
... maatwerk waarbij de jongere centraal staat

Beide zijn vormen van een gelijkwaardige samenwerking met partners uit het natuurlijke en professionele netwerk. Bij een **'time in'** nemen deze partners een meer intensieve rol op binnen de voorziening; bv. een netwerkfiguur die blijft overnachten, een vrijwilliger die persoonlijke ondersteuning komt bieden aan de jongere gedurende een bepaalde periode, een psycholoog vanuit de psychiatrie die een jongere in de groep komt ondersteunen i.f.v. een bepaalde problematiek, e.a. Bij een **'time out'** vindt de intensifiëring van samenwerking plaats buiten de voorziening; bv. een paar dagen op stap met de individuele begeleider i.f.v. relatieopbouw, een staptocht met een begeleider van La Strada i.f.v. reflectie, enkele dagen doorbrengen buiten de voorziening met de psycholoog i.f.v. de opmaak van een crisisontwikkelingsplan, een verblijf in de gemeenschapsinstelling i.f.v. beveiliging, e.a.

Ondanks de stijgende complexiteit aan problematiek, laten we jongeren niet los. **Continuïteit staat centraal in elk traject.** Vele jongeren binnen de Jeugdzorg kennen een hechtingsproblematiek en zoeken verwerping op. Hierin bevestigd worden, is nefast voor hun verdere ontwikkeling. **Samenwerking met partners** (zowel vanuit het natuurlijke als professionele netwerk) is hierin noodzakelijk. We kunnen het niet alleen.

Het **natuurlijk netwerk** van de jongere is van bij start een gelijkwaardige partner in het traject. Als hulpverleners zijn we slechts een schakel binnen het ontwikkelingstraject van jongeren. Hun wortels en toekomst liggen elders. Zowel sterke banden (ouders, grootouders, tante, JIM, ...) als zwakke banden (een sportcoach, ouder van een goede vriend(in), een betrokken leerkracht, ...) zijn belangrijke partners. De natuurlijke context heeft vaak een stabiliserend en herstellende invloed na/ tijdens een crisissituatie of na een traumatische ervaring. We herstellen het best binnen een gemeenschap.

Daarnaast bekijken we welke expertisevormen een meerwaarde bieden/ noodzakelijk zijn vanuit het **professionele netwerk**. Vaak is er nood aan expertise vanuit andere sectoren en/of hulpvormen. Voorbeelden hiervan zijn onderwijs, geestelijke gezondheidszorg, vrijetijdsbesteding, pleegzorg, gemeenschapsinstellingen (i.f.v. beveiliging), e.a.

Als hulpverlener dien je je voortdurend te bewegen binnen dit netwerk vanuit de vraag "Am I standing in the place where I can do the most good?". In situaties waar afstand nemen betekenisvol kan zijn, blijven we in verbinding met de jongeren. **De relatie blijft centraal staan.** Bv. bezoek aan de jongere, telefonische contacten, kaartje in de valies, brief of berichtje sturen, e.a.

Een time in/ time-out is een **actie/ een reeks van acties van een jongere, een team en het** (natuurlijk + professioneel) **netwerk** met als doel: alle mogelijke kansen binnen het **ontwikkelingstraject te benutten** en **continuïteit van de zorg hierin garanderen**. Vanuit de inhoud, in dialoog en op maat van het traject van de jongere bekijken we welke interventies het meest aangewezen zijn. Een time in/ time out is nooit sanctionerend van aard. Een time in/ time out is onderdeel van een proces zonder vooraf zicht te hebben op het resultaat. Het is een **samen zoeken waar fouten maken en terug bijsturen een onderdeel van is**.

Achter elke vorm van gedrag zit een betekenis. Moeilijk gedrag van jongeren, een beperkte motivatie, weerstand, een beperkt zelfinzicht en mogelijk opstandig en vijandig gedrag hebben eveneens een achterliggende betekenis.

Er worden vooraf concrete afspraken gemaakt voor een bepaalde periode en met de expliciete doelstelling samen verder te gaan. Door andere interventies te ondernemen dan de dagelijkse gekende interacties, komen **nieuwe inzichten en mogelijkheden** naar voor.

Vanuit een grote dagelijkse inzet en aanwezige expertise geven hulpverleners en natuurlijk netwerk het beste van zichzelf, elke keer opnieuw. Toch worden we geconfronteerd met onmacht, wat eigen is aan opvoeden en eigen is aan hulpverlening. Elke ouder, elke opvoedfiguur, elke goede hulpverlener wordt hiermee geconfronteerd. **Onmacht is geen onkunde.** We kiezen ervoor dit te (h)erkennen door **open en transparant** naar situaties te kijken en in dialoog te gaan met (in)formele partners en met collega 's die van op afstand naar het systeem kunnen kijken waar we als professional zelf deel van uitmaken. Op deze wijze trachten we zicht te krijgen op het effect van eigen handelen, groepsdynamieken, extra noden, e.a.

Beleidssignalen

1. Zorg voor financiële zekerheid van de basisbehoeften en -zorg van onze cliënten door indexering van de werkmiddelen.
2. Wees een betrouwbare partner: inhoudelijke, onderbouwde visies liggen aan de basis van de uitbouw van concepten zoals bv. veilig verblijf. Ondanks druk vanuit de samenleving is wel doordacht een manier van omgaan met jongeren in een zorgsetting uitgebouwd. Respecteer het engagement dat voorzieningen hebben aangegaan t.o.v. bepaalde doelgroepen en schenk hen vertrouwen in de inhoudelijke uitbouw van een gepast aanbod. Blijf focussen op de zorgknoten van kinderen, jongeren en gezinnen.
3. Projectmiddelen zijn, zeker in tijden van schaarste op de arbeidsmarkt, weinig efficiënt. Ga in dialoog met organisaties om good practices kansen te bieden en/of te versterken met recurrente middelen. Biedt na evaluatie projecten zoals bv. De Ideale Wereld de mogelijkheid om structureel verder te bouwen met opgedane kennis.
4. Implementeer 1G1P en biedt autonomie aan individuele organisaties om samen te werken, zonder nieuwe overkoepelende structuren. Een netwerk krijgt vorm vanuit intrinsieke motivatie van mensen. Op deze wijze krijgen structuren vorm, niet door er nieuwe op te leggen. Respecteer ondernemerschap en controleer of organisaties hun verantwoordelijkheid nemen.
5. Biedt experimenteerterruimte en extra middelen om intersectorale samenwerking uit te bouwen tussen psychiatrische ziekenhuizen en residentiële jeugdhulpvoorzieningen. Geen nieuwe projecten, maar als versterking om met de steeds complexere doelgroep om te gaan. Hou bij de financiering ook rekening met extra ondersteuningsknoten voor medewerkers die geconfronteerd worden met agressie incidenten, grensoverschrijdend gedrag, fugue, suicidaliteit,
6. Garandeer dat jongeren die geschorst worden op school steeds terecht kunnen bij een alternatieve dagbesteding met extra begeleiding én ondersteuning door onderwijs.
7. Zorg voor een level playing field in personeels- en verloningsbeleid met gelijke voorwaarden als andere federale gezondheidssectoren en/of onderwijs en/of overheidsinstanties.
8. Werk een budgettair meerjarenplan uit om de shift zoals die wordt geformuleerd in het decreet over de organisatie van een geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid verder vorm te geven. Investeer in het volledige continuüm van de jeugdhulp.
9. Werk de trechters weg om het begeleidingscontinuüm tussen residentiële hulpverlening en CBAW te garanderen. Biedt financiële en ruimtelijke mogelijkheden om (tijdelijke) huisvesting te voorzien. Garandeer betaalbaar gebruik van diensten voor knoeken van specifieke doelgroepen, bv. tolken, OKAN, ...
10. Maak werk van minder administratieve verplichtingen en stem af met zorginspectie. Voorzie extra middelen om digitalisering uit te bouwen (cfr. onderwijs).